

EXCEL® 2019 PL

Programowanie w VBA

Michael Alexander
Dick Kusleika

Helion

Tytuł oryginału: Excel 2019 Power Programming with VBA

Tłumaczenie: Grzegorz Kowalczyk

ISBN: 978-83-283-6634-3

Copyright © 2019 by John Wiley & Sons, Inc., Indianapolis, Indiana
All Rights Reserved. This translation published under license with the original publisher John Wiley & Sons, Inc.

Wiley and the Wiley logo are trademarks or registered trademarks of John Wiley & Sons, Inc. and/or its affiliates, in the United States and other countries, and may not be used without written permission. Microsoft and Excel are registered trademarks of Microsoft Corporation. All other trademarks are the property of their respective owners. John Wiley & Sons, Inc. is not associated with any product or vendor mentioned in this book.

Translation copyright © 2020 by Helion SA

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Helion SA dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Helion SA nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/e19pww>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Przedmowa	23
Część I. Wprowadzenie do języka Excel VBA	29
Rozdział 1. Podstawy projektowania aplikacji arkusza kalkulacyjnego	31
Czym jest aplikacja arkusza kalkulacyjnego?	31
Etapy projektowania aplikacji	32
Określanie wymagań użytkownika	33
Planowanie aplikacji spełniającej wymagania użytkownika	34
Wybieranie odpowiedniego interfejsu użytkownika	35
Dostosowywanie Wstążki do potrzeb użytkownika	36
Dostosowywanie menu podręcznego do potrzeb użytkownika	36
Definiowanie klawiszy skrótów	37
Tworzenie niestandardowych okien dialogowych	37
Zastosowanie formantów ActiveX w arkuszu	38
Rozpoczęcie prac projektowych	39
Zadania realizowane z myślą o końcowym użytkowniku	40
Testowanie aplikacji	40
Uodpornianie aplikacji na błędy popełniane przez użytkownika	41
Nadawanie aplikacji przyjaznego, intuicyjnego i estetycznego wyglądu	43
Tworzenie systemu pomocy i dokumentacji przeznaczonej dla użytkownika	44
Dokumentowanie prac projektowych	44
Przekazanie aplikacji użytkownikom	44
Aktualizacja aplikacji (kiedy to konieczne)	45
Inne kwestie dotyczące projektowania	45
Wersja Excela zainstalowana przez użytkownika	45
Wersje językowe	46
Wydajność systemu	46
Tryby karty graficznej	46

Rozdział 2. Wprowadzenie do języka VBA	47
Rejestrator makr Excela	47
Tworzenie pierwszego makra	48
Porównanie rejestrowania makr z odwołaniami względnymi i bezwzględnymi	51
Inne zagadnienia związane z makrami	55
Praca z edytorem Visual Basic Editor (VBE)	59
Podstawowe elementy edytora VBE	60
Tajemnice okna Project	61
Tajemnice okna Code	63
Dostosowywanie środowiska edytora Visual Basic	66
Karta Editor Format	68
Karta General	69
Karta Docking	69
Podstawowe informacje o języku VBA	70
Obiekty	70
Kolekcje	71
Właściwości	72
Tajemnice obiektów Range	75
Wyszukiwanie właściwości obiektów Range	75
Właściwość Range	75
Właściwość Cells	76
Właściwość Offset	78
Podstawowe zagadnienia, które należy zapamiętać	80
Nie panikuj — nie jesteś sam	81
Przeczytaj resztę książki	82
Pozwól Excelowi napisać makro za Ciebie	82
Korzystaj z systemu pomocy	82
Używaj przeglądarki obiektów	83
Szukaj kodu w internecie	84
Wykorzystuj fora dyskusyjne użytkowników Excela	84
Odwiedzaj blogi ekspertów	85
Poszukaj szkolenia wideo na YouTube	85
Ucz się z Microsoft Office Dev Center	86
Analizuj inne aplikacje Excela, które są używane w Twojej organizacji	86
Zapytaj lokalnego guru	86
Rozdział 3. Podstawy programowania w języku VBA	87
Przegląd elementów języka VBA	87
Komentarze	89
Zmienne, typy danych i stałe	90
Definiowanie typów danych	91
Deklarowanie zmiennych	93
Zasięg zmiennych	95
Zastosowanie stałych	97
Praca z łańcuchami tekstu	98
Przetwarzanie dat	99

Instrukcje przypisania	100
Tablice	102
Deklarowanie tablic	102
Deklarowanie tablic wielowymiarowych	103
Deklarowanie tablic dynamicznych	103
Zmienne obiektowe	103
Typy danych definiowane przez użytkownika	105
Wbudowane funkcje VBA	105
Praca z obiektami i kolekcjami	108
Polecenie With ... End With	108
Polecenie For Each ... Next	109
Sterowanie sposobem wykonywania procedur	111
Polecenie GoTo	111
Polecenie If ... Then	112
Polecenie Select Case	115
Wykonywanie bloku instrukcji w ramach pętli	118
Rozdział 4. Tworzenie procedur w języku VBA	125
Kilka słów o procedurach	125
Deklarowanie procedury Sub	126
Zasięg procedury	126
Wykonywanie procedur Sub	128
Uruchamianie procedury przy użyciu polecenia Run Sub/UserForm	128
Uruchamianie procedury z poziomu okna dialogowego Makro	129
Uruchamianie procedury przy użyciu skrótu z klawiszem Ctrl	130
Uruchamianie procedury z poziomu Wstążki	131
Uruchamianie procedur za pośrednictwem niestandardowego menu podręcznego	131
Wywoływanie procedury z poziomu innej procedury	131
Uruchamianie procedury poprzez kliknięcie obiektu	135
Wykonywanie procedury po wystąpieniu określonego zdarzenia	137
Uruchamianie procedury z poziomu okna Immediate	137
Przekazywanie argumentów procedurom	138
Metody obsługi błędów	141
Przechwytywanie błędów	141
Przykłady kodu źródłowego obsługującego błędy	142
Praktyczny przykład wykorzystujący procedury Sub	145
Cel	145
Wymagania projektowe	145
Co już wiesz	146
Podejście do zagadnienia	146
Wstępne rejestrowanie makr	147
Przygotowania	148
Tworzenie kodu źródłowego	149
Tworzenie procedury sortującej	150
Dodatkowe testy	154
Usuwanie problemów	154
Dostępność narzędzia	157
Ocena projektu	158

Rozdział 5. Tworzenie funkcji w języku VBA	159
Porównanie procedur Sub i Function	159
Dlaczego tworzymy funkcje niestandardowe?	160
Twoja pierwsza funkcja	160
Zastosowanie funkcji w arkuszu	161
Zastosowanie funkcji w procedurze języka VBA	161
Analiza funkcji niestandardowej	162
Procedury Function	164
Zasięg funkcji	165
Wywoływanie funkcji	165
Argumenty funkcji	168
Przykłady funkcji	168
Funkcja bezargumentowa	168
Funkcje jednoargumentowe	171
Funkcje z dwoma argumentami	173
Funkcja pobierająca tablicę jako argument	174
Funkcje z argumentami opcjonalnymi	175
Funkcje zwracające tablicę VBA	176
Funkcje zwracające wartość błędu	178
Funkcje o nieokreślonej liczbie argumentów	180
Emulacja funkcji arkuszowej SUMA	181
Rozszerzone funkcje daty	183
Wykrywanie i usuwanie błędów w funkcjach	185
Okno dialogowe Wstawianie funkcji	186
Zastosowanie metody MacroOptions	187
Definiowanie kategorii funkcji	188
Ręczne dodawanie opisu funkcji	189
Zastosowanie dodatków do przechowywania funkcji niestandardowych	190
Korzystanie z Windows API	190
Przykłady zastosowania funkcji interfejsu API systemu Windows	191
Identyfikacja katalogu domowego systemu Windows	191
Wykrywanie wciśnięcia klawisza Shift	193
Dodatkowe informacje na temat funkcji interfejsu API	193
Rozdział 6. Obsługa zdarzeń	195
Co powinieneś wiedzieć o zdarzeniach	195
Sekwencje zdarzeń	196
Gdzie należy umieścić procedury obsługi zdarzeń?	196
Wyłączanie obsługi zdarzeń	197
Tworzenie kodu procedury obsługi zdarzeń	198
Procedury obsługi zdarzeń z argumentami	199
Zdarzenia poziomu skoroszytu	201
Zdarzenie Open	202
Zdarzenie Activate	202
Zdarzenie SheetActivate	203
Zdarzenie NewSheet	203
Zdarzenie BeforeSave	203
Zdarzenie Deactivate	204
Zdarzenie BeforePrint	204
Zdarzenie BeforeClose	205

Zdarzenia poziomu arkusza	207
Zdarzenie Change	208
Monitorowanie zmian w wybranym zakresie komórek	209
Zdarzenie SelectionChange	213
Zdarzenie BeforeDoubleClick	214
Zdarzenie BeforeRightClick	214
Zdarzenia dotyczące aplikacji	215
Włączanie obsługi zdarzeń poziomu aplikacji	215
Sprawdzanie, czy skoroszyt jest otwarty	216
Monitorowanie zdarzeń poziomu aplikacji	218
Zdarzenia niezwiązane z obiektami	218
Zdarzenie OnTime	219
Zdarzenie OnKey	220

Rozdział 7. Przykłady i techniki programowania w języku VBA 225

Nauka poprzez praktykę	225
Przetwarzanie zakresów	226
Kopiowanie zakresów	226
Przenoszenie zakresów	227
Kopiowanie zakresu o zmiennej wielkości	227
Zaznaczanie oraz identyfikacja różnego typu zakresów	229
Zmiana rozmiaru zakresu komórek	230
Wprowadzanie wartości do komórki	231
Wprowadzanie wartości do następnej pustej komórki	232
Wstrzymywanie działania makra w celu umożliwienia pobrania zakresu wyznaczonego przez użytkownika	233
Zliczanie zaznaczonych komórek	235
Określanie typu zaznaczonego zakresu	235
Wydajne przetwarzanie komórek zaznaczonego zakresu przy użyciu pętli	237
Usuwanie wszystkich pustych wierszy	240
Powielanie wierszy	240
Określanie, czy zakres zawiera się w innym zakresie	242
Określanie typu danych zawartych w komórce	242
Odczytywanie i zapisywanie zakresów	243
Lepsza metoda zapisywania danych do zakresu komórek	245
Przenoszenie zawartości tablic jednowymiarowych	246
Przenoszenie zawartości zakresu do tablicy typu Variant	247
Zaznaczanie komórek na podstawie wartości	248
Kopiowanie nieciągłego zakresu komórek	249
Przetwarzanie skoroszytów i arkuszy	251
Zapisywanie wszystkich skoroszytów	251
Zapisywanie i zamykanie wszystkich skoroszytów	251
Ukrywanie wszystkich komórek arkusza poza zaznaczonym zakresem	252
Tworzenie spisu treści zawierającego hiperłącza	253
Synchronizowanie arkuszy	254
Techniki programowania w języku VBA	254
Przełączanie wartości właściwości typu logicznego	255
Wysświetlanie daty i czasu	255

Wyświetlanie czasu w formie przyjaznej dla użytkownika	257
Pobieranie listy czcionek	258
Sortowanie tablicy	259
Przetwarzanie grupy plików	259
Ciekawe funkcje, których możesz użyć w swoich projektach	261
Funkcja FileExists	261
Funkcja FileNameOnly	261
Funkcja PathExists	262
Funkcja RangeNameExists	262
Funkcja SheetExists	263
Funkcja WorkbookIsOpen	263
Pobieranie wartości z zamkniętego skoroszytu	264
Użyteczne, niestandardowe funkcje arkuszowe	265
Funkcje zwracające informacje o formatowaniu komórki	265
Gadający arkusz	267
Wyświetlanie daty zapisania lub wydrukowania pliku	267
Obiekty nadrzędne	268
Zliczanie komórek, których wartości zawierają się pomiędzy dwoma wartościami	269
Wyznaczanie ostatniej niepustej komórki kolumny lub wiersza	269
Czy dany łańcuch tekstu jest zgodny ze wzorcem?	271
Wyznaczanie n-tego elementu łańcucha	272
Zamiana wartości na postać słowną	272
Funkcja wielofunkcyjna	273
Funkcja SHEETOFFSET	274
Zwracanie maksymalnej wartości ze wszystkich arkuszy	274
Zwracanie tablicy zawierającej unikatowe, losowo uporządkowane liczby całkowite	275
Porządkowanie zakresu w losowy sposób	277
Sortowanie zakresów	278
Wywołania funkcji interfejsu Windows API	279
Deklaracje API	279
Określanie skojarzeń plików	280
Pobieranie informacji dotyczących drukarki domyślnej	281
Pobieranie informacji o aktualnej rozdzielczości karty graficznej	282
Odczytywanie zawartości rejestru systemu Windows i zapisywanie w nim danych	283

Część II. Zaawansowane techniki programowania

287

Rozdział 8. Tabele przestawne	289
Przykład prostej tabeli przestawnej	289
Tworzenie tabel przestawnych	290
Analiza zarejestrowanego kodu tworzącego tabelę przestawną	292
Optymalizacja wygenerowanego kodu tworzącego tabelę przestawną	292
Tworzenie złożonych tabel przestawnych	294
Kod tworzący tabelę przestawną	295
Jak działa złożona tabela przestawna?	296
Jednoczesne tworzenie wielu tabel przestawnych	298
Tworzenie odwróconych tabel przestawnych	300

Rozdział 9. Wykresy	303
Podstawowe wiadomości o wykresach	303
Lokalizacja wykresu	303
Rejestrator makr a wykresy	304
Model obiektu Chart	304
Tworzenie wykresów osadzonych na arkuszu danych	306
Tworzenie wykresu na arkuszu wykresu	307
Modyfikowanie wykresów	307
Wykorzystanie VBA do uaktywnienia wykresu	308
Przenoszenie wykresu	309
Wykorzystanie VBA do dezaktywacji wykresu	310
Sprawdzanie, czy wykres został uaktywniony	311
Usuwanie elementów z kolekcji ChartObjects lub Charts	311
Przetwarzanie wszystkich wykresów w pętli	312
Zmiana rozmiarów i wyrównywanie obiektów ChartObject	314
Tworzenie dużej liczby wykresów	315
Eksportowanie wykresów	317
Eksportowanie wszystkich obiektów graficznych	318
Zmiana danych prezentowanych na wykresie	319
Modyfikacja danych wykresu na podstawie aktywnej komórki	319
Zastosowanie języka VBA do identyfikacji zakresu danych prezentowanych na wykresie	321
Wykorzystanie VBA do wyświetlania dowolnych etykiet danych na wykresie	324
Wyświetlanie wykresu w oknie formularza UserForm	327
Zdarzenia związane z wykresami	329
Przykład wykorzystania zdarzeń związanych z wykresami	329
Obsługa zdarzeń dla wykresów osadzonych	331
Przykład zastosowania zdarzeń dla wykresów osadzonych	332
Jak ułatwić sobie pracę z wykresami przy użyciu VBA?	334
Drukowanie wykresów osadzonych na arkuszu	334
Tworzenie wykresów, które nie są połączone z danymi	335
Wykorzystanie zdarzenia MouseOver do wyświetlania tekstu	337
Przewijanie wykresów	339
Tworzenie wykresów przebiegu w czasie	340
Rozdział 10. Interakcje z innymi aplikacjami	345
Automatyzacja zadań w pakiecie Microsoft Office	345
Koncepcja wiązań	345
Przykład prostej automatyzacji	348
Sterowanie bazą danych Access z poziomu Excela	348
Uruchamianie zapytań bazy danych Access z poziomu Excela	348
Uruchamianie makr Accessa z poziomu Excela	349
Sterowanie edytorem Word z poziomu Excela	350
Przesyłanie danych z Excela do dokumentu Worda	350
Symulacja tworzenia korespondencji seryjnej z użyciem Worda	352
Sterowanie programem PowerPoint z poziomu Excela	354
Przesyłanie danych z Excela do prezentacji PowerPoint	354
Przesyłanie wszystkich wykresów z arkusza Excela do prezentacji PowerPoint	355
Zamiana skoroszytu na prezentację PowerPoint	356

Sterowanie programem Outlook z poziomu Excela	357
Wysyłanie aktywnego skoroszytu jako załącznika	357
Wysyłanie wybranego zakresu komórek jako załącznika wiadomości	358
Wysyłanie pojedynczego arkusza jako załącznika wiadomości	359
Wysyłanie wiadomości do wszystkich adresatów z listy kontaktów	360
Uruchamianie innych aplikacji z poziomu Excela	361
Zastosowanie funkcji Shell języka VBA	361
Zastosowanie funkcji ShellExecute interfejsu Windows API	363
Wykorzystanie instrukcji AppActivate	365
Uruchamianie okien dialogowych Panelu sterowania	365
Rozdział 11. Praca z danymi zewnętrznymi i plikami	367
Praca z danymi ze źródeł zewnętrznych	367
Wprowadzenie do zapytań Power Query	367
Etapy tworzenia zapytania	373
Odświeżanie danych z zapytania Power Query	374
Zarządzanie istniejącymi zapytaniem	375
Używanie języka VBA do tworzenia dynamicznych połączeń	375
Przechodzenie w pętli przez wszystkie połączenia skoroszytu	378
Zastosowanie ADO i VBA do pobierania danych ze źródeł zewnętrznych	378
Ciąg połączenia	379
Deklarowanie zestawu rekordów	380
Odwołania do biblioteki obiektów ADO	381
Łączenie wszystkiego razem w kodzie procedury	382
Zastosowanie obiektów ADO w aktywnym skoroszytcie	383
Operacje na plikach tekstowych	385
Otwieranie plików tekstowych	386
Odczytywanie plików tekstowych	386
Zapisywanie danych do plików tekstowych	387
Przydzielanie numeru pliku	387
Określanie lub ustawianie pozycji w pliku	387
Instrukcje pozwalające na odczytywanie i zapisywanie plików	388
Przykłady wykonywania operacji na plikach	388
Importowanie danych z pliku tekstowego	388
Eksportowanie zakresu do pliku tekstowego	389
Importowanie pliku tekstowego do zakresu	390
Logowanie wykorzystania Excela	391
Filtrowanie zawartości pliku tekstowego	391
Najczęściej wykonywane operacje na plikach	392
Zastosowanie poleceń języka VBA do wykonywania operacji na plikach	392
Zastosowanie obiektu FileSystemObject	397
Pakowanie i rozpakowywanie plików	399
Pakowanie plików do formatu ZIP	399
Rozpakowywanie plików ZIP	400

Część III. Praca z formularzami UserForm

403

Rozdział 12. Tworzenie własnych okien dialogowych	405
Zanim rozpoczniesz tworzenie formularza UserForm	405
Okno wprowadzania danych	405
Funkcja InputBox języka VBA	406
Metoda Application.InputBox	408
Funkcja MsgBox języka VBA	411
Metoda GetOpenFilename programu Excel	415
Metoda GetSaveAsFilename programu Excel	418
Okno wybierania katalogu	419
Wyświetlanie wbudowanych okien dialogowych Excela	419
Wyświetlanie formularza danych	422
Wyświetlanie formularza wprowadzania danych	422
Wyświetlanie formularza wprowadzania danych za pomocą VBA	423
Rozdział 13. Wprowadzenie do formularzy UserForm	425
Jak Excel obsługuje niestandardowe okna dialogowe	425
Wstawianie nowego formularza UserForm	426
Dodawanie formantów do formularza UserForm	426
Formanty okna Toolbox	427
Formant CheckBox	427
Formant ComboBox	428
Formant CommandButton	428
Formant Frame	428
Formant Image	428
Formant Label	429
Formant ListBox	429
Formant MultiPage	429
Formant OptionButton	429
Formant RefEdit	429
Formant ScrollBar	429
Formant SpinButton	430
Formant TabStrip	430
Formant TextBox	430
Formant ToggleButton	430
Modyfikowanie formantów formularza UserForm	431
Modyfikowanie właściwości formantów	433
Zastosowanie okna Properties	433
Wspólne właściwości	434
Uwzględnienie wymagań użytkowników preferujących korzystanie z klawiatury	436
Wyświetlanie formularza UserForm	438
Zmiana położenia formularza na ekranie	439
Wyświetlanie niemodalnych okien formularzy UserForm	439
Wyświetlanie formularza UserForm na podstawie zmiennej	439
Ładowanie formularza UserForm	440
Procedury obsługi zdarzeń	440

Zamykanie formularza UserForm	440
Przykład tworzenia formularza UserForm	441
Tworzenie formularza UserForm	442
Tworzenie kodu procedury wyświetlającej okno dialogowe	444
Testowanie okna dialogowego	445
Dodawanie procedur obsługi zdarzeń	445
Zakończenie tworzenia okna dialogowego	447
Zdobywanie informacji na temat zdarzeń	447
Zdarzenia związane z formantem SpinButton	449
Współpraca formantu SpinButton z formantem TextBox	450
Odwoływanie się do formantów formularza UserForm	452
Dostosowywanie okna Toolbox do własnych wymagań	454
Dodawanie nowych kart	454
Dostosowywanie lub łączenie formantów	454
Dodawanie nowych formantów ActiveX	455
Tworzenie szablonów formularzy UserForm	456
Lista kontrolna tworzenia i testowania formularzy UserForm	457
Rozdział 14. Przykłady formularzy UserForm	459
Tworzenie formularza UserForm pełniącego funkcję menu	459
Zastosowanie przycisków CommandButton w formularzach UserForm	459
Zastosowanie formantów ListBox w formularzach UserForm	460
Zaznaczanie zakresów przy użyciu formularza UserForm	461
Tworzenie okna powitalnego	463
Wyłączanie przycisku Zamknij formularza UserForm	465
Zmiana wielkości formularza UserForm	465
Powiększanie i przewijanie arkusza przy użyciu formularza UserForm	467
Zastosowania formantu ListBox	469
Tworzenie listy elementów formantu ListBox	469
Identyfikowanie zaznaczonego elementu listy formantu ListBox	473
Identyfikowanie wielu zaznaczonych elementów listy formantu ListBox	474
Wiele list w jednym formancie ListBox	475
Przenoszenie elementów listy formantu ListBox	476
Zmiana kolejności elementów listy formantu ListBox	477
Wielokolumnowe formanty ListBox	479
Zastosowanie formantu ListBox do wybierania wierszy arkusza	481
Uaktywnianie arkusza za pomocą formantu ListBox	483
Filtrowanie zawartości listy za pomocą pola tekstowego	485
Zastosowanie formantu MultiPage na formularzach UserForm	487
Korzystanie z formantów zewnętrznych	488
Animowanie etykiet	490
Rozdział 15. Zaawansowane techniki korzystania z formularzy UserForm	493
Niemodalne okna dialogowe	493
Wyświetlanie wskaźnika postępu zadania	497
Tworzenie samodzielnego wskaźnika postępu zadania	498
Wyświetlanie wskaźnika postępu zintegrowanego z formularzem UserForm	501
Tworzenie innych, niegraficznych wskaźników postępu	504

Tworzenie kreatorów	506
Konfigurowanie formantu MultiPage w celu utworzenia kreatora	507
Dodawanie przycisków do formularza UserForm kreatora	508
Programowanie przycisków kreatora	508
Zależności programowe w kreatorach	509
Wykonywanie zadań za pomocą kreatorów	511
Emulacja funkcji MsgBox	512
Emulacja funkcji MsgBox: kod funkcji MyMsgBox	512
Jak działa funkcja MyMsgBox	514
Wykorzystanie funkcji MyMsgBox do emulacji funkcji MsgBox	515
Formularz UserForm z formantami, których położenie można zmieniać	515
Formularz UserForm bez paska tytułowego	517
Symulacja paska narzędzi za pomocą formularza UserForm	518
Emulowanie panelu zadań za pomocą formularza UserForm	520
Formularze UserForm z możliwością zmiany rozmiaru	521
Obsługa wielu przycisków formularza UserForm za pomocą jednej procedury obsługi zdarzeń ...	525
Wybór koloru za pomocą formularza UserForm	528
Wyświetlanie wykresów na formularzach UserForm	529
Zapisywanie wykresu w postaci pliku GIF	530
Modyfikacja właściwości Picture formantu Image	530
Tworzenie półprzezroczystych formularzy UserForm	531
Układanka na formularzu UserForm	532
Poker na formularzu UserForm	534

Część IV. Tworzenie aplikacji

535

Rozdział 16. Tworzenie i wykorzystanie dodatków	537
Czym są dodatki?	537
Porównanie dodatku ze standardowym skoroszytem	537
Po co tworzy się dodatki?	538
Menedżer dodatków Excela	540
Tworzenie dodatków	541
Przykład tworzenia dodatku	542
Tworzenie opisu dla dodatku	544
Tworzenie dodatku	544
Instalowanie dodatku	545
Testowanie dodatków	546
Dystrybucja dodatków	546
Modyfikowanie dodatku	546
Porównanie plików XLAM i XLSM	548
Pliki XLAM — przynależność do kolekcji z poziomu VBA	548
Widoczność plików XLSM i XLAM	548
Arkusze i wykresy w plikach XLSM i XLAM	549
Dostęp do procedur VBA w dodatku	550
Przetwarzanie dodatków za pomocą kodu VBA	553
Właściwości obiektu AddIn	554
Korzystanie z dodatku jak ze skoroszytu	557
Zdarzenia związane z obiektami AddIn	558

Optymalizacja wydajności dodatków	558
Problemy z dodatkami	559
Upewnij się, że dodatek został zainstalowany	559
Odwoływanie się do innych plików z poziomu dodatku	561
Rozdział 17. Praca ze Wstążką	563
Wprowadzenie do pracy ze Wstążką	563
Dostosowywanie Wstążki do własnych potrzeb	565
Dodawanie nowych przycisków do Wstążki	565
Dodawanie przycisków do paska narzędzi Szybki dostęp	568
Ograniczenia w dostosowywaniu Wstążki	569
Modyfikowanie Wstążki za pomocą kodu RibbonX	570
Dodawanie przycisków do istniejącej karty	570
Dodawanie pola wyboru do istniejącej karty	576
Demo formantów Wstążki	578
Przykład użycia formantu DynamicMenu	585
Więcej wskazówek dotyczących modyfikacji Wstążki	587
VBA i Wstążka	589
Dostęp do poleceń Wstążki	589
Praca ze Wstążką	589
Aktywowanie karty	592
Tworzenie pasków narzędzi w starym stylu	592
Ograniczenia funkcjonalności tradycyjnych pasków narzędzi w Excelu 2007 i nowszych wersjach	592
Kod tworzący pasek narzędzi	593
Rozdział 18. Praca z menu podręcznym	597
Obiekt CommandBar	597
Rodzaje obiektów CommandBar	597
Wyświetlanie menu podręcznych	598
Odwołania do elementów kolekcji CommandBars	598
Odwołania do formantów obiektu CommandBar	599
Właściwości formantów obiektu CommandBar	601
Wyświetlanie wszystkich elementów menu podręcznego	601
Wykorzystanie VBA do dostosowywania menu podręcznego	603
Menu podręczne w jednodokumentowym interfejsie Excela	603
Resetowanie menu podręcznego	603
Wyłączanie menu podręcznego	606
Wyłączanie wybranych elementów menu podręcznego	606
Dodawanie nowego elementu do menu podręcznego Cell	606
Dodawanie nowego podmenu do menu podręcznego	608
Ograniczanie zasięgu modyfikacji menu podręcznego do jednego skoroszytu	610
Menu podręczne i zdarzenia	611
Automatyczne tworzenie i usuwanie menu podręcznego	611
Wyłączanie lub ukrywanie elementów menu podręcznego	612
Tworzenie kontekstowych menu podręcznych	612

Rozdział 19. Tworzenie systemów pomocy w aplikacjach	615
Systemy pomocy w aplikacjach Excela	615
Systemy pomocy wykorzystujące komponenty Excela	617
Wykorzystanie komentarzy do tworzenia systemów pomocy	617
Wykorzystanie pól tekstowych do wyświetlania pomocy	618
Wykorzystanie arkusza do wyświetlania tekstu pomocy	620
Wyświetlanie pomocy w oknie formularza UserForm	621
Wyświetlanie pomocy w oknie przeglądarki sieciowej	624
Zastosowanie plików w formacie HTML	624
Zastosowanie plików w formacie MHTML	625
Wykorzystanie systemu HTML Help	626
Wykorzystanie metody Help do wyświetlania pomocy w formacie HTML Help	628
Łączenie pliku pomocy z aplikacją	629
Przypisanie tematów pomocy do funkcji VBA	630
Rozdział 20. Moduły klas	631
Czym jest moduł klasy?	631
Wbudowane moduły klas	632
Niestandardowe moduły klas	632
Tworzmy klasę NumLock	633
Wstawianie modułu klasy	634
Dodawanie kodu VBA do modułu klasy	634
Zastosowanie klasy NumLock	635
Programowanie właściwości, metod i zdarzeń	636
Programowanie właściwości obiektów	636
Programowanie metod obiektów	638
Zdarzenia modułu klasy	638
Zdarzenia obiektu QueryTable	639
Tworzenie klas przechowujących inne klasy	642
Tworzenie klas CSalesRep oraz CSalesReps	642
Tworzenie klas CInvoice oraz CInvoices	644
Wypełnianie klasy nadrzędnej obiektami	645
Obliczanie prowizji	646
Rozdział 21. Problemy z kompatybilnością aplikacji	649
Co to jest kompatybilność?	649
Rodzaje problemów ze zgodnością	650
Unikaj używania nowych funkcji i mechanizmów	651
Czy aplikacja będzie działać na komputerach Macintosh?	653
Praca z 64-bitową wersją Excela	654
Tworzenie aplikacji dla wielu wersji narodowych	655
Aplikacje obsługujące wiele języków	656
Obsługa języka w kodzie VBA	657
Wykorzystanie właściwości lokalnych	658
Identyfikacja ustawień systemu	658
Ustawienia daty i godziny	660

Dodatki **661**

Dodatek A. Instrukcje i funkcje VBA 663

Skorowidz 671

Praca z danymi zewnętrznymi i plikami

W TYM ROZDZIALE:

- Praca z danymi zewnętrznymi
- Zastosowanie obiektów ActiveX do pobierania danych ze źródeł zewnętrznych
- Najczęściej wykonywane operacje na plikach
- Praca z plikami tekstowymi

Praca z danymi ze źródeł zewnętrznych

Dane zewnętrzne są dokładnie tym, co sugeruje ich nazwa, czyli danymi, które nie są zlokalizowane w skoroszycie Excela, z którym pracujesz. Przykładami zewnętrznych źródeł danych mogą być pliki tekstowe, tabele w bazach danych takich jak Access czy SQL Server lub nawet inne skoroszyty Excela.

Istnieje bardzo wiele sposobów na załadowanie danych zewnętrznych do Excela. Jeżeli weźmiemy pod uwagę możliwości zarówno interfejsu użytkownika, jak i języka VBA, to okaże się, że liczba dostępnych technik importowania danych zewnętrznych do skoroszytów Excela jest zdecydowanie zbyt duża, aby omówić je wszystkie w jednym czy nawet w kilku przeznaczonych jedynie im rozdziałach. Dlatego w tym rozdziale skoncentrujemy się na kilku starannie wybranych technikach, których możesz używać w większości standardowych scenariuszy importu danych i które nie kryją w sobie zbyt wielu pułapek i utrudnień.

Pierwsza z omawianych technik wykorzystuje ciekawy mechanizm Excela o nazwie Power Query.

Wprowadzenie do zapytań Power Query

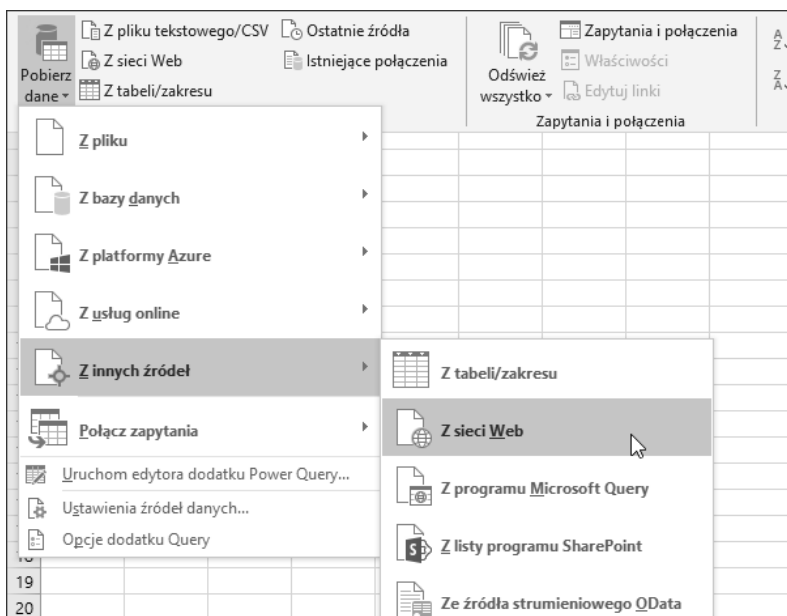

Zapytania Power Query to intuicyjny mechanizm pozwalający na pobieranie danych z wielu różnych źródeł, wykonywanie złożonych operacji na tych danych, a następnie ładowanie ich do skoroszytu.

Aby się przekonać, że zapytania Power Query nie są takie straszne, jak by się mogło na pierwszy rzut oka wydawać, przejdziemy od razu do prostego przykładu. Wyobraź sobie, że musisz zaimportować ceny akcji firmy Microsoft Corporation za pomocą usługi Yahoo Finance i załadować je do skoroszytu Excela. W takim scenariuszu musisz wykonać odpowiednie zapytanie internetowe, aby pobrać potrzebne dane z serwisu Yahoo Finance.

Aby utworzyć zapytanie, wykonaj następujące polecenia opisane poniżej:

1. W nowym skoroszycie programu Excel przejdź na kartę *Dane* i z grupy *Pobieranie i przekształcanie danych* wybierz polecenie *Pobierz dane/Z innych źródeł/Z sieci Web* (zobacz rysunek 11.1).

RYSUNEK 11.1. Tworzenie zapytania Power Query

2. W oknie dialogowym, które pojawi się na ekranie, wpisz adres URL potrzebnych danych i naciśnij przycisk *OK*; w naszym przypadku będzie to `http://finance.yahoo.com/q/hp?s=MSFT` (zobacz rysunek 11.2).

RYSUNEK 11.2. Wpisywanie adresu URL danych

3. Po krótkiej chwili na ekranie pojawi się okienko navigatora pokazane na rysunku 11.3. Wybierz źródło danych, które chcesz pobrać. Aby zobaczyć podgląd danych, kliknij wybraną tabelę. W naszym przypadku potrzebne dane historyczne dotyczące notowań akcji zawiera tabela z etykietą *Table 2*, dlatego zaznacz tę tabelę, klikając jej nazwę lewym przyciskiem myszy, a następnie naciśnij przycisk *Przekształć dane*.

The screenshot shows the 'Nawigator' window in Excel. The 'Widok tabeli' (Table View) tab is selected, displaying a table with the following data:

	Open	High	Low	Close*	Adj Clr
2.2020	183.08	186.23	182.87	183.71	183
2.2020	185.58	185.85	181.85	184.71	183
2.2020	190.65	190.70	183.50	184.44	183
2.2020	183.58	188.84	183.25	188.70	183
2.2020	182.85	185.63	182.48	183.89	183
2.2020	180.97	183.82	180.06	183.63	183
2.2020	184.03	184.20	178.41	179.90	173
2.2020	177.14	180.64	176.31	180.12	173
2.2020	170.43	174.50	170.40	174.38	173
1.2020	172.21	172.40	169.58	170.23	163
1.2020	174.05	174.05	170.79	172.78	173
1.2020	167.84	168.75	165.69	168.04	163
1.2020	163.78	165.76	163.07	165.46	163
1.2020	161.15	163.38	160.20	162.28	163
1.2020	167.51	167.53	164.45	165.04	163
1.2020	166.19	166.80	165.27	166.72	163
1.2020	167.40	167.49	165.68	165.70	163
1.2020	166.68	168.19	166.43	166.50	163
1.2020	167.42	167.47	165.43	167.10	163
1.2020	164.35	166.24	164.03	166.17	163
1.2020	162.62	163.94	162.57	163.18	163

At the bottom of the window, there are buttons for 'Zaladuj', 'Przekształć dane', and 'Anuluj'.

RYСУNEK 11.3. Wybierz żądane źródło danych i naciśnij przycisk Przekształć dane

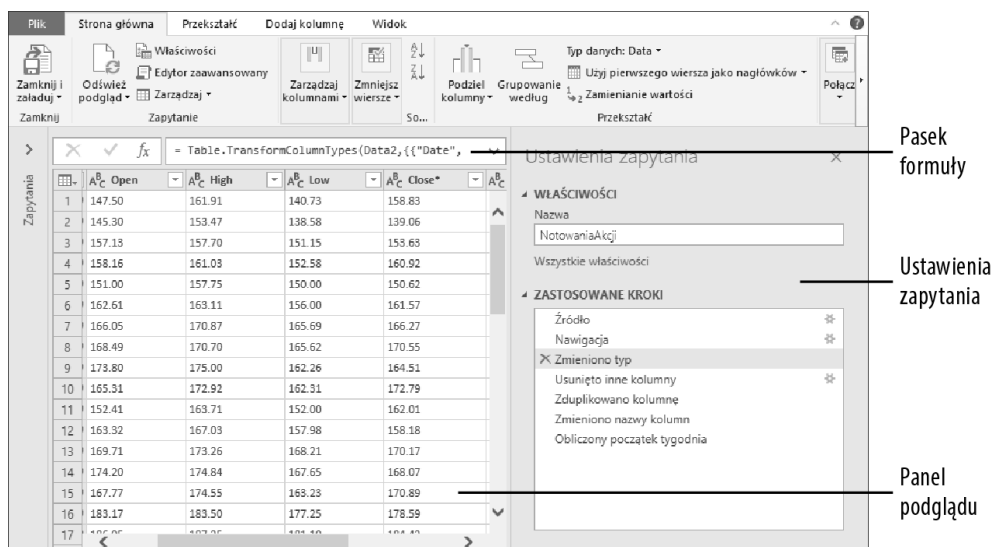
Być może zauważyłeś, że w okienku *Nawigator*, pokazanym na rysunku 11.3, znajduje się również przycisk *Zaladuj* (obok przycisku *Przekształć dane*). Przycisk *Zaladuj* pozwala pominąć edycję i zaimportować dane docelowe bez żadnych zmian. Jeżeli masz pewność, że nie będziesz musiał w żaden sposób przekształcać ani modyfikować pobieranych danych, możesz po prostu naciśnąć przycisk *Zaladuj* i zaimportować dane bezpośrednio do modelu danych lub arkusza w skoroszybie.

Excel posiada jeszcze inny przycisk polecenia *Z sieci Web*, który znajduje się na karcie *Dane* po prawej stronie przycisku polecenia *Pobierz dane*. To niefortunnie zduplikowane (i zlokalizowane) polecenie jest w rzeczywistości starszym narzędziem do pobierania danych z internetu, które można znaleźć już w Excelu 2000 i wszystkich nowszych wersjach tego programu.

Polecenie *Z sieci Web* w wersji Power Query (znajdujące się w menu rozwijanym polecenia *Pobierz dane*) znacznie wykracza swoją funkcjonalnością poza zwykłe pobieranie danych z internetu. Zapytanie Power Query jest w stanie pobierać dane z rozbudowanych stron internetowych i może je odpowiednio przekształcać w zależności od potrzeb użytkownika. Z tego względu, pobierając dane z internetu, powinieneś zawsze upewnić się, że używasz prawidłowego polecenia.

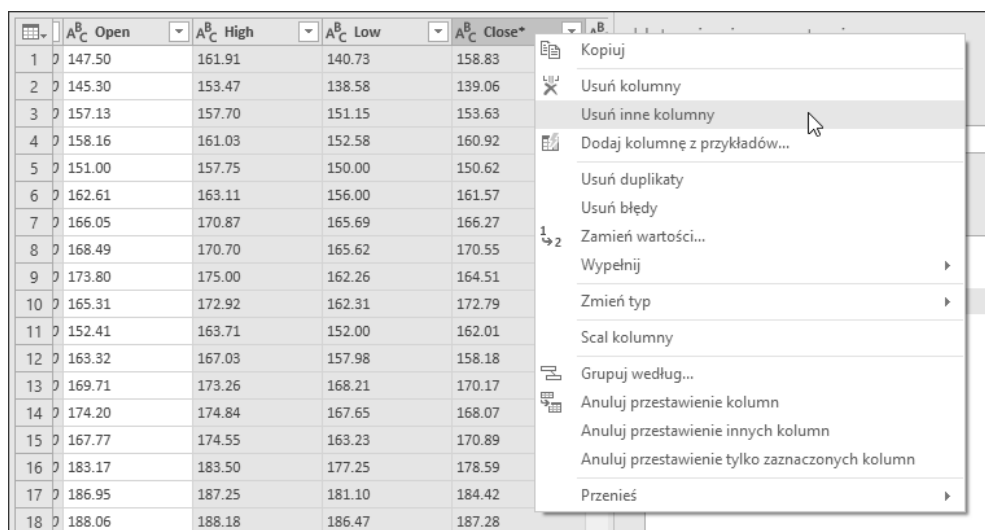
Po naciśnięciu przycisku *Przekształć dane* na ekranie pojawi się okno edytora zapytań Power Query, które posiada własną Wstążkę i panel pokazujący podgląd pobieranych danych (zobacz rysunek 11.4). Korzystając z tego okna, możesz zdefiniować określone działania w celu modyfikowania, czyszczenia i przekształcania danych przed zaimportowaniem do arkusza Excela.

RYSUNEK 11.4. Edytor Power Query pozwala na modyfikowanie, czyszczenia i przekształcanie danych

W edytorze Power Query możesz pracować z każdą kolumną danych osobno, definiując niezbędne działania, które zapewnią Ci potrzebne dane oraz ich strukturę. Więcej szczegółowych informacji na ten temat znajdziesz w dalszej części tego rozdziału, a teraz skoncentrujemy się na tym, jak pobrać notowania akcji firmy Microsoft Corporation z ostatnich 30 dni.

4. Usuń wszystkie niepotrzebne kolumny, klikając je po kolei prawym przyciskiem myszy i wybierając z menu podręcznego polecenie *Usuń* (oprócz pola *Date* będą Ci potrzebne jedynie kolumny *High*, *Low* i *Close*). Możesz też wcisnąć i przytrzymać klawisz *Ctrl*, zaznaczyć kolumny, które chcesz zachować, a następnie kliknąć prawym przyciskiem myszy dowolną z wybranych kolumn i z menu podręcznego wybrać polecenie *Usuń inne kolumny* (zobacz rysunek 11.5).

RYSUNEK 11.5. Wybierz kolumny, które chcesz zachować, i z menu podręcznego wybierz opcję *Usuń inne kolumny*

- Upewnij się, że pola *High*, *Low* i *Close* są odpowiednio sformatowane jako liczby. Aby to zrobić, przytrzymaj klawisz *Ctrl* na klawiaturze, zaznacz trzy kolumny z danymi, kliknij prawym przyciskiem myszy jeden z nagłówków kolumn, a następnie z menu podręcznego wybierz polecenie *Zmień typ / Liczba dziesiętna*. Po wykonaniu tej czynności możesz zauważyć, że niektóre wiersze zawierają słowo *Error*. Są to wiersze zawierające wartości tekstowe, których nie można przekonwertować do postaci liczbowej.
- W razie potrzeby usuń wiersze zawierające błędy, wybierając z menu podręcznego polecenie *Usuń błędy*, tak jak to zostało pokazane na rysunku 11.6.

	Date	A ^B C High	A ^B . Low	A ^B . Close*
1	13.03.2020	161.91		
2	12.03.2020	153.47		
3	11.03.2020	157.70		
4	10.03.2020	161.03		
5	09.03.2020	157.75		
6	06.03.2020	163.11		
7	05.03.2020	170.87		
8	04.03.2020	170.70		
9	03.03.2020	175.00		
10	02.03.2020	172.92		
11	28.02.2020	163.71		
12	27.02.2020	167.03		

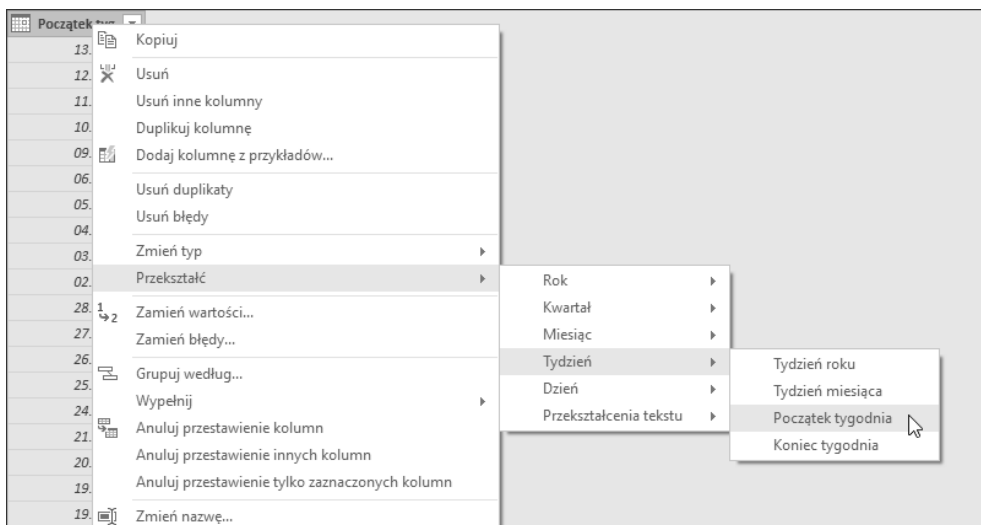
RYСУNEK 11.6. Z menu podręcznego możesz wybrać różne polecenia, które zostaną zastosowane do tabeli danych (na przykład polecenie *Usuń błędy*)

- Po usunięciu wszystkich błędów dodaj nowe pole po nazwie *Początek tygodnia*, w którym będzie wyświetlany dzień rozpoczynający dany tydzień. Aby to zrobić, kliknij prawym przyciskiem myszy pole *Date* i wybierz opcję *Duplikuj kolumnę*. Do podglądu danych zostanie dodana nowa kolumna o nazwie *Date — Copy*.
- Kliknij prawym przyciskiem myszy nowo dodaną kolumnę i z menu podręcznego wybierz polecenie *Zmień nazwę*, a następnie wpisz nową nazwę kolumny (*Początek tygodnia*).
- Kliknij prawym przyciskiem myszy właśnie utworzoną kolumnę *Początek tygodnia* i z menu podręcznego wybierz polecenie *Przekształć/Tydzień/Początek tygodnia*, jak pokazano na rysunku 11.7. Excel przekształci daty tak, aby wyświetlić początek tygodnia dla kolejnych dat.
- Po zakończeniu konfigurowania zapytania Power Query zapisz je i załaduj wyniki działania. Aby to zrobić, naciśnij przycisk *Zamknij i załaduj*, znajdujący się na karcie *Strona główna* wstążki edytora Power Query, i wybierz jedną z dwóch dostępnych opcji: *Zamknij i załaduj* lub *Zamknij i załaduj do...*

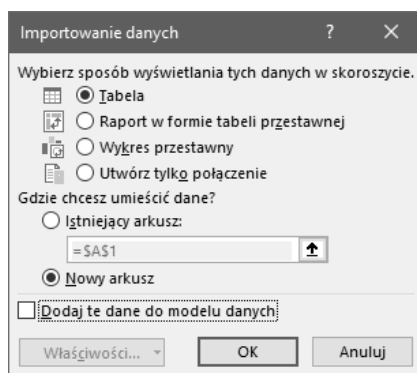
Opcja *Zamknij i załaduj* powoduje zapisanie zapytania i załadowanie wyników jego działania w nowym arkuszu w skoroszytcie w postaci tabeli programu Excel. Opcja *Zamknij i wczytaj do* powoduje wyświetlenie okna dialogowego *Importowanie danych*, które zostało pokazane na rysunku 11.8. Możesz w nim określić, czy pobierane dane zostaną załadowane do arkusza, czy do wewnętrznego modelu danych oraz w jaki sposób będą wyświetlane.

Okno dialogowe *Importowanie danych* umożliwia również zapisanie zapytania jako połączenia ze źródłem danych, co oznacza, że będziesz mógł użyć zapytania bezpośrednio w różnych procesach w pamięci bez potrzeby wyświetlania wyników w arkuszu.

- Wybierz opcję *Nowy arkusz*, aby wyświetlić wyniki jako tabelę w nowym arkuszu w aktywnym skoroszytcie.

RYSUNEK 11.7. Za pomocą Edytora Power Query możesz dokonywać transformacji danych, takich jak np. wyświetlanie pierwszego dnia tygodnia dla określonej daty

RYSUNEK 11.8. Okno dialogowe Importowanie danych zapewnia pełną kontrolę nad sposobem wykorzystania wyników zapytań

Po wykonaniu zapytania dane zostaną pobrane i wyświetlone w postaci tabeli, tak jak to zostało pokazane na rysunku 11.9; takiej tabeli możemy teraz użyć na przykład do utworzenia potrzebnej tabeli przestawnej.

	A	B	C	D	E
1	Date	High	Low	Close*	Początek tyg.
2	13.03.2020	161.91	140.73	158.83	09.03.2020
3	12.03.2020	153.47	138.58	139.06	09.03.2020
4	11.03.2020	157.70	151.15	153.63	09.03.2020
5	10.03.2020	161.03	152.58	160.92	09.03.2020
6	09.03.2020	157.75	150.00	150.62	09.03.2020
7	06.03.2020	163.11	156.00	161.57	02.03.2020
8	05.03.2020	170.87	165.69	166.27	02.03.2020
9	04.03.2020	170.70	165.62	170.55	02.03.2020
10	03.03.2020	175.00	162.26	164.51	02.03.2020

RYSUNEK 11.9. Wyniki działania zapytania pobierającego dane z internetu zostały przekształcone, umieszczone w tabeli Excela; dane są gotowe do użycia w tabeli przestawnej

Teraz powinieneś poświęcić chwilę, aby dobrze zrozumieć i docenić to, co Power Query pozwoliło Ci przed chwilą zrobić. Za pomocą kilku kliknięć przeszukałeś internet, znalazłeś podstawowy zestaw danych, przetworzyłeś je, aby zachować tylko te kolumny, których potrzebujesz, a nawet zmodyfikowałeś je tak, aby dodać do podstawowych danych kolumnę zawierającą pierwszy dzień tygodnia. Właśnie o to chodzi w zapytaniach Power Query: umożliwienie łatwego pobierania, filtrowania i przekształcania danych bez konieczności posiadania jakiegokolwiek doświadczenia w programowaniu.

Najlepsze jest to, że zapytania Power Query mają możliwość łączenia się z szeroką gamą źródeł danych. Niezależnie od tego, czy chcesz pobierać dane z zewnętrznej strony internetowej, pliku tekstowego, systemu baz danych, Facebooka, czy serwisu internetowego, Power Query może zaspokoić większość, jeśli nie wszystkie Twoje potrzeby dotyczące źródeł danych. Wszystkie dostępne typy połączeń możesz wyświetlić, naciskając przycisk *Pobierz dane* znajdujący się na karcie *Dane*.

Zapytania Power Query oferują możliwość pobierania informacji z szerokiej gamy źródeł danych:

- *Z pliku* — pobiera dane z określonych plików Excela, plików tekstowych, plików CSV, plików XML lub całych folderów.
- *Z bazy danych* — pobiera dane z baz danych, takich jak Microsoft Access, SQL Server czy SQL Server Analysis Services.
- *Z platformy Azure* — pobiera dane z usługi Azure Cloud Services firmy Microsoft.
- *Z usług online* — pobiera dane z aplikacji w chmurze, takich jak Facebook, Salesforce czy Microsoft Dynamics online.
- *Z innych źródeł* — pobiera dane z szerokiej gamy innych źródeł, takich jak sieć WWW, chmury danych czy źródła danych ODBC.

Etapy tworzenia zapytania

Power Query używa własnego języka formuł, znanego jako język **M**, do kodowania Twoich zapytań. Podobnie jak w przypadku rejestrowania makr, każde działanie podejmowane podczas pracy z Power Query powoduje zapisywanie kodu w danym kroku zapytania. Poszczególne etapy zapytania są zarejestrowane w kodzie M, który umożliwia powtarzanie działań przy każdym odświeżeniu danych zapytania Power Query.

Możesz wyświetlić kolejne etapy zapytania, aktywując w oknie edytora Power Query panel *Ustawienia zapytania* (patrz rysunek 11.10). Aby to zrobić, wystarczy kliknąć polecenie *Ustawienia zapytania*, znajdujące się na karcie *Widok* Wstążki.

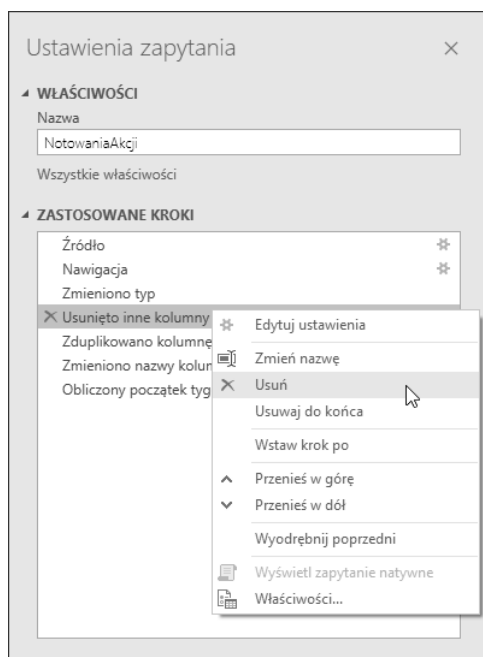
Zwróć uwagę na pokazane na rysunku 11.10 pole *Nazwa*, za pomocą którego możesz nadać danemu zapytaniu przyjazną nazwę. W naszym przykładzie nadaliśmy zapytaniu nazwę *NotowaniaAkcji*.

Możesz także włączyć wyświetlanie paska formuły, w którym zawarte są polecenia języka M dla wybranego kroku. Aby to zrobić, powinieneś w edytorze zapytań przejść na kartę *Widok* i włączyć opcję *Pasek formuły*, znajdującą się w grupie opcji *Układ*.

Każdy krok zapytania reprezentuje działanie podjęte w celu uzyskania dostępu do danych. Aby na pasku formuły Power Query wyświetlić kod w języku M, powinieneś po prostu kliknąć dowolny krok zapytania. Na przykład kliknięcie kroku o nazwie *Usuń błędy* spowoduje wyświetlenie na pasku formuły kodu tego kroku.

Po kliknięciu wybranego kroku zapytania dane wyświetlane w okienku podglądu są obrazem danych aż do klikniętego kroku. Na przykład kliknięcie pokazanego na rysunku 11.10 kroku wykonanego przed wykonaniem polecenia *Usuń inne kolumny* pozwala zobaczyć, jak wyglądały dane przed usunięciem niepotrzebnych kolumn.

RYSUNEK 11.10. Kolejnymi krokami zapytania można zarządzać w sekcji Zastosowane kroki w panelu Ustawienia zapytania

Odświeżanie danych z zapytania Power Query

Powinieneś zawsze pamiętać, że dane pobierane za pomocą zapytań Power Query nie są w żaden sposób powiązane z danymi źródłowymi użytymi do ich wyodrębnienia. Innymi słowy, tabela danych uzyskana za pomocą zapytania Power Query jest jedynie migawką danych dostępnych w chwili wykonania zapytania. Innymi słowy, gdy zmieniają się dane źródłowe, zapytania Power Query nie będą automatycznie nadążać za zmianami; musisz ręcznie odświeżać swoje dane.

Jeżeli zdecydujesz się załadować wyniki Power Query do tabeli Excela w istniejącym skoroszytku, możesz je ręcznie odświeżyć, klikając tabelę prawym przyciskiem myszy i wybierając opcję *Odśwież*.

Jeżeli zdecydujesz się załadować dane z zapytania Power Query do wewnętrznego modelu danych, to aby odświeżyć dane, musisz przejść na kartę *Dane*, wybrać polecenie *Zapytania i połączenia* znajdujące się w grupie opcji *Zapytania i połączenia*, a następnie kliknąć prawym przyciskiem myszy wybrane zapytanie docelowe w panelu zadań i z menu podręcznego wybrać opcję *Odśwież*.

Aby nieco bardziej zautomatyzować odświeżanie zapytań, możesz skonfigurować źródła danych, aby automatycznie odświeżały dane z zapytań Power Query. Aby to zrobić, wykonaj następujące kroki:

1. Przejdź na kartę *Dane* na wstążce programu Excel i wybierz polecenie *Zapytania i połączenia*. Na ekranie pojawi się panel *Zapytania i połączenia*.
2. Kliknij prawym przyciskiem myszy zapytanie Power Query, które chcesz odświeżyć, a następnie wybierz opcję *Właściwości*.
3. Na ekranie pojawi się okno dialogowe *Właściwości zapytania*. Przejdź na kartę *Użycie*.
4. Ustaw opcje odświeżania wybranego zapytania zgodnie z potrzebami:
  - **Odśwież co n minut** — zaznaczenie tej opcji powoduje, że program Excel automatycznie odświeża dane wybranego zapytania co określoną liczbę minut. Excel odświeży dane ze wszystkich tabel związanych z tym zapytaniem.

- **Odśwież dane podczas otwierania pliku** — zaznaczenie tej opcji informuje Excela o konieczności odświeżenia danych z wybranego zapytania automatycznie po każdorazowym otwarciu skoroszytu. Excel odświeży dane ze wszystkich tabel powiązanych z tym zapytaniem za każdym razem, kiedy skoroszyt zostanie otwarty.

Wspomniane wyżej opcje odświeżania są bardzo przydatne, gdy chcesz mieć pewność, że zawsze korzystasz z najnowszych, najbardziej aktualnych danych. Oczywiście ustawienie tych opcji nie wyklucza możliwości ręcznego odświeżenia danych.

Zarządzanie istniejącymi zapytaniami

Gdy dodasz różne zapytania do skoroszytu, będziesz potrzebować sposobu na zarządzanie nimi. Excel rozwiązuje ten problem za pomocą panelu *Zapytania i połączenia*, który umożliwia edycję, duplikowanie, odświeżanie i ogólne zarządzanie wszystkimi zapytaniami utworzonymi w skoroszytcie. Aby aktywować panel *Zapytania i połączenia*, powinieneś przejść na kartę *Dane* wstążki Excela i wybrać polecenie *Zapytania i połączenia*.

Kiedy panel pojawi się na ekranie, odszukaj zapytanie, z którym chcesz pracować, a następnie kliknij je prawym przyciskiem myszy i z menu podręcznego wybierz jedno z następujących poleceń:

- *Edytuj* — otwiera edytor Power Query, w którym możesz modyfikować ustawienia zapytania.
- *Usuń* — usuwa wybrane zapytanie.
- *Odśwież* — odświeża dane w wybranym zapytaniu.
- *Załaduj do* — aktywuje okno dialogowe *Importowanie danych*, w którym możesz określić, gdzie będą używane wyniki wybranego zapytania.
- *Duplikuj* — tworzy kopię zapytania.
- *Odwołanie* — tworzy nowe zapytanie, które odwołuje się do wyników działania oryginalnego zapytania.
- *Scalanie* — scala wybrane zapytanie z innym zapytaniem w skoroszytcie, dopasowując określone kolumny.
- *Dołączanie* — dołącza wyniki innego zapytania w skoroszytcie do wybranego zapytania.
- *Eksportuj plik połączenia* — tworzy plik *.odc*, pozwalający na przeniesienie lub udostępnienie wybranego zapytania.
- *Przenieś do grupy* — przenosi wybrane zapytanie do grupy logicznej; takie grupy pozwalają na lepszą organizację zapytań.
- *Przenieś w górę* — przesuwa wybrane zapytanie w górę listy zapytań w panelu *Zapytania i połączenia*.
- *Przenieś w dół* — przesuwa wybrane zapytanie w dół listy zapytań w panelu *Zapytania i połączenia*.
- *Pokaż wartość szczytową* — wyświetla podgląd wyników działania wybranego zapytania.
- *Właściwości* — pozwala na zmianę nazwy zapytania i ustawienie jego wielu różnych właściwości.

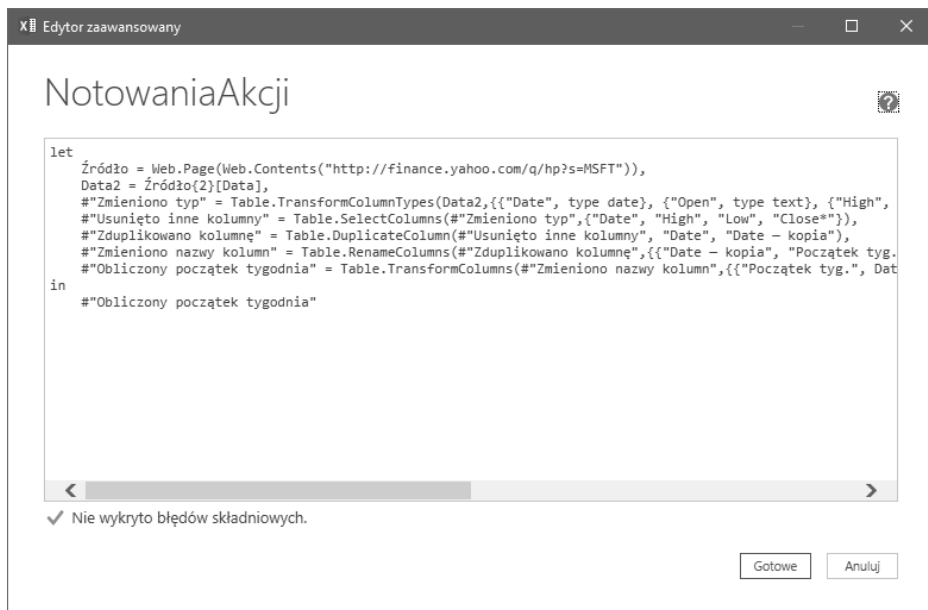
Panel *Zapytania i połączenia* jest szczególnie przydatny, gdy skoroszyt zawiera kilka zapytań. Możemy go traktować jak coś w rodzaju spisu treści, który pozwala łatwo znaleźć i wchodzić w interakcje z poszczególnymi zapytaniami w skoroszytcie.

Używanie języka VBA do tworzenia dynamicznych połączeń

Budując niestandardowe zapytanie Power Query, zasadniczo nie robisz nic poza rejestrowaniem składni potrzebnej do zwrócenia pożądanego wyniku. Kod dowolnego zapytania Power Query może zostać skopiowany z okna zaawansowanego edytora zapytań, a następnie użyty w języku VBA.

Aby przywołać na ekran zaawansowany edytor zapytań, powinieneś w oknie edytora Power Query przejść na kartę *Widok* i wybrać polecenie *Edytor zaawansowany*.

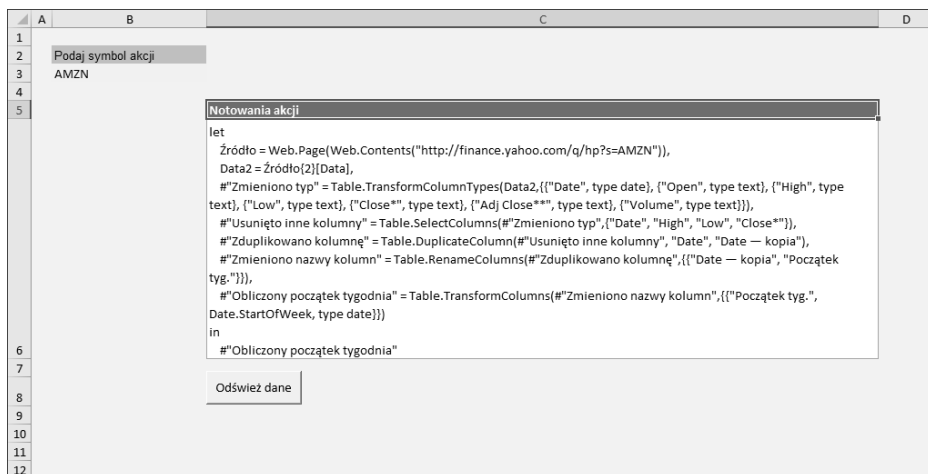
Jeżeli poprawnie wykonałeś pierwsze ćwiczenie, okno zaawansowanego edytora zapytań powinno wyglądać mniej więcej tak, jak to zostało pokazane na rysunku 11.11.

RYSUNEK 11.11. Okno zaawansowanego edytora zapytań

Ogromną zaletą takiego rozwiązania jest to, że nie musisz być ekspertem programowania w języku M, aby za pomocą VBA dynamicznie tworzyć i budować złożone zapytania pobierające dane ze źródeł zewnętrznych.

Na przykład na rysunku 11.12 pokazano arkusz, w którym w komórce C6 można wybrać symbol akcji, aby zmienić składnię zapytania Power Query pobierającego notowania giełdowe wybranej spółki. Kliknięcie przycisku *Odśwież dane* spowoduje przebudowanie zapytania Power Query z uwzględnieniem nowej składni.

RYSUNEK 11.12. Wyznaczona komórka przechowuje kryterium wyboru zapytania

Poniższe makro używa obiektów `Workbook.Query` i `Workbook.Connection` do przebudowania zapytania na podstawie podanego kryterium:

```
Sub RefreshPowerQuery()
    Dim Qry As WorkbookQuery
    Dim QryName As String
    Dim QrySyntax As String
    Dim QryDesc As String
    Dim OutputSheet As Worksheet
    Dim ws As Worksheet

    ' Ustawianie zmiennych
    QryName = ThisWorkbook.Sheets("Query Changer").Range("C5").Value
    QrySyntax = ThisWorkbook.Sheets("Query Changer").Range("C6").Value
    QryDesc = ThisWorkbook.Sheets("Query Changer").Range("C5").Value

    ' Usuwanie istniejącego zapytania
    For Each Qry In ThisWorkbook.Queries
        If Qry.Name = QryName Then
            Set Qry = ThisWorkbook.Queries(QryName)
            Qry.Delete
        End If
    Next Qry

    ' Dodawanie nowego zapytania
    Set Qry = ThisWorkbook.Queries.Add(QryName, QrySyntax, QryDesc)

    ' Usuwanie starego arkusza
    Application.DisplayAlerts = False
    For Each ws In ThisWorkbook.Worksheets
        If ws.Name = QryName Then ws.Delete
    Next ws
    Application.DisplayAlerts = True

    ' Dodawanie do nowego arkusza
    Set OutputSheet = Sheets.Add(After:=ActiveSheet)
    OutputSheet.Name = QryName

    With OutputSheet.ListObjects.Add(SourceType:=0, Source:= _
        "OLEDB;Provider=Microsoft.Mashup.OleDb.1;Data " & _
        "Source=$Workbook$;Location=" & Qry.Name _
        , Destination:=Range("$A$1")).QueryTable _
        .CommandType = xlCmdDefault
        .CommandText = Array("SELECT * FROM [" & Qry.Name & "]")
        .RefreshOnFileOpen = False
        .BackgroundQuery = True
    End With
End Sub
```

Jeżeli wszystko pójdzie gładko i zgodnie z oczekiwaniami, po zakończeniu będziesz dysponować sprytnym mechanizmem, który pozwala na dynamiczne edytowanie składni zapytań Power Query, pozwalającym na tworzenie bardziej elastycznych raportów.

FTP

Przykładowy skoroszyt o nazwie *PowerQuery.xlsx* znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

Przechodzenie w pętli przez wszystkie połączenia skoroszytu

Kolekcji `Workbook.Connections` możesz również używać do przechodzenia w pętli przez wszystkie połączenia skoroszytu i sprawdzania lub modyfikowania ich właściwości. Na przykład makro przedstawione poniżej wypełnia arkusz listą wszystkich połączeń aktywnego skoroszytu razem z ich ciągami połączenia oraz treścią zapytań SQL zapisanych we właściwościach `CommandText`:

```
Sub ListConnections()

    Dim i As Long
    Dim Cn As WorkbookConnection

    Worksheets.Add
    With ActiveSheet.Range("A1:C1")
        .Value = Array("Cn Name", "Connection String", "Command Text")
        .EntireColumn.AutoFit
    End With

    For Each Cn In ThisWorkbook.Connections
        i = i + 1
        Select Case Cn.Type
            Case Is = xlConnectionTypeODBC
                With ActiveSheet
                    .Range("A1").Offset(i, 0).Value = Cn.Name
                    .Range("A1").Offset(i, 1).Value = Cn.ODBCConnection.
                    ↪Connection
                    .Range("A1").Offset(i, 2).Value = Cn.ODBCConnection.
                    ↪CommandText
                End With
            Case Is = xlConnectionTypeOLEDB
                With ActiveSheet
                    .Range("A1").Offset(i, 0).Value = Cn.Name
                    .Range("A1").Offset(i, 1).Value = Cn.OLEDBConnection.
                    ↪Connection
                    .Range("A1").Offset(i, 2).Value = Cn.OLEDBConnection.
                    ↪CommandText
                End With
        End Select
    Next Cn
End Sub
```

Zastosowanie ADO i VBA do pobierania danych ze źródeł zewnętrznych

Kolejną techniką pozwalającą na pracę z danymi zewnętrznymi jest zastosowanie procedur VBA i obiektów ADO (ang. *ActiveX Data Objects*). Zastosowanie kombinacji ADO z procedurami języka VBA umożliwi pracę z danymi zewnętrznymi przechowywanymi w buforach w pamięci operacyjnej. Takie rozwiązanie jest bardzo wygodne zwłaszcza w sytuacji, kiedy musisz wykonywać złożone, wielopoziomowe procedury przetwarzające dane zewnętrzne, ale jednocześnie nie chcesz tworzyć połączeń danych w skoroszytcie ani zapisywać danych zewnętrznych bezpośrednio w skoroszytcie.

Pracując ze złożonymi skoroszytami Excela, które pobierają i przetwarzają dane ze źródeł zewnętrznych, z pewnością wcześniej czy później spotkasz się z procedurami VBA wykorzystującymi obiekty ADO. Z tego powodu powinieneś dobrze poznać i zrozumieć zasady pracy z takimi obiektami, tak abyś mógł swobodnie korzystać z takiego kodu.

W kilku kolejnych podrozdziałach omówimy szereg najważniejszych koncepcji i zagadnień związanych z obiektami ADO oraz pokażemy, w jaki sposób możesz tworzyć swoje własne procedury wykorzystujące ADO do pobierania danych z zewnętrznych źródeł danych. Pamiętaj jednak, że obiekty ADO to bardzo szerokie zagadnienie, którego z oczywistych powodów nie jesteśmy tutaj w stanie wyczerpująco omówić. Jeżeli planujesz wykorzystywanie obiektów ADO do pobierania i przetwarzania danych ze źródeł zewnętrznych na większą skalę w swoich projektach, to prawdopodobnie powinieneś jeszcze dodatkowo zainwestować w kolejną książkę, która będzie w bardziej szczegółowy sposób przedstawiała takie zagadnienia.

Jeżeli chcesz szybko „załapać” podstawową koncepcję obiektów ADO, powinieneś spróbować sobie wyobrazić ADO jako narzędzie, które pozwala na zrealizowanie dwóch zadań: utworzenie połączenia z zewnętrznym źródłem danych oraz wybranie zestawu danych, z którymi chcesz pracować. W kolejnym podrozdziale przedstawimy składnię podstawowych poleceń i wyrażen umożliwiających pracę z obiektami ADO.

Ciąg połączenia

Pierwszą operacją, jaką musisz wykonać, jest nawiązanie połączenia ze źródłem danych. Aby to zrobić, musisz podać językowi VBA kilka podstawowych informacji, które są przekazywane do interpretera w formie tak zwanego *ciągu połączenia* (ang. *connection string*). Poniżej przedstawiamy przykład ciągu połączenia wykorzystywanego do nawiązania połączenia z bazą danych Access:

```
"Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0;" & _
  "Data Source= C:\MyDatabase.accdb;" & _
  "User ID=Administrator;" & _
  "Password=AdminPassword"
```

Nie bądź onieśmielony pozornie złożoną składnią przedstawionego przykładu. Ciąg połączenia to w zasadzie nic innego jak tylko ciąg tekstowy zawierający szereg zmiennych (nazywanych również *argumentami*) i ich wartości, których VBA używa do identyfikacji i utworzenia połączenia ze źródłem danych. Choć niektóre ciągi połączenia mogą być naprawdę imponujące i zawierać dziesiątki argumentów i opcji, to jednak do tworzenia połączeń z bazami danych Access czy skoroszytami Excela będziemy wykorzystywać tylko niektóre z nich.

Jeżeli nigdy wcześniej nie miałeś okazji pracować z obiektami ADO, to możesz skoncentrować się tylko na kilku podstawowych argumentach ciągu połączenia, których znajomość jest absolutnie niezbędna: *Provider* (nazwa dostawcy), *Data Source* (źródło danych), *Extended Properties* (rozszerzone właściwości), *User ID* (nazwa konta użytkownika) oraz *Password* (hasło dostępu):

- **Provider** (nazwa dostawcy) — argument ten informuje VBA o tym, z jakim typem źródła danych będziesz pracować. Jeżeli jako źródła danych używasz bazy danych Access lub skoroszytów Excela, to argument ten powinien wyglądać następująco:

```
Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0
```

- **Data Source** (źródło danych) — ten argument informuje VBA o tym, gdzie można znaleźć bazę danych lub skoroszyt zawierający dane, z którymi będziesz pracować. Wartością tego argumentu jest zazwyczaj pełna ścieżka wskazująca lokalizację bazy danych lub skoroszytu, na przykład:

```
Data Source=C:\Moje dokumenty\MojaBazaDanych.accdb
```

- **Extended Properties** (rozszerzone właściwości) — tego argumentu używamy zazwyczaj, kiedy tworzymy połączenie ze skoroszytem Excela. Argument informuje VBA o tym, że źródłem danych jest obiekt inny niż baza danych. Jeżeli pracujesz ze skoroszytami Excela, to argument ten powinien wyglądać następująco:

```
Extended Properties=Excel 12.0
```

- **User ID** (nazwa konta użytkownika) — jest to argument opcjonalny, używany wyłącznie w sytuacjach, kiedy podanie nazwy konta użytkownika jest niezbędne do nawiązania połączenia ze źródłem danych, na przykład:

```
User Id=JanKowalski
```

- **Password** (hasło dostępu) — jest to argument opcjonalny, używany wyłącznie w sytuacjach, kiedy podanie hasła dostępu (łącznie z nazwą konta użytkownika) jest niezbędne do nawiązania połączenia ze źródłem danych, na przykład:

```
Password=MojeTajneHaslo
```

Przyjrzymy się teraz kilku wybranym przykładom zastosowania opisanych wyżej argumentów w różnych ciągach połączeń.

- Połączenie z bazą danych Access:

```
"Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0;" & _  
"Data Source= C:\MyDatabase.accdb"
```

- Połączenie z bazą danych Access z wykorzystaniem uwierzytelnienia (nazwa konta użytkownika i hasło dostępu):

```
"Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0;" & _  
"Data Source= C:\MyDatabase.accdb;" & _  
"User ID=Administrator;" & _  
"Password=AdminPassword"
```

- Połączenie ze skoroszytem Excela:

```
"Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0;" & _  
"Data Source=C:\MyExcelWorkbook.xlsx;" & _  
"Extended Properties=Excel 12.0"
```

Deklarowanie zestawu rekordów

Oprócz utworzenia połączenia ze źródłem danych konieczne jest również zdefiniowanie zestawu danych, z którym będziesz pracować. W terminologii obiektów ADO taki zestaw rekordów nosi nazwę Recordset. Obiekt Recordset to inaczej mówiąc kontener dla rekordów pobieranych ze źródła danych. Najpopularniejszą metodą definiowania zestawu danych jest otwarcie istniejącej tabeli lub widoku z użyciem następujących argumentów:

```
Recordset.Open Source, ConnectString, CursorType, LockType
```

Argument Source (źródło) wskazuje dane, które mają być pobierane. Zazwyczaj będzie to tabela, widok lub po prostu zapytanie SQL pobierające odpowiednie rekordy. Argument ConnectString definiuje ciąg połączenia wykorzystywany do utworzenia połączenia ze źródłem danych. Argument CursorType (typ kursora) określa, w jaki sposób obiekt Recordset będzie pozwalał poruszać się po pobieranych danych. Najczęściej spotykane wartości tego argumentu są następujące:

- **adOpenForwardOnly** — jest to ustawienie domyślne, jeżeli w definicji zestawu danych nie podasz żadnego typu kursora, to domyślnie zostanie przyjęta wartość adOpenForwardOnly. Taki rodzaj kursora jest najbardziej efektywny, ponieważ pozwala na poruszanie się w zestawie danych tylko w jednym kierunku: od początku do końca. Jest to idealne rozwiązanie do tworzenia raportów, gdzie dane muszą być po prostu sekwencyjnie odczytywane i nie ma

potrzeby odczytywania wybranych rekordów z różnych obszarów zestawu danych. Pamiętaj, że korzystając z tego typu kursora, nie możesz wprowadzać żadnych modyfikacji do danych w takim zestawie.

- **adOpenDynamic** — taki rodzaj kursora jest wykorzystywany w procesach, gdzie wymagane jest przechodzenie przez kolejne rekordy w pętli, poruszanie się w górę i w dół zestawu danych czy możliwość dynamicznego obserwowania zmian wprowadzanych do rekordów w zestawie danych. Zastosowanie takiego kursora wymaga zazwyczaj zaangażowania znacznych ilości pamięci operacyjnej i innych zasobów systemu, dlatego powinien być używany tylko wtedy, kiedy jest to niezbędne.
- **adOpenStatic** — taki kursor jest idealnym rozwiązaniem do szybkiego zwracania wyników i zwraca statyczny zbiór rekordów ze źródła danych. Działa bardzo podobnie jak kursory `adOpenForwardOnly`, ale pozwala na swobodne poruszanie się pośród zwracanych rekordów. Dodatkowo po ustawieniu odpowiedniej blokady `LockType` (innej niż `adLockReadOnly`) kursory `adOpenStatic` umożliwiają wprowadzanie zmian w zwracanych danych.

Argument `LockType` pozwala na określenie, czy dane umieszczane w zestawie danych `Recordset` mogą być modyfikowane. Domyślnie argument ten jest ustawiany na wartość `adLockReadOnly`, która wskazuje, że nie ma potrzeby (ani możliwości) modyfikowania zwracanych danych. Jeśli jednak zechcesz, możesz ustawić ten argument na wartość `adLockOptimistic`, dzięki czemu będziesz mógł swobodnie modyfikować zwracane dane.

Odwołania do biblioteki obiektów ADO

Poznałeś już podstawowe zagadnienia i pojęcia związane z obiektami ADO, możesz więc zacząć pisanie swojej pierwszej procedury, wykorzystującej takie obiekty. Zanim jednak rozpoczniesz, musisz utworzyć w edytorze VBE odwołanie do biblioteki obiektów ADO. Podobnie jak każda aplikacja pakietu Microsoft Office posiada swój zestaw obiektów, właściwości i metod, również ADO posiada swój zestaw takich obiektów. Ponieważ Excel domyślnie nie zna modelu obiektowego ADO, musimy wskazać Excelowi odpowiednie odwołanie do biblioteki obiektów ADO.

Aby to zrobić, otwórz nowy skoroszyt Excela, a następnie uruchom edytor VBE.

Po przejściu do okna edytora VBE wybierz z menu głównego polecenie *Tools/References* (narzędzia/odwołania). Na ekranie pojawi się okno dialogowe *References*, przedstawione na rysunku 11.13. Na liście *Available References* (dostępne odwołania) odszukaj i zaznacz najnowszą wersję biblioteki *Microsoft ActiveX Data Objects Library*, a następnie naciśnij przycisk OK.

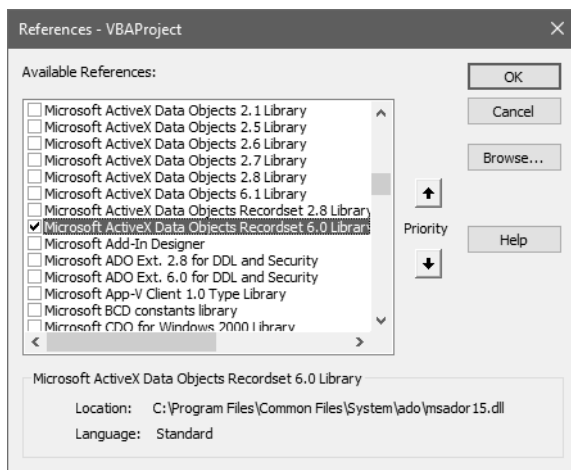

To całkowicie normalne, że na liście dostępnych bibliotek pojawia się po kilka wersji tej samej biblioteki. Zazwyczaj najlepszym rozwiązaniem jest zaznaczenie najnowszej wersji. Zwróć uwagę, że począwszy od wersji 2.8, biblioteka ta nosi nazwę *Microsoft ActiveX Data Objects Recordset Library*.

Po naciśnięciu przycisku OK możesz ponownie otworzyć okno dialogowe *References* i upewnić się, czy odwołanie do nowej biblioteki zostało poprawnie ustawione. Możesz się o tym łatwo przekonać, ponieważ zaznaczone odwołania pojawiają się na szczycie listy.

Pamiętaj, że odwołania, które ustawisz w danym skoroszycie lub bazie danych, nie są ustawiane na poziomie aplikacji. Oznacza to, że ustawianie odwołań do wybranych bibliotek musisz powtarzać dla każdego nowego skoroszytu lub bazy danych, które mają z nich korzystać.

RYSUNEK 11.13. Zaznacz najnowszą wersję biblioteki Microsoft ActiveX Data Objects Library

Łączenie wszystkiego razem w kodzie procedury

Omówiliśmy już podstawowe zagadnienia związane z obiektami ADO, nadszedł więc czas, aby połączyć wszystkie zdobyte wiadomości w kodzie VBA. Przedstawiona poniżej przykładowa procedura wykorzystuje obiekty ADO do nawiązania połączenia z bazą Access i pobrania danych z tabeli Products.

```
Sub GetAccessData()
    Dim MyConnect As String
    Dim MyRecordset As ADODB.Recordset

    MyConnect = "Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0;" & _
        "Data Source= C:\MyDir\MyDatabaseName.accdb"
    Set MyRecordset = New ADODB.Recordset
    MyRecordset.Open "Products", _
        MyConnect, adOpenStatic, adLockReadOnly

    Sheets("MySheetName").Range("A2").CopyFromRecordset MyRecordset

    With ActiveSheet.Range("A1:C1")
        .Value = Array("Product", "Description", "Segment")
        .EntireColumn.AutoFit
    End With
End Sub
```

Teraz poświęcimy chwilę na omówienie sposobu działania naszego makra.

Najpierw deklarujemy dwie zmienne: pierwsza to zmienna tekstowa, która będzie przechowywała ciąg połączenia, a druga to zmienna obiektowa typu Recordset, która będzie przechowywała zestaw danych pobieranych ze źródła. W naszym przykładzie zmienna MyConnect to zmienna tekstowa, w której zapiszemy ciąg połączenia identyfikujący źródło danych. Zmienna MyRecordset będzie przechowywała dane zwracane przez procedurę.

Następnie definiujemy ciąg połączenia dla procedury ADO. W tym scenariuszu łączymy się z bazą danych Access o nazwie *MyDatabaseName.accdb*, znajdującą się w katalogu *C:\MyDir*. Po zdefiniowaniu źródła danych możesz otworzyć zestaw danych i użyć zmiennej MyConnect do pobrania statycznego zestawu danych, który można tylko odczytywać.

Teraz możemy użyć metody `CopyFromRecordset` Excela do pobrania danych z zestawu danych i zapisania ich w skoroszycie. Metoda ta wymaga podania dwóch argumentów: docelowej lokalizacji danych oraz nazwy zestawu danych, z którego mają zostać pobrane rekordy. W naszym przykładzie będziemy kopiować dane z zestawu o nazwie `MyRecordset` do arkusza o nazwie `MySheetName` (rozpoczynając od komórki `A2`).

Co ciekawe, metoda `CopyFromRecordset` nie zwraca nagłówek kolumn ani nazw pól rekordów. Taki sposób działania wymusza wykonanie jeszcze jednej operacji, w której dodamy do arkusza nagłówki kolumn. Aby to zrobić, po prostu zdefiniujemy odpowiednie nagłówki w tablicy i zapiszemy je w aktywnym skoroszycie.

Korzystając z obiektów ADO i języka VBA, możesz utworzyć wszystkie niezbędne elementy połączenia w jednej, zgrabnej procedurze, o której możesz później spokojnie zapomnieć. Dopóki wartości zmiennych zdefiniowanych w kodzie (takie jak ścieżka do źródła danych, nazwa zestawu danych czy lokalizacja docelowa) nie będą się zmieniać, Twoja procedura wykorzystująca obiekty ADO nie będzie wymagała praktycznie żadnej aktualizacji.

Zastosowanie obiektów ADO w aktywnym skoroszycie

Wiedzę, którą nabyłeś w tym rozdziale, możesz wykorzystywać na wiele różnych sposobów. Z oczywistych powodów nie jesteśmy tutaj w stanie opisać wszystkich możliwości, ale istnieje jednak kilka najczęściej powtarzających się scenariuszy, w których VBA może znakomicie ułatwić integrację Excela z bazami danych Access.

Pobieranie danych ze skoroszytów Excela

Skoroszytów Excela możesz używać jako źródeł danych dla procedur ADO. Aby to zrobić, powinieneś po prostu utworzyć odpowiednie zapytania SQL, które będą się odwoływać do danych znajdujących się w skoroszycie Excela. Cała idea polega na tym, aby przypisać zestaw danych ze skoroszytu Excela do zapytania poprzez przekazanie nazwy arkusza, adresów zakresu komórek lub nazwy zakresu do takiego zapytania SQL.

Aby pobrać wszystkie dane z określonego arkusza, musimy przekazać do zapytania nazwę arkusza zakończoną znakiem dolara (\$) jako nazwę tabeli. Pamiętaj, aby nazwę arkusza umieścić w nawiasach kwadratowych. Przykładowe zapytanie może wyglądać tak:

```
SELECT FROM [MySheet$]
```

Jeżeli nazwa arkusza zawiera spacje lub znaki specjalne, to musimy ją ująć w znaki apostrofu, na przykład:

```
SELECT FROM ['January; Forecast vs. Budget$']
```

Aby pobierać dane z wybranego zakresu komórek określonego arkusza, najpierw musimy zdefiniować arkusz w sposób opisany powyżej, a następnie dodać do niego adresy odpowiedniego zakresu komórek, na przykład:

```
SELECT * FROM [MySheet$A1:G17]
```

Aby pobierać dane z nazwanego zakresu komórek, wystarczy po prostu użyć w zapytaniu SQL nazwy zakresu zamiast nazwy tabeli, na przykład:

```
SELECT * FROM MyNamedRange
```

W przykładzie przedstawionym poniżej wykonujemy zapytanie na arkuszu SampleData i zwracamy tylko takie rekordy, dla których nazwa regionu to North.

```
Sub GetData_From_Excel_Sheet()

    Dim MyConnect As String
    Dim MyRecordset As ADODB.Recordset
    Dim MySQL As String

    MyConnect = "Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0;" & _
        "Data Source=" & ThisWorkbook.FullName & ";" & _
        "Extended Properties=Excel 12.0"

    MySQL = " SELECT * FROM [SampleData$]" & _
        " WHERE Region ='NORTH'"

    Set MyRecordset = New ADODB.Recordset
    MyRecordset.Open MySQL, MyConnect, adOpenStatic, adLockReadOnly

    ThisWorkbook.Sheets.Add
    ActiveSheet.Range("A2").CopyFromRecordset MyRecordset

    With ActiveSheet.Range("A1:F1")
        .Value = Array("Region", "Market", "Branch_Number", _
            "Invoice_Number", "Sales_Amount", "Contracted Hours")
        .EntireColumn.AutoFit
    End With
End Sub
```

FTP

Skoroszyt z tym przykładem (*Pobieranie danych z Excela.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

Dołączanie rekordów do istniejącej tabeli Excela

Bardzo często zdarza się, że nie chcesz w skoroszycie Excela nadpisywać istniejących danych nowymi rekordami. Wtedy lepszym rozwiązaniem będzie dołączanie nowych rekordów na końcu istniejącej tabeli. W typowym scenariuszu początkowa lokalizacja czy zakres komórek arkusza, do których chcesz skopiować nowy zestaw rekordów, są zakodowane na stałe w procedurze. W takich sytuacjach procedura musi dynamicznie modyfikować lokalizację docelową, aby dostosować ją do adresu pierwszej wolnej komórki arkusza. Poniżej przedstawiamy przykład procedury VBA wykorzystującej takie rozwiązanie:

```
Sub Append_Results()
    Dim MyConnect As String
    Dim MyRecordset As ADODB.Recordset
    Dim MyRange As String

    MyConnect = "Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0;" & _
        "Data Source= C:\MyDir\MyDatabase.accdb"

    Set MyRecordset = New ADODB.Recordset

    MyRecordset.Open "Products", MyConnect, adOpenStatic

    Sheets("AppendData").Select
    MyRange = "A" & _
```

```
ActiveSheet.Cells.SpecialCells(xlCellTypeLastCell).Row + 1
```

```
ActiveSheet.Range(MyRange).CopyFromRecordset MyRecordset  
End Sub
```

Ponieważ chcemy dołączyć nowe rekordy do istniejącej tabeli, musimy dynamicznie określić adres pierwszej wolnej komórki, której możemy użyć jako docelowej lokalizacji nowych rekordów. Pierwszym krokiem, jaki musimy wykonać, jest znalezienie pierwszego pustego wiersza. Dzięki zastosowaniu metody `SpecialCells` Excela nie jest to na szczęście trudnym zadaniem.

Korzystając z metody `SpecialCells`, możemy znaleźć adres ostatniej używanej komórki arkusza, a następnie odczytać numer wiersza, w którym ta komórka się znajduje. Taka operacja da nam numer ostatniego używanego wiersza arkusza. Aby uzyskać numer pierwszego pustego wiersza, wystarczy po prostu do numeru ostatniego używanego wiersza dodać 1 (wiersz następujący po ostatnim używanym wierszu musi być z definicji pusty).

Cały pomysł opiera się na połączeniu polecenia wykorzystującego metodę `SpecialCells` z literą reprezentującą kolumnę (w naszym przypadku A) do utworzenia ciągu znaków reprezentującego zakres komórek. Jeśli na przykład pierwszy pusty wiersz ma numer 10, to kod przedstawiony poniżej zwróci adres A10.

```
"A" & ActiveSheet.Cells.SpecialCells(xlCellTypeLastCell).Row + 1
```

Jeżeli teraz przypiszemy wynik działania powyższego polecenia do zmiennej tekstowej, np. `MyRange`, będziemy ją mogli następnie przekazać jako argument wywołania metody `CopyFromRecordset`.

Operacje na plikach tekstowych

W języku VBA istnieje szereg poleceń, które pozwalają na wykonywanie niskopoziomowych operacji na plikach. Wspomniane polecenia operacji wejścia-wyjścia dają znacznie większą kontrolę nad plikami niż zwykłe opcje importowania i eksportowania plików dostępne w Excelu.

Wyróżniamy trzy metody dostępu do pliku:

- **Dostęp sekwencyjny** — to metoda najbardziej popularna, pozwalająca odczytywać i zapisywać pojedyncze znaki lub całe wiersze danych.
- **Dostęp swobodny** — wykorzystywany tylko w przypadku tworzenia aplikacji bazodanowych (nie powinno się tego robić w języku VBA, ponieważ istnieją lepsze techniki).
- **Dostęp binarny** — wykorzystywany jest w celu odczytywania lub zapisywania dowolnego bajta w pliku, na przykład podczas operacji zapisywania lub wyświetlania mapy bitowej (ten sposób jest bardzo rzadko wykorzystywany w języku VBA).

Ponieważ w języku VBA rzadko wykorzystuje się losowy lub binarny dostęp do plików, w tym rozdziale skoncentrujemy się na plikach o dostępie sekwencyjnym, w których wiersze danych są odczytywane kolejno od początku pliku. W przypadku zapisywania dane są zapisywane i dołączane na końcu pliku.

W metodzie odczytywania i zapisywania plików tekstowych opisanej w tej książce zastosowano tradycyjne pojęcie kanału danych. Innym, alternatywnym rozwiązaniem jest zastosowanie podejścia obiektowego. Obiekt `FileStreamObject` zawiera obiekt `TextStream`, który można wykorzystać do odczytywania lub zapisywania plików tekstowych. Obiekt `FileStreamObject` należy do biblioteki *Windows Scripting Host*. Jak wspominałem wcześniej, ta właściwość jest wyłączona w wielu systemach ze względu na duże ryzyko rozpowszechniania wirusów.

Otwieranie plików tekstowych

Do otwierania plików do zapisu lub odczytu służy instrukcja `Open` (nie należy jej mylić z metodą `Open` obiektu `Workbook`). Zanim będziesz mógł odczytywać lub zapisywać dane, plik musi zostać wcześniej otwarty.

Instrukcja `Open` jest dość uniwersalna i ma całkiem złożoną składnię:

```
Open ścieżka For tryb [Access rodzaj_dostępu] [blokada] _
  As [#]numer_pliku [Len=rozmiar_rekordu]
```

- *ścieżka* (wymagany) — nazwa i ścieżka (opcjonalnie) pliku, który ma być otwarty.
- *tryb* (wymagany) — może mieć jedną z poniższych wartości:
  - `Append` — tryb dostępu sekwencyjnego, który pozwala na czytanie danych lub ich dołączanie na końcu pliku;
  - `Input` — tryb dostępu sekwencyjnego, który pozwala na czytanie danych, ale nie pozwala na ich zapisywanie;
  - `Output` — tryb dostępu sekwencyjnego, który pozwala na czytanie danych lub ich zapisywanie (w tym trybie zawsze jest tworzony nowy plik, a istniejący wcześniej plik o tej samej nazwie jest usuwany);
  - `Binary` — tryb dostępu losowego, który pozwala na odczytywanie lub zapisywanie danych bajt po bajcie;
  - `Random` — tryb dostępu losowego pozwalający na czytanie lub zapis informacji w blokach, których rozmiar określa ostatni argument instrukcji `Open` — *rozmiar_rekordu*.
- *rodzaj_dostępu* (opcjonalny) — określa rodzaj operacji dozwolonych do wykonania z plikiem. Może mieć wartość `Read` (czytanie), `Write` (zapisywanie) lub `Read Write` (czytanie i zapisywanie).
- *blokada* (opcjonalny) — przydaje się w przypadku używania pliku jednocześnie przez wielu użytkowników. Dopuszczalne wartości to `Shared` (współdzielony), `Lock Read` (blokada odczytu), `Lock Write` (blokada zapisu) oraz `Lock Read Write` (blokada odczytu i zapisu).
- *numer_pliku* (wymagany) — numer pliku w zakresie od 1 do 511. Aby uzyskać następny wolny numer pliku, można skorzystać z funkcji `FreeFile` (opis funkcji `FreeFile` można znaleźć w punkcie „Przydzielanie numeru pliku” w dalszej części rozdziału).
- *rozmiar_rekordu* (opcjonalny) — rozmiar rekordu (dla plików o dostępie losowym) lub rozmiar bufora (dla plików o dostępie sekwencyjnym).

Odczytywanie plików tekstowych

Podstawowa procedura odczytywania danych z pliku tekstowego w języku VBA składa się z następujących kroków:

1. Otwarcie pliku za pomocą instrukcji `Open`.
2. Określenie pozycji w pliku za pomocą funkcji `Seek` (opcjonalnie).
3. Odczytywanie danych z pliku (za pomocą instrukcji `Input`, `Input #` lub `Line Input #`).
4. Zamknięcie pliku za pomocą instrukcji `Close`.

Zapisywanie danych do plików tekstowych

Podstawowa procedura zapisywania danych do pliku tekstowego jest następująca:

1. Otwarcie lub utworzenie pliku za pomocą instrukcji `Open`.
2. Określenie pozycji w pliku za pomocą funkcji `Seek` (opcjonalnie).
3. Zapis danych do pliku za pomocą instrukcji `Write #` lub `Print #`.
4. Zamknięcie pliku za pomocą instrukcji `Close`.

Przydzielanie numeru pliku

Większość programistów VBA po prostu przydziela odpowiedni numer pliku i podaje go jako argument instrukcji `Open`, na przykład:

```
Open "mójplik.txt" For Input As #1
```

Gdy taka instrukcja zostanie wykonana, w dalszej części kodu można się odwoływać do pliku jako do #1.

Jeżeli plik jest otwierany w czasie, kiedy inny jest już otwarty, kolejny plik można oznaczyć jako #2:

```
Open "inny.txt" For Input As #2
```

Innym sposobem uzyskania numeru pliku jest użycie funkcji `FreeFile` w celu pobrania uchwytu do pliku. Po wykonaniu tej funkcji można odwoływać się do pliku za pomocą zmiennej. Oto przykład:

```
FileHandle = FreeFile  
Open "mójplik.txt" For Input As FileHandle
```

Określanie lub ustawianie pozycji w pliku

W przypadku sekwencyjnego dostępu do plików znajomość bieżącej lokalizacji wewnątrz pliku jest rzadko potrzebna. Jeżeli jednak z jakiegoś powodu taka informacja jest potrzebna, możesz użyć funkcji `Seek`.

Import i eksport plików tekstowych w Excelu

Excel obsługuje trzy typy plików tekstowych:

- **CSV** (ang. *Comma-Separated Value*) — kolumny danych są rozdzielane przecinkami, a każdy wiersz kończy się znakiem powrotu karetki (w niektórych narodowych wersjach Excela zamiast przecinka używany jest średnik).
- **PRN** — kolumny danych są wyrównywane przez pozycje znaków, a każdy wiersz kończy się znakiem powrotu karetki. Takie pliki są często nazywane plikami z kolumnami o stałej szerokości (ang. *fixed-width files*).
- **TXT** (pliki z danymi rozdzielanymi znakami tabulacji) — kolumny danych są rozdzielane znakami tabulacji, a każdy wiersz kończy się znakiem powrotu karetki.

Jeżeli spróbujesz otworzyć plik tekstowy za pomocą polecenia *Plik/Otwórz*, na ekranie może pojawić się okno *Kreatora importu tekstu*, ułatwiającego poprawne zdefiniowanie poszczególnych kolumn. Jeżeli plik tekstowy jest rozdzielany znakami tabulacji lub spacji, Excel zazwyczaj otwiera plik bez wyświetlania kreatora importowania. Jeżeli dane nie zostaną poprawnie odczytane, zamknij plik i spróbuj zmienić rozszerzenie jego nazwy na *.txt*.

Kreator konwersji tekstu na kolumny jest niemal identyczny, ale działa poprawnie tylko w przypadku danych zapisanych w pojedynczej kolumnie. Aby go uruchomić, przejdź na kartę *Dane* i naciśnij przycisk *Tekst jako kolumny*, znajdujący się w grupie opcji *Narzędzia danych*.

Instrukcje pozwalające na odczytywanie i zapisywanie plików

W języku VBA znajdziemy kilka instrukcji pozwalających na odczytywanie i zapisywanie danych do pliku.

Do odczytywania danych z plików o dostępie sekwencyjnym służą trzy instrukcje:

- `Input` — odczytuje z pliku określoną liczbę znaków.
- `Input #` — odczytuje dane z pliku, przypisując wartości do serii zmiennych oddzielonych od siebie przecinkami.
- `Line Input #` — odczytuje cały wiersz danych, ograniczony znakami powrotu karetki i (lub) wysunięcia wiersza.

Do zapisywania danych w plikach o dostępie sekwencyjnym służą dwie instrukcje:

- `Write #` — zapisuje do pliku ciąg wartości, gdzie kolejne wartości są od siebie oddzielone przecinkami i ujęte w apostrofy. W przypadku zakończenia instrukcji średnikiem po wartościach nie jest wprowadzana sekwencja znaków CR LF. Dane zapisywane do pliku za pomocą instrukcji `Write #` zazwyczaj są odczytywane z pliku za pomocą instrukcji `Input #`.
- `Print #` — zapisuje do pliku ciąg wartości, gdzie kolejne wartości są od siebie oddzielone znakiem tabulacji. W przypadku zakończenia instrukcji średnikiem po wartościach nie jest wprowadzana sekwencja znaków CR LF. Dane zapisywane do pliku za pomocą instrukcji `Print #` zazwyczaj są odczytywane z pliku za pomocą instrukcji `Line Input #` lub `Input`.

Przykłady wykonywania operacji na plikach

W tym podrozdziale przedstawimy kilka przykładów ilustrujących różne techniki wykonywania operacji na plikach tekstowych.

Importowanie danych z pliku tekstowego

Procedura przedstawiona poniżej odczytuje dane z pliku tekstowego, a następnie umieszcza każdy wiersz danych w osobnej komórce (począwszy od aktywnej komórki):

```
Sub ImportData()
    Open "c:\helion\mój_plik.txt" For Input As #1
    r = 0
    Do Until EOF(1)
        Line Input #1, data
        ActiveCell.Offset(r, 0) = data
        r = r + 1
    Loop
    Close #1
End Sub
```

W praktyce taka procedura nie będzie jednak zbyt przydatna, ponieważ każdy wiersz danych jest wpisywany do osobnej komórki. W takiej sytuacji o wiele łatwiejszym rozwiązaniem będzie po prostu bezpośrednie otwarcie pliku tekstowego za pomocą polecenia *Plik/Otwórz*.

Eksportowanie zakresu do pliku tekstowego

Procedura przedstawiona poniżej zapisuje dane z zaznaczonego zakresu komórek arkusza do pliku tekstowego w formacie CSV. Excel potrafi oczywiście bezpośrednio eksportować dane do pliku w formacie CSV, ale w taki sposób można eksportować tylko całe arkusze, podczas gdy nasza procedura działa dla dowolnego, zaznaczonego obszaru arkusza.

```
Sub ExportRange()  
    Dim Filename As String  
    Dim NumRows As Long, NumCols As Integer  
    Dim r As Long, c As Integer  
    Dim Data  
    Dim ExpRng As Range  
  
    Set ExpRng = Selection  
    NumCols = ExpRng.Columns.Count  
    NumRows = ExpRng.Rows.Count  
    Filename = Application.DefaultFilePath & "\textfile.csv"  
    Open Filename For Output As #1  
    For r = 1 To NumRows  
        For c = 1 To NumCols  
            Data = ExpRng.Cells(r, c).Value  
            If IsNumeric(Data) Then Data = Val(Data)  
            If IsEmpty(ExpRng.Cells(r, c)) Then Data = ""  
            If c <> NumCols Then  
                Write #1, Data;  
            Else  
                Write #1, Data  
            End If  
        Next c  
    Next r  
    Close #1  
    MsgBox ExpRng.Count & " komórek zostało wyeksportowanych do " _  
    & Filename, vbInformation  
End Sub
```

W procedurze dwukrotnie wykorzystano funkcję `Write #`. Pierwsza instrukcja kończy się średnikiem, a zatem sekwencja `CR LF` nie będzie zapisywana. Dla ostatniej komórki w wierszu, w drugiej instrukcji `Write #`, nie użyto średnika, dzięki czemu następny zapis do pliku zostanie umieszczony w nowym wierszu.

Do zapisania zawartości komórek wykorzystana została zmienna o nazwie `Data`. Jeżeli komórka zawiera format liczbowy, zmienna jest przekształcana na liczbę. Dzięki tej czynności dane liczbowe nie zostaną zapisane ze znakami cudzysłowu. Jeżeli komórka jest pusta, wartość jej właściwości `Value` wynosi 0. Z tego powodu kod sprawdza, czy komórki nie są puste (za pomocą funkcji `IsEmpty`), i wstawia pusty ciąg znaków zamiast wartości 0.

FTP

Skoroszyt z tym przykładem (*Eksport-import-CSV.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pvw.zip>).

Importowanie pliku tekstowego do zakresu

Procedura przedstawiona poniżej odczytuje dane z pliku CSV utworzonego w poprzednim przykładzie, a następnie zapisuje uzyskane wartości do arkusza, rozpoczynając od aktywnej komórki. Program odczytuje każdy znak i przetwarza wiersze danych w celu wyszukania przecinków oddzielających kolumny i usunięcia cudzysłowów przed zapisaniem danych do arkusza.

```
Sub ImportRange()
    Dim ImpRng As Range
    Dim Filename As String
    Dim r As Long, c As Integer
    Dim txt As String, Char As String * 1
    Dim Data
    Dim i As Integer

    Set ImpRng = ActiveCell
    On Error Resume Next
    Filename = Application.DefaultFilePath & "\textfile.csv"
    Open Filename For Input As #1
    If Err <> 0 Then
        MsgBox "Nie znaleziono pliku: " & Filename, vbCritical, "BŁĄD"
        Exit Sub
    End If
    r = 0
    c = 0
    txt = ""
    Application.ScreenUpdating = False
    Do Until EOF(1)
        Line Input #1, Data
        For i = 1 To Len(Data)
            Char = Mid(Data, i, 1)
            If Char = "," Then 'przecinek
                ActiveCell.Offset(r, c) = txt
                c = c + 1
                txt = ""
            ElseIf i = Len(Data) Then 'koniec wiersza
                If Char <> Chr(34) Then txt = txt & Char
                ActiveCell.Offset(r, c) = txt
                txt = ""
            ElseIf Char <> Chr(34) Then
                txt = txt & Char
            End If
        Next i
        c = 0
        r = r + 1
    Loop
    Close #1
    Application.ScreenUpdating = True
End Sub
```


Procedura pokazana powyżej poradzi sobie z większością danych, ale ma pewną wadę: nie potrafi poprawnie przetwarzać danych zawierających przecinki lub znaki cudzysłowu. Dodatkowo zaimportowane daty będą otoczone znakami #, na przykład #2013-05-12#.

Logowanie wykorzystania Excela

Kod zaprezentowany w tym punkcie zapisuje dane do pliku tekstowego podczas każdej operacji uruchamiania i zamykania Excela. Aby zaprezentowana procedura działała niezawodnie, musi być umieszczona w skoroszytcie, który otwiera się za każdym razem, kiedy uruchamiamy Excela — do tego celu idealnie nadaje się osobisty arkusz makr (ang. *Personal Macro Workbook*).

Poniższa procedura jest umieszczona w module kodu obiektu `ThisWorkbook` i jest wykonywana podczas otwierania pliku:

```
Private Sub Workbook_Open()  
    Open Application.Path & "\excelusage.txt" For Append As #1  
    Print #1, "Uruchomienie programu Excel " & Now  
    Close #1  
End Sub
```

Procedura dodaje wiersz do pliku o nazwie *excelusage.txt*. Nowy wiersz zawiera bieżącą datę i godzinę i może mieć następującą postać:

```
Uruchomienie programu Excel 2019-11-16 21:27:43
```

Pokazana poniżej procedura wykonuje się podczas zamykania skoroszytu. Jej działanie polega na dodaniu do pliku tekstowego wiersza zawierającego frazę *Zakończenie pracy programu Excel* wraz z bieżącą datą i godziną.

```
Private Sub Workbook_BeforeClose(Cancel As Boolean)  
    Open Application.Path & "\excelusage.txt" _  
        For Append As #1  
    Print #1, "Zakończenie pracy programu Excel " & Now  
    Close #1  
End Sub
```

FTP

Skoroszyt z tym przykładem (*Excel Log.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pvw.zip>).

Więcej szczegółowych informacji na temat procedur obsługi zdarzeń `Workbook_Open` oraz `Workbook_BeforeClose` znajdziesz w rozdziale 6., „Obsługa zdarzeń”.

Filtrowanie zawartości pliku tekstowego

W przykładzie zaprezentowanym poniżej zademonstrujemy metodę jednoczesnego przetwarzania dwóch plików tekstowych. Procedura `FilterFile` odczytuje dane z pliku tekstowego (*infile.txt*) i kopiuje wiersze zawierające określony ciąg znaków (na przykład *"Styczeń"*) do drugiego pliku tekstowego (*output.txt*).

```
Sub FilterFile()  
  
    Dim TextToFind As String  
    Dim Filtered As Long  
    Dim data As String  
  
    Open ThisWorkbook.Path & "\infile.txt" For Input As #1  
    Open Application.DefaultFilePath & "\output.txt" For Output As #2  
    If Err <> 0 Then  
        MsgBox "Błąd odczytu lub zapisu pliku."  
    Exit Sub
```

```

End If
TextToFind = "Styczeń"
Do Until EOF(1)
  Line Input #1, data
  If InStr(1, data, TextToFind) Then
    Print #2, data End If
Loop
Close #1 'Zamknij wszystkie pliki
MsgBox Filtered & " wierszy zostało zapisanych do pliku:" & vbCrLf & _
  Application.DefaultFilePath & "\output.txt"
End Sub

```

FTP

Skoroszyt z tym przykładem (*Filtrowanie pliku tekstowego.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

Najczęściej wykonywane operacje na plikach

Wiele aplikacji programu Excel wykonuje różne operacje na plikach zewnętrznych. Czasami trzeba wyświetlić listę plików w katalogu, usunąć pliki, zmienić im nazwy itd. Excel pozwala oczywiście na importowanie i eksportowanie różnych typów plików tekstowych, często jednak wbudowane właściwości obsługi plików są niewystarczające. Dobrym przykładem będzie tutaj sytuacja, gdy trzeba dokonać eksportu zakresu komórek do prostego dokumentu HTML (ang. *Hypertext Markup Language*).

W tym podrozdziale dowiesz się, jak używać języka Visual Basic for Applications (VBA) do realizacji zarówno tych najczęściej wykonywanych, jak i tych mniej popularnych operacji na plikach.

W Excelu można wykonywać operacje na plikach na dwa sposoby:

- **Za pomocą tradycyjnych instrukcji i funkcji języka VBA** (ta metoda działa we wszystkich wersjach Excela).
- **Za pomocą obiektu `FileSystemObject` wykorzystującego bibliotekę *Microsoft Scripting Library*** (ta metoda działa w Excelu 2000 i późniejszych wersjach).

Poprzednie wersje programu Excel obsługiwały również obiekt `FileSearch`, ale od wersji 2007 mechanizm ten został usunięty. W nowej wersji Excela próba uruchomienia makra wykorzystującego obiekt `FileSearch` zakończy się po prostu wyświetleniem komunikatu o błędzie.

Kolejne sekcje zawierają opis wymienionych metod wraz z odpowiednimi przykładami.

Zastosowanie poleceń języka VBA do wykonywania operacji na plikach

Zestawienie poleceń VBA, które można wykorzystać do wykonywania operacji na plikach, zostało zamieszczone w tabeli 11.1. Większość poleceń nie wymaga specjalnego komentarza, a wszystkie są opisane w systemie pomocy Excela.

W dalszej części tego rozdziału znajdziesz szereg przykładów ilustrujących zastosowanie niektórych poleceń.

TABELA 11.1. Polecenia operacji na plikach w języku VBA

Nazwa polecenia	Opis działania
ChDir	Zmienia bieżący katalog
ChDrive	Zmienia bieżący napęd
Dir	Zwraca nazwę pliku lub katalog pasujący do określonego wzorca lub atrybutu pliku
FileCopy	Kopiuje plik
FileDateTime	Zwraca datę i godzinę ostatniej modyfikacji pliku
FileLen	Zwraca rozmiar pliku w bajtach
GetAttr	Zwraca wartość reprezentującą atrybut pliku
Kill	Usuwa plik
MkDir	Tworzy nowy katalog
Name	Zmienia nazwę pliku lub katalogu
Rmdir	Usuwa pusty katalog
SetAttr	Zmienia atrybut pliku

Funkcja VBA sprawdzająca, czy istnieje dany plik

Poniższa funkcja zwraca wartość True, jeżeli określony plik istnieje, a wartość False, jeżeli plik nie zostanie odnaleziony. Jeżeli funkcja Dir zwraca pusty ciąg znaków, oznacza to, że nie można odnaleźć żądanego pliku i funkcja FileExists zwraca wartość False.

```
Function FileExists(fname) As Boolean
    FileExists = Dir(fname) <> ""
End Function
```

Argumentem funkcji FileExists jest pełna ścieżka dostępu do pliku wraz z jego nazwą. Funkcję można wykorzystać w arkuszu lub wywołać z poziomu procedury VBA. A oto przykład wywołania takiej funkcji:

```
MyFile = "c:\Budzet\2013-propozycja budzetu.docx"
MsgBox FileExists(MyFile)
```

Funkcja VBA sprawdzająca, czy istnieje dany katalog

Poniższa funkcja zwraca wartość True, jeżeli określony katalog istnieje, a wartość False, jeżeli katalog nie zostanie odnaleziony:

```
Function PathExists(pname) As Boolean
    ' Zwraca wartość True, jeżeli katalog istnieje
    On Error Resume Next
    PathExists = (GetAttr(pname) And vbDirectory) = vbDirectory
End Function
```

Argument pname ma postać łańcucha tekstu, który zawiera ścieżkę katalogu (bez nazwy pliku). Znak ukośnika zamykający ścieżkę jest opcjonalny. Poniżej przedstawiamy przykład wywołania takiej funkcji.

```
MyFolder = "c:\uzytkownicy\jan\pulpit\pobieranie\"
MsgBox PathExists(MyFolder)
```

FTP

Skoroszyt zawierający funkcje `FileExists` oraz `PathExists` (*Funkcje plikowe.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

Procedura VBA wyświetlająca listę plików w katalogu

Poniższa procedura wyświetla w aktywnym arkuszu listę plików z określonego katalogu wraz z rozmiarem i datą modyfikacji pliku:

```
Sub ListFiles()
    Dim Directory As String
    Dim r As Long
    Dim f As String
    Dim FileSize As Double
    Directory = "F:\Excel\Budżet"
    r = 1
    ' Wstaw nagłówki
    Cells.ClearContents
    Cells(r, 1) = "Nazwa pliku"
    Cells(r, 2) = "Rozmiar"
    Cells(r, 3) = "Data/godzina"
    Range("A1:C1").Font.Bold = True
    ' Pobierz pierwszy plik
    f = Dir(Directory, vbReadOnly + vbHidden + vbSystem)
    Do While f <> ""
        r = r + 1
        Cells(r, 1) = f
        ' Poprawka na pliki o wielkości ponad 2 GB
        FileSize = FileLen(Directory & f)
        If FileSize < 0 Then FileSize = FileSize + 4294967296#
        Cells(r, 2) = FileSize
        Cells(r, 3) = FileDateTime(Directory & f)
        ' Pobierz następny plik
        f = Dir()
    Loop
End Sub
```


Funkcja `FileLen` języka VBA wykorzystuje dane typu `Long`, dlatego w przypadku plików większych niż 2 GB będzie zwracała niepoprawny rozmiar pliku (liczbę ujemną). Kod procedury sprawdza, czy funkcja `FileLen` zwróciła wartość ujemną, a jeżeli tak, dokonuje odpowiednich poprawek.

Zwróć uwagę, że procedura dwukrotnie wykorzystuje funkcję `Dir`. Za pierwszym razem (wywołanie z argumentem) funkcja pobiera pierwszą znaną nazwę pliku. Kolejne wywołania w pętli (bez argumentu) powodują pobranie nazw kolejnych plików. Jeżeli nie ma więcej plików, funkcja zwraca pusty ciąg znaków.

FTP

Skoroszyt z bardziej zaawansowaną wersją tej procedury, umożliwiającą wybranie katalogu za pomocą okna dialogowego (*Lista plików.xlsm*), znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

Pierwszym argumentem funkcji `Dir` może być nazwa pliku podana w postaci wzorca (przy użyciu symboli wieloznacznych). Na przykład: aby uzyskać listę plików programu Excel, możesz użyć polecenia przedstawionego poniżej.

```
f = Dir(Directory & "*.xl??", vbReadOnly + vbHidden + vbSystem)
```

Wykonanie tego polecenia spowoduje pobranie z podanego katalogu nazwy pierwszego pliku zgodnego z wzorcem `*.xl??`. Takie użycie symboli wieloznacznych powoduje, że zwracane są nazwy plików posiadających czteroznakowe rozszerzenie zaczynające się od liter XL. Mogą to być na przykład pliki o rozszerzeniach `.xlsx`, `.xltx` czy `.xlam`. Drugi argument funkcji `Dir` umożliwia wprowadzenie atrybutów plików (definiowanych w postaci wbudowanych stałych). W tym przykładzie funkcja `Dir` pobiera nazwy plików, które mają ustawione następujące atrybuty: bez atrybutów, tylko do odczytu, plik ukryty oraz plik systemowy.

Aby procedura wyświetlała również pliki Excela zapisane w starszych formatach (takich jak na przykład `.xls` czy `.xla`), powinieneś użyć następującego wzorca:

```
*.xl*
```

W tabeli 11.2 zamieszczono zestawienie stałych, które mogą być argumentami funkcji `Dir`.

TABELA 11.2. Zestawienie stałych, które mogą być argumentami funkcji `Dir`

Nazwa stałej	Wartość	Opis
<code>vbNormal</code>	0	Plik bez atrybutów, jest to domyślne ustawienie atrybutów dla tej funkcji
<code>vbReadOnly</code>	1	Pliki tylko do odczytu
<code>vbHidden</code>	2	Pliki ukryte
<code>vbSystem</code>	4	Pliki systemowe
<code>vbVolume</code>	8	Etykieta woluminu. Jeżeli w wywołaniu funkcji został użyty jakikolwiek inny atrybut, ten atrybut będzie ignorowany
<code>vbDirectory</code>	16	Katalogi. Co ciekawe, ten atrybut... po prostu nie działa. Wywołanie funkcji <code>Dir</code> z atrybutem <code>vbDirectory</code> nie zwraca nazw podkatalogów

Jeżeli używasz funkcji `Dir` do przechodzenia w pętli przez kolejne pliki i wywoływania innych procedur przetwarzających pliki, upewnij się, że nie zawierają one poleceń `Dir` — za każdym razem może być aktywna tylko jedna instancja polecenia `Dir`.

Rekurencyjna procedura VBA wyświetlająca listę plików w katalogu

Procedura przedstawiona w tym podrozdziale tworzy listę plików znajdujących się w danym katalogu oraz wszystkich jego podkatalogach. Sama procedura jest nieco nietypowa, ponieważ zawiera wywołania do samej siebie — takie rozwiązanie nazywamy *rekurencją*.

```
Public Sub RecursiveDir(ByVal CurrDir As String, Optional ByVal Level As Long)
```

```
    Dim Dirs() As String
    Dim NumDirs As Long
    Dim FileName As String
    Dim PathAndName As String
    Dim i As Long
    Dim FileSize As Double
```

```

' Upewnij się, że ścieżka kończy się znakiem lewego ukośnika
If Right(CurrDir, 1) <> "\" Then CurrDir = CurrDir & "\"

' Wstaw nagłówki kolumn do aktywnego arkusza
Cells(1, 1) = "Ścieżka"
Cells(1, 2) = "Nazwa pliku"
Cells(1, 3) = "Rozmiar"
Cells(1, 4) = "Data/godzina"
Range("A1:D1").Font.Bold = True

' Pobierz pliki
FileName = Dir(CurrDir & ".*", vbDirectory)
Do While Len(FileName) <> 0
    If Left(FileName, 1) <> "." Then 'Bieżący katalog
        PathAndName = CurrDir & FileName
        If (GetAttr(PathAndName) And vbDirectory) = vbDirectory Then
            'Zapamiętaj odnalezione katalogi
            ReDim Preserve Dirs(0 To NumDirs) As String
            Dirs(NumDirs) = PathAndName
            NumDirs = NumDirs + 1
        Else
            'Zapisz ścieżkę i nazwę pliku na arkuszu
            Cells(WorksheetFunction.CountA(Range("A:A")) + 1, 1) = _
                CurrDir
            Cells(WorksheetFunction.CountA(Range("B:B")) + 1, 2) = _
                FileName
            'Poprawka na pliki o rozmiarze powyżej 2 GB
            Filesize = FileLen(PathAndName)
            If Filesize < 0 Then Filesize = Filesize + 4294967296#
            Cells(WorksheetFunction.CountA(Range("C:C")) + 1, 3) = FileSize
            Cells(WorksheetFunction.CountA(Range("D:D")) + 1, 4) = _
                FileDateTime(PathAndName)
        End If
    End If
    FileName = Dir()
Loop
' Rekurencyjne przetwarzanie odnalezionych katalogów
For i = 0 To NumDirs - 1
    RecursiveDir Dirs(i), Level + 2
Next i
End Sub

```

Procedura pobiera tylko jeden argument, CurrDir, reprezentujący przetwarzany katalog. Informacja o poszczególnych odnalezionych plikach jest wyświetlana na aktywnym arkuszu. Nazwy podkatalogów odnalezionych podczas rekurencyjnego przetwarzania plików są zapamiętywane w tablicy o nazwie Dirs. Kiedy w bieżącym katalogu nie ma już więcej plików do przetwarzania, procedura wywołuje samą siebie, pobierając jako argument wywołania nazwę kolejnego podkatalogu z tablicy Dirs. Procedura kończy działanie po zakończeniu przetwarzania wszystkich podkatalogów zapisanych w tablicy Dirs.

Ponieważ procedura RecursiveDir wymaga podania odpowiedniego argumentu, musi być wywoływana z poziomu innej procedury, na przykład za pomocą następującego polecenia:

```
Call RecursiveDir("c:\nazwa_katalogu\")
```

FTP

Skoroszyt z tym przykładem (*Lista plików - rekurencja.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

Zastosowanie obiektu FileSystemObject

Obiekt `FileSystemObject` należy do biblioteki *Windows Scripting Host* i zapewnia dostęp do systemu plików komputera. Obiekt ten często jest wykorzystywany na stronach WWW zawierających skrypty (np. VBScript lub JavaScript). Można z niego korzystać w Excelu 2000 i późniejszych wersjach.

Mechanizm *Windows Scripting Host* jest czasami wykorzystywany do rozpowszechniania wirusów komputerowych, dlatego funkcja ta w wielu systemach jest wyłączona. Projektując aplikacje, które będą wykorzystywane na wielu komputerach, należy o tym pamiętać i zachować szczególną ostrożność.

Nazwa `FileSystemObject` może być nieco myląca, ponieważ obiekt ten w rzeczywistości składa się z szeregu innych obiektów, z których każdy posiada swoje osobne, ściśle określone przeznaczenie:

- **Drive** — reprezentuje napęd dyskowy lub całą kolekcję napędów dyskowych.
- **File** — reprezentuje plik lub kolekcję plików.
- **Folder** — reprezentuje folder lub kolekcję folderów.
- **TextStream** — reprezentuje strumień tekstu odczytywany, zapisywany lub dołączany do pliku tekstowego.

Aby skorzystać z obiektu `FileSystemObject`, powinieneś najpierw utworzyć instancję tego obiektu. Możesz tego dokonać na dwa sposoby: za pomocą tzw. *metody wczesnego wiązania* (ang. *early binding*) lub *metody późnego wiązania* (ang. *late binding*).

Metoda późnego wiązania wykorzystuje sekwencję dwóch poleceń, na przykład:

```
Dim FileSys As Object
Set FileSys = CreateObject("Scripting.FileSystemObject")
```

Zwróć uwagę, że zmienna obiektowa `FileSys` została zadeklarowana jako ogólny typ `Object`, a nie jako konkretny typ obiektowy — rodzaj obiektu zostanie ustalony podczas działania programu.

Metoda wczesnego wiązania wymaga utworzenia odwołania do modelu obiektowego *Windows Scripting Host*. Aby to zrobić, powinieneś w edytorze VBE wybrać z menu głównego polecenie *Tools/References* (narzędzia/odwołania), a następnie w oknie dialogowym *References* zaznaczyć odpowiednią opcję. Po utworzeniu odwołania możesz utworzyć obiekt za pomocą następującej sekwencji poleceń:

```
Dim FileSys As Object
Set FileSys = CreateObject("Scripting.FileSystemObject")
```

Zastosowanie metody wczesnego wiązania pozwala na skorzystanie z mechanizmu *Auto List Members* (automatyczne wyświetlanie składowych obiektu) edytora VBE, który znakomicie ułatwia wpisywanie oraz identyfikację odpowiednich właściwości i metod obiektów. Co więcej, dzięki temu możesz również skorzystać z przeglądarki obiektów i sprawdzić informacje na temat danego obiektu. Aby to zrobić, wystarczy po wejściu do VBE nacisnąć klawisz *F2*.

W kolejnych przykładach poniżej przedstawimy zastosowanie obiektu `FileSystemObject` do wielu różnych zadań.

Zastosowanie obiektu FileSystemObject do sprawdzenia, czy dany plik istnieje

Poniższa funkcja pobiera jeden argument (ścieżkę wraz z nazwą pliku) i jeżeli plik istnieje, zwraca wartość `True`:

```
Function FileExists3(fname) As Boolean
    Dim FileSys As Object 'FileSystemObject
    Set FileSys = CreateObject("Scripting.FileSystemObject")
    FileExists3 = FileSys.FileExists(fname)
End Function
```

Funkcja tworzy nowy obiekt `FileSystemObject` o nazwie `FileSys`, a następnie sprawdza właściwość `FileExists` tego obiektu.

Zastosowanie obiektu `FileSystemObject` do sprawdzenia, czy istnieje dany katalog

Poniższa funkcja pobiera jeden argument (katalog) i zwraca wartość `True`, jeżeli ten katalog istnieje:

```
Function PathExists2(pname) As Boolean
    Dim FileSys As Object 'FileSystemObject
    Set FileSys = CreateObject("Scripting.FileSystemObject")
    PathExists2 = FileSys.FolderExists(path)
End Function
```

Wykorzystanie obiektu `FileSystemObject` do wyświetlenia informacji o wszystkich dostępnych napędach dysków

Procedura przedstawiona poniżej używa obiektu `FileSystemObject` do pobrania i wyświetlenia różnych informacji na temat dostępnych napędów dyskowych. Procedura przetwarza w pętli kolekcję `Drives` i zapisuje wartości różnych właściwości do arkusza.

FTP

Skoroszyt z tym przykładem (*Pokaż informację o napędach.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

```
Sub ShowDriveInfo()
    Dim FileSys As FileSystemObject
    Dim Drv As Drive
    Dim Row As Long
    Set FileSys = CreateObject("Scripting.FileSystemObject")
    Cells.ClearContents
    Row = 1
    ' Nagłówki kolumn
    Range("A1:F1") = Array("Napęd", "Gotowy", "Typ", "Nazwa wolumenu", _
        "Rozmiar", "Dostępne")
    On Error Resume Next
    ' Pętla przetwarzająca kolejne napędy
    For Each Drv In FileSys.Drives
        Row = Row + 1
        Cells(Row, 1) = Drv.DriveLetter
        Cells(Row, 2) = Drv.IsReady
        Select Case Drv.DriveType
            Case 0: Cells(Row, 3) = "Nieznany"
            Case 1: Cells(Row, 3) = "Dysk wymienny"
            Case 2: Cells(Row, 3) = "Dysk twardy"
            Case 3: Cells(Row, 3) = "Dysk sieciowy"
            Case 4: Cells(Row, 3) = "Napęd CD-ROM"
            Case 5: Cells(Row, 3) = "RAM Disk"
        End Select
        Cells(Row, 4) = Drv.VolumeName
        Cells(Row, 5) = Drv.TotalSize
        Cells(Row, 6) = Drv.AvailableSpace
    Next Drv
    ' Utwórz tabelę
    ActiveSheet.ListObjects.Add xlSrcRange, _
        Range("A1").CurrentRegion, , xlYes
End Sub
```


W rozdziale 7., „Przykłady i techniki programowania w języku VBA”, znajdziesz opis innej metody pobierania informacji o napędach dyskowych, wykorzystującej funkcje API systemu Windows.

Pakowanie i rozpakowywanie plików

Prawdopodobnie najczęściej spotykanym formatem spakowanych plików jest popularny ZIP. Nawet dokumenty programu Excel 2007 (i wersji późniejszych) są zapisywane w tym formacie (choć nie używają rozszerzenia *.zip*). Archiwa w formacie ZIP mogą zawierać dowolną liczbę plików, a nawet całe struktury katalogów. Zawartość plików ma bezpośredni wpływ na stopień kompresji. Na przykład pliki graficzne w formacie JPG są już skompresowane, więc zapisanie ich dodatkowo w formacie ZIP w niewielkim stopniu wpłynie na ich rozmiar.

FTP

Skoroszyty z przykładami (*Pakowanie plików ZIP.xlsm* oraz *Rozpakowywanie plików ZIP.xlsm*) znajdziesz na serwerze FTP wydawnictwa Helion (<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/e19pww.zip>).

Pakowanie plików do formatu ZIP

Kod zamieszczony poniżej ilustruje sposób tworzenia spakowanego archiwum w formacie ZIP zawierającego grupę plików wybranych przez użytkownika. Procedura ZipFiles wyświetla na ekranie okno dialogowe, za pomocą którego użytkownik może wybrać pliki przeznaczone do spakowania. Następnie w domyślnym katalogu programu Excel tworzone jest archiwum w formacie ZIP o nazwie *compressed.zip* zawierające spakowane pliki.

```
Sub ZipFiles()
    Dim ShellApp As Object
    Dim FileNameZip As Variant
    Dim FileNames As Variant
    Dim i As Long, FileCount As Long

    ' Pobierz nazwy plików
    FileNames = Application.GetOpenFilename _
        (FileFilter:="All Files (*.*)",*.*", _
        FilterIndex:=1, _
        Title:"Zaznacz pliki przeznaczone do spakowania", _
        MultiSelect:=True)

    ' Zakończ, jeżeli operacja została anulowana
    If Not IsArray(FileNames) Then Exit Sub
    FileCount = UBound(FileNames)
    FileNameZip = Application.DefaultFilePath & "\compressed.zip"

    ' Utwórz pusty plik ZIP z nagłówkiem
    Open FileNameZip For Output As #1
    Print #1, Chr$(80) & Chr$(75) & Chr$(5) & Chr$(6) & String(18, 0)
    Close #1
    Set ShellApp = CreateObject("Shell.Application")

    ' Kopiuj pliki do skompresowanego archiwum
    For i = LBound(FileNames) To UBound(FileNames)
        ShellApp.Namespace(FileNameZip).CopyHere FileNames(i)
    
```

```

' Czekaj, dopóki pakowanie nie zostanie zakończone
On Error Resume Next
Do Until ShellApp.Namespace(fileNameZip).items.Count = i
    DoEvents
    Application.Wait (Now + TimeValue("0:00:01"))
Loop
Application.StatusBar = "Plik " & i & " z " & Ubound(Filenames)
Next i
If MsgBox(fileNameZip & " plików zostało spakowanych do pliku ZIP: " & _
vbNewLine & fileNameZip & vbNewLine & vbNewLine & _
"Wyświetlić plik ZIP?", vbQuestion + vbYesNo) = vbYes Then _
Shell "Explorer.exe /e," & fileNameZip, vbNormalFocus
End Sub

```

Procedura `ZipFiles` tworzy plik o nazwie *compressed.zip* i zapisuje w nim ciąg znaków tworzący standardowy nagłówek pliku archiwum w formacie ZIP. Następnie tworzony jest obiekt `Shell.Application` i procedura wykorzystuje jego metodę `CopyHere` do skopiowania wybranych przez użytkownika plików do archiwum ZIP. W następnej sekcji kodu znajdziemy pętlę `Do Until`, która co sekunda sprawdza liczbę plików w archiwum ZIP. Taka operacja jest konieczna, ponieważ kopiowanie plików do archiwum może zająć sporo czasu, a jeżeli procedura zakończyłaby działanie przed zakończeniem kopiowania plików, tworzone archiwum ZIP mogłoby być niekompletne (i prawdopodobnie uszkodzone).

Kiedy liczba plików w archiwum ZIP zgadza się z liczbą plików zaznaczonych przez użytkownika do spakowania, pętla kończy działanie i na ekranie zostaje wyświetlony odpowiedni komunikat. Naciśnięcie przycisku *Tak* powoduje uruchomienie programu Windows Explorer, w którym zostanie wyświetlona zawartość archiwum.

Procedura `ZipFiles` przedstawiona na przykładzie na poprzedniej stronie została maksymalnie uproszczona, aby ułatwić Czytelnikowi zrozumienie zasady jej działania. Kod procedury nie zawiera żadnych elementów sprawdzania błędów i nie jest zbyt uniwersalny. Na przykład nie ma tutaj opcji pozwalającej na wybranie nazwy i lokalizacji tworzonego archiwum ZIP, a domyślny plik *compressed.zip* jest za każdym razem po prostu nadpisywany bez żadnego ostrzeżenia. Z pewnością nie zastąpi to wbudowanych narzędzi do kompresowania, dostępnych w systemie Windows, ale jest ciekawą demonstracją tego, co możesz zrobić za pomocą języka VBA.

Rozpakowywanie plików ZIP

Procedura, którą przedstawiamy w tym podrozdziale, spełnia dokładnie przeciwną funkcję do procedury omawianej w poprzednim przykładzie. Nasz program prosi użytkownika o wskazanie pliku archiwum ZIP i następnie wypakowuje pliki z archiwum i umieszcza je w katalogu *Rozpakowane* zlokalizowanym w domyślnym katalogu programu Excel.

```

Sub UnzipAFile()
    Dim ShellApp As Object
    Dim TargetFile
    Dim ZipFolder

    ' Plik docelowy i katalog roboczy
    TargetFile = Application.GetOpenFilename _
        (FileFilter:="Zip Files (*.zip), *.zip")
    If TargetFile = False Then Exit Sub

    ZipFolder = Application.DefaultFilePath & "\Rozpakowane\"

```

```

' Utwórz katalog roboczy
On Error Resume Next
Rmdir ZipFolder
Mkdir ZipFolder
On Error GoTo 0

' Wypakuj skompresowane pliki i umieść je w utworzonym katalogu roboczym
Set ShellApp = CreateObject("Shell.Application")
ShellApp.Namespace(ZipFolder).CopyHere _
    ShellApp.Namespace(TargetFile).items

If MsgBox("Rozpakowane pliki zostały umieszczone w folderze:" & _
    vbNewLine & ZipFolder & vbNewLine & vbNewLine & _
    "Wyświetlić zawartość tego foldera?", vbQuestion + vbYesNo) = vbYes Then _
    Shell "Explorer.exe /e," & ZipFolder, vbNormalFocus
End Sub

```

Procedura `UnzipAFile` do pobrania nazwy archiwum *ZIP* wykorzystuje metodę `GetOpenFileName`, a następnie tworzy nowy folder i używa obiektu `Shell.Application` do skopiowania zawartości archiwum *ZIP* do utworzonego wcześniej foldera. Po zakończeniu wypakowywania plików procedura pyta użytkownika, czy wyświetlić zawartość foldera docelowego.

Skorowidz

A

- Abs, 666
- Accelerator, 437
- Activate, 155, 201, 207, 308, 329, 447, 464
- ActiveCell, 72, 229
  - Cells, 77
  - ClearContents, 73
  - Offset, 79
  - Range, 76
- ActiveChart, 73, 309, 311
  - Name, 309
- ActivePrinter, 282
- ActiveSheet, 73
  - Cells, 77
- ActiveWindow, 73, 468
  - DisplayGridlines, 102
  - DisplayHeadings, 255
- ActiveWorkbook, 73
  - FullName, 73
  - Path, 363
- ActiveX, 37
- AddChart, 306
- AddIn, 554
  - Comments, 555
  - FullName, 555
  - Installed, 556
  - Name, 554
  - Path, 555
  - Title, 555
  - zdarzenia, 558
- AddInInstall, 201, 558, 560
- AddIns, 538, 545, 548, 553
  - Add, 553
- AddIns2, 553
- AddInUninstall, 201, 558
- AddItem, 470
- Additional Controls, 455
- Address, 74
- AfterCalculate, 216
- AfterPrint, 205
- AfterSave, 201
- AfterUpdate, 449
- aktualizacja
  - aplikacji, 45
  - nagłówka, 204
  - stopki, 204
- aktualna rozdzielczość karty graficznej, 282
- aktywacja wykresu, 308
- aktywna komórka, 72
- aktywne okno, 73
- aktywny
  - arkusz, 73
  - arkusz wykresu, 73
  - skoroszyt, 73
- algorytm sortowania, 259
- AllBold, 266
- Ambiguous name detected, 133
- And, 101, 102
- animacja etykiet, 490
- aplikacje
  - arkusza kalkulacyjnego, 31
  - ustawienia międzynarodowe, 655
    - Application.International, 658
    - data i czas, 660
    - identyfikacja ustawień systemu, 658
    - język aplikacji, 656
    - kody języków, 655
    - obsługa języka w kodzie VBA, 657
    - problemy, 656
    - właściwości lokalne, 658
- AppActivate, 365, 663
- Application, 106, 134, 170
  - ActiveCell, 72
  - ActiveChart, 73
  - ActivePrinter, 282
  - ActiveSheet, 73
  - ActiveWindow, 73

Application

- ActiveWorkbook, 73
- Calculation, 559
- CommandBars, 421, 598
- Dialogs, 419
- DisplayCommentIndicator, 618
- EnableCancelKey, 155, 465
- EnableEvents, 197
- GetOpenFilename, 415
- GetSaveAsFilename, 418
- Goto, 419
- Help, 628
- International, 655, 658
- MacroOptions, 187
- PathSeparator, 262, 653
- Run, 131, 550
- ScreenUpdating, 154
- Selection, 73
- SendKeys, 592
- StatusBar, 497
- ThisWorkbook, 73
- Transpose, 471
- Volatile, 170, 265
- WorksheetFunction, 106, 666

- Areas, 236

- AreaType, 236

- argumenty, 125, 138

- funkcji, 168, 188

- literały, 139

- nieokreślona liczba, 180

- opcjonalne, 175

- procedur, 126

- przekazywanie, 138

- tablice, 174

- arkusze

- synchronizacja, 254

- system pomocy, 620

- ukrywanie komórek, 252

- arkusze wykresu, 303

- tworzenie wykresu, 307

- Array, 176, 666

- ArrayFillRange, 245

- As, 96, 140, 162

- Asc, 666

- Atn, 666

- Auto

- Data Tips, 67

- Indent, 67

- List Members, 67, 98, 106, 637

- Quick Info, 67

- Syntax Check, 67, 89

- automatyczne menu podręczne, 611

- automatyzacja

- CreateObject, 347

- GetObject, 347

- odwołanie do obiektu, 347

B

- BatchProcess, 260

- Beep, 663

- BeforeClose, 201, 205

- BeforeDoubleClick, 207, 214, 329

- BeforeDragOver, 449

- BeforeDropOrPaste, 449

- BeforePrint, 200, 201, 204

- BeforeRightClick, 207, 214

- BeforeSave, 195, 201, 203

- BeforeUpdate, 449

- BeginGroup, 601

- bezpieczeństwo, 35

- hasła, 43

- Biblioteka funkcji, 161, 188

- biblioteki

- DLL, 190, 279

- obiektów, 134

- bieżąca data, 122

- blokowanie

- obiektów arkusza, 42

- wybranych komórek, 41

- błędy, 40

- #ARG!, 185

- #DZIEL/0!, 183

- #N/D!, 179

- #NAZWA?, 160

- składni, 67, 141

- wykonania, 141

- Boolean, 92

- BoundColumn, 480

- Break on All Errors, 141

- Break on Unhandled Errors, 141

- BUBBLESIZE_FROM_SERIES, 322

- Button_Click, 193

- ByRef, 140

- Byte, 92

- ByVal, 139

C

- Calculate, 195, 207, 329

- Calculation, 559

- Call, 131, 134, 139, 663

- callback procedures, 570

- CallByName, 666

- Caption, 466, 498, 599, 601
- Case, 116
- CBool, 666
- CByte, 666
- CCur, 666
- CDate, 666
- CDBl, 666
- CDec, 92, 666
- Cell, 598–601, 604, 606
- Cells, 76, 77
- Change, 207–209, 447–451, 510
- Chart, 304, 305, 309, 332, 530
  - Export, 317
- ChartObject, 73, 304, 305, 314
- ChartObjects, 311
  - Delete, 311
- Charts, 307, 311
  - Add, 307
- ChartTitle, 305
- ChDir, 663
- ChDrive, 663
- CheckBox, 38, 427, 576
- CHM, 615
- Choose, 666
- Chr, 666
- Chronienie arkusza, 41
- Chroni skoroszyt, 42
- CInt, 666
- Class Module, 331, 526
- Click, 508
- CLng, 666
- Close, 663
- CloseAllWorkbooks, 251
- Code, 63, 64
- Code Colors, 68
- Collection, 473
  - NoDuples, 473
- ColorNegative, 237
- ColorNegative2, 238
- ColorNegative3, 239
- ColumnCount, 469
- ColumnHeads, 469
- ComboBox, 428
- Comma Separated Values, 216
- CommandBar, 420, 421, 597
  - BeginGroup, 601
  - BuiltIn, 601
  - Caption, 601
  - Enabled, 601
  - FaceID, 601
  - ID, 601
  - odwołania do formantów, 599
  - OnAction, 601
  - Picture, 601
  - Reset, 603
  - ToolTipText, 601
  - Type, 597, 601
  - Visible, 601
  - właściwości formantów, 601
- CommandBars, 594, 598
  - ExecuteMso, 420, 589, 590
  - FindControl, 600
  - GetEnabledMso, 589, 591
  - GetImageMso, 590, 591
  - GetLabelMso, 590
  - GetPressedMso, 590
  - GetScreentipMso, 590
  - GetSupertipMso, 590
  - Name, 598, 599
- CommandButton, 38, 137, 428, 459, 465, 466, 533
- Comment Block, 90
- Comments, 555
- Component Object Model, 540
- Const, 97, 663
- Controls, 453
- ControlSource, 469
- ControlTipText, 519, 622
- Copy, 226
- CopyMultipleSelection, 249
- CopyRange, 226
- CopyTable, 228
- Cos, 666
- Count, 235
- COUNTA, 240, 446
- CountBetween, 269
- CreateChartSheet, 307
- CreateObject, 347, 666
- CreatePivotTable, 292, 296
- CSng, 666
- CStr, 666
- CSV, Comma Separated Values, 216
- Ctrl, 130
- Ctrl+Break, 465
- CurDir, 666
- Currency, 78, 92
- CurrentRegion, 228
  - Select, 230
- CustomUI, 588
- Cut, 227
- CVar, 666
- CVDate, 666
- CVErr, 179, 667
- czas, 656
  - aplikacje dla wersji narodowych, 660
  - wyświetlanie, 255

czcionki, 258
 CZY.BŁĄD, 242
 CZY.LICZBA, 174
 CZY.LOGICZNA, 242
 CZY.TEKST, 242

D

DATA, 99
 data, 99, 183, 656
   aplikacje dla wersji narodowych, 660
   zapisania pliku, 267
   wyświetlanie, 255
 Date, 92, 99, 122, 256, 663, 667
 DateAdd, 667
 DateAndTime, 255, 256
 DateDiff, 667
 DatePart, 667
 DateSerial, 99, 122, 660, 667
 DateValue, 667
 Day, 667
 DDB, 667
 Deactivate, 201, 204, 207, 329, 448
 deaktywacja wykresu, 310
 Debug, 185
   /Compile, 544
   Print, 137, 150, 168, 186
 debugging, 67
 Decimal, 92
 Declare, 191, 663
 Default to Full Module View, 68
 DefaultPrinterInfo, 281
 DefBool, 663
 DefByte, 663
 DefCur, 663
 DefDate, 663
 DefDbl, 663
 DefDec, 663
 definiowanie
   kategorii funkcji, 188
   typów danych, 91
 DefInt, 663
 DefLng, 663
 DefObj, 664
 DefSng, 664
 DefStr, 664
 DefVar, 664
 deklaracja, 62
   funkcji, 164
   funkcji interfejsu API, 191
   procedury Sub, 126
   stałych, 97
   tablic, 102
     dynamicznych, 103
     wielowymiarowych, 103
     zmiennych, 87, 93, 94
 Delete, 311, 312
 DeleteEmptyRows, 240
 DeleteSetting, 664
 Dialogs, 419
 Dim, 95, 96, 104, 105, 139, 664
 Dir, 262, 667
 DisplayCommentIndicator, 618
 DisplayDataForm, 423
 DisplayGridlines, 102
 DisplayVideoInfo, 282
 DLL, 190, 279
 Do Until, 123, 124, 492
 Do While, 122
 Do-Loop, 664
 dodatki, 166, 537, 540, 569
   AddIns, 538
     dodawanie elementów, 553
     usuwanie elementów, 554
   arkusze, 549
   dostęp do procedur VBA, 550
   dystrybucja, 546
   instalacja, 545
   lista kontrolna tworzenia, 547
   menedżer, 540, 545
   modyfikacja, 546
   nazwy, 555
   odwołania do plików, 561
   opis, 544
   optymalizacja wydajności, 558
   otwieranie, 557
   podglądanie zabezpieczonego dodatku, 551
   problemy, 559
   przechowywanie funkcji niestandardowych, 190
   przetwarzanie, 553
   ścieżka dostępu do pliku dodatku, 555
   testowanie, 546
   tworzenie, 541, 542, 544
   wykresy, 549
   zastosowanie, 538
   zdarzenia, 558
 dodawanie
   elementu do menu podręcznego Cell, 606
   formantów do formularza UserForm, 426
   modułu, 62
   odwołania do pliku biblioteki obiektów, 347
   podmenu do menu podręcznego, 608
 DoEvents, 492, 667
 dokumentowanie prac projektowych, 44

dostęp
do poleceń Wstążki, 589
do rejestru systemu Windows, 285

dostosowywanie
edytora VBE, 66
menu podręcznego, 36, 603
okna Toolbox, 454
Wstążki, 36, 565

Dostosuj pasek narzędzi Szybki dostęp, 423

Double, 92

Drag-and-Drop Text Editing, 68

DrawMenuBar, 518

drukarka domyślna, 281

drukowanie
aktualizacja nagłówka lub stopki, 204
ukrywanie kolumn przed wydrukiem, 205
wykresy osadzone na arkuszu, 334

Drukuj, 334

DupeRows, 241

Dynamic Link Library, 279

DynamicMenu, 585

dynamiczna zmiana położenia formantów, 515

E

Each...Next, 109

edytor VBE, 25, 48, 66
Auto
Data Tips, 67
Indent, 67
List Members, 67
Quick Info, 67
Syntax Check, 67
błędy składni, 67
Code, 63
Code Colors, 68
czcionki, 68
Default to Full Module View, 68
Docking, 69
dostosowywanie, 66
Drag-and-Drop Text Editing, 68
Editor Format, 68
Immediate, 61
informacje o argumentach funkcji, 67
karta Editor, 66
kod źródłowy języka VBA, 61
kopiowanie i przenoszenie tekstu, 68
lista funkcji, 106
Margin Indicator Bar, 69
okno kodu źródłowego, 63
pasek menu, 60
paski narzędzi, 60
pomoc w trakcie wprowadzania kodu, 67
Procedure Separator, 68
Project Explorer, 61
Properties, 433
Require Variable Declaration, 67
rozmiar czcionki, 69
wcięcie, 67
wprowadzanie kodu źródłowego, 64
efekt podświetlenia okna dialogowego, 532

eksportowanie
obiektów graficznych, 318
wykresów, 317

elementy języka VBA, 87

Else, 113

ElseIf, 114

emulowanie
funkcji MsgBox, 512
MyMsgBox, 515
okien dialogowych Excela, 457

EnableCancelKey, 155, 465

EnableEvents, 197

End, 97, 270, 340, 664
Function, 160, 163, 164
Select, 118
Sub, 81, 126, 139
Type, 105
With, 104, 108

Enter, 449, 450

EntryIsValid, 211

Enum, 664

Environ, 667

EOF, 667

Eqv, 101

Erase, 664

Err, 141, 142, 143
Number, 141

Error, 141, 449, 664, 667

etykiety, 429

Event, 664

event handler procedure, 137

ExecuteMso, 420, 589, 590

Exit, 449
Do, 664
For, 110, 119, 121, 664
Function, 664
Property, 664
Sub, 126, 144, 233, 664

Exp, 667

EXTRACTELEMNT, 272

F

FaceID, 595, 601, 611
False, 255
FileAttr, 667

- FileCopy, 664
- FileDateTime, 667
- FileDialog, 419
- FileExists, 261
- FileLen, 667
- FileNameOnly, 261, 262
- FILLCOLOR, 266
- Filter, 667
- FilterName, 317
- FindControl, 600
- FindExecutableA, 280
- FindWindowA, 518
- Fix, 667
- fmListStyleOption, 481
- fmMultiSelectExtended, 474
- fmMultiSelectMulti, 474, 481
- fmMultiSelectSingle, 474
- fmTabStyleButtons, 488
- fmTabStyleNone, 488, 507
- FollowHyperlink, 207
- Font, 434
- For, 119
- For Each...Next, 109, 144, 239, 664
- For...Next, 87, 119, 152, 664
  - Step, 120
- formant, 37, 427
  - CheckBox, pole wyboru, 427
  - ComboBox, pole kombi, 428
  - CommandButton, przycisk polecenia, 428, 443, 459
  - DynamicMenu, 585
  - Frame, pole grupy, 428, 442
  - Image, obraz, 327, 428
  - Label, etykieta, 429, 442, 490, 523
  - ListBox, pole listy, 429, 460, 461, 469
  - MultiPage, 429, 487, 501, 503, 507
  - OptionButton, przycisk opcji, 429, 443
  - RefEdit, 429, 461
  - ScrollBar, pasek przewijania, 429, 467, 528
  - SpinButton, pokrętło, 429, 430, 450
  - TabStrip, 430, 487
  - TextBox, pole tekstowe, 430, 442, 491
  - ToggleButton, przycisk przełącznika, 430
  - ViewCustomViews, 589
  - Windows Media Player, 488
- formanty
  - ActiveX, 37–39, 134, 135, 444, 455
  - definiowanie klawiszy skrótu, 437
  - dodawanie do formularza, 426
  - formularza, 39, 135
  - kolejność tabulacji, 436
  - nazwy, 435
  - modyfikacja właściwości, 431, 433
  - okna ToolBox, 427
  - stosowanie w arkuszu, 430
  - wielokolumnowe ListBox, 479
  - wspólne właściwości, 434
  - wstawianie, 426
  - Wstążki, 578
  - wyrównanie, 432
  - wyświetlanie kolekcji, 453
  - zewnętrzne, 488
- Format, 667
- format
  - CSV, 216
  - HTML, 624
  - JPEG, 317
  - MHTML, 625
- FormatCurrency, 667
- FormatDateTime, 667
- FormatNumber, 667
- FormatPercent, 667
- formatowanie komórki, 265, 421
- Formuła, 78, 79, 321
- FormułaArray, 78
- FormułaLocal, 78
- FormułaR1C1, 78, 79
- formularze
  - UserForm, *Patrz* UserForm
  - wprowadzania danych, 422, 423
- formuły formatowania warunkowego, 166
- Frame, 428, 442, 462, 498
- FreeFile, 667
- FullName, 73, 555
- Function, 62, 159, 160, 164, 187, 664
- funkcja, 26, 62, 100
  - Abs, 666
  - Array, 176, 666
  - ArrayFillRange, 245
  - Asc, 666
  - Atn, 666
  - BUBBLESIZE_FROM_SERIES, 322
  - CallByName, 666
  - CBool, 666
  - CByte, 666
  - CCur, 666
  - CDate, 666
  - CDBl, 666
  - CDec, 92, 666
  - Choose, 666
  - Chr, 666
  - CInt, 666
  - CLng, 666
  - Cos, 666
  - COUNTA, 240, 446
  - CreateObject, 347, 666
  - CSng, 666

CStr, 666
CurDir, 666
CVar, 666
CVDate, 666
CVErr, 179, 667
CZY.BŁĄD, 242
CZY.LICZBA, 174
CZY.LOGICZNA, 242
CZY.TEKST, 242
DATA, 99
Date, 122, 256, 667
DateAdd, 667
DateDiff, 667
DatePart, 667
DateSerial, 99, 122, 660, 667
DateValue, 667
Day, 667
DDB, 667
Dir, 262, 667
DoEvents, 667
Environ, 667
EOF, 667
Error, 141, 667
Exp, 667
FileAttr, 667
FileDateTime, 667
FileDialog, 419
FileExists, 261
FileLen, 667
FileNameOnly, 261
Filter, 667
Fix, 667
Format, 667
FormatCurrency, 667
FormatDateTime, 667
FormatNumber, 667
FormatPercent, 667
FreeFile, 667
FV, 667
GetAllSettings, 667
GetAttr, 667
GetExitCodeProcess, 363
GetObject, 347, 667
GetSetting, 529, 667
Hex, 667
Hour, 667
Iif, 115, 667
ILE.NIEPUSTYCH, 240, 446
Input, 667
InputBox, 231, 233, 406, 408, 667
InStr, 667
InStrRev, 667
Int, 667
IPmt, 668
IRR, 668
IsArray, 668
IsDate, 242, 668
IsEmpty, 242, 668
IsError, 668
IsMissing, 175, 177, 668
IsNull, 668
ISNUMBER, 174
IsNumeric, 242, 668
IsObject, 668
IsText, 179
JEŻELI, 115
Join, 668
LBound, 668
LCase, 668
Left, 668
Len, 668
LEWY, 175
LICZ.JEŻELI, 138
LICZ.WARUNKI, 269
LITERY.WIELKIE, 105
LoadPicture, 529
Loc, 668
LOF, 668
Log, 668
LoopFillRange, 245
LOS, 138, 170
LTrim, 668
MAX, 275
Mid, 668
Minute, 668
MIRR, 668
Month, 122, 668
MonthName, 668
MsgBox, 87, 102, 149, 411, 668
Now, 668
NPer, 668
NPV, 668
Oct, 668
Partition, 668
PathExists, 262
PIERWIASTEK, 106
Pmt, 668
Ppmt, 668
PV, 668
QBColor, 668
RangeNameExists, 262
Rate, 668
Replace, 668
RGB, 668
Right, 668
Rnd, 668

funkcja

Round, 669
 RTrim, 669
 RZYMSKIE, 106
 SaveAllWorkbooks, 251
 SaveSetting, 529
 Second, 669
 Seek, 669
 SERIE, 319, 320, 322, 340
 SERIESNAME_FROM_SERIES, 322
 Sgn, 669
 SheetExists, 263
 SheetOffset, 274
 Shell, 361, 362, 669
 Sin, 669
 SLN, 669
 Space, 669
 Spc, 669
 SPELLDOLLARS, 272, 273
 Split, 262, 669
 Sqr, 106, 669
 Str, 669
 StrComp, 669
 StrConv, 669
 String, 669
 StrReverse, 669
 SUMA, 138, 181, 183
 Switch, 669
 SYD, 669
 Tab, 669
 Tan, 669
 Time, 669
 Timer, 244, 669
 TimeSerial, 669
 TimeValue, 669
 TRANSPONUJ, 177, 247
 TRANSPOSE, 247
 Trim, 669
 TypeName, 669
 UBound, 669
 UCase, 105, 154, 262, 669
 Val, 669
 VALUES_FROM_SERIES, 322, 323
 VarType, 669
 Weekday, 116, 669
 WeekdayName, 669
 WorkbookIsOpen, 263
 WriteReadRange, 244
 XDATE, 184
 XDATEADD, 184
 XDATEDAY, 184
 XDATEDIF, 184
 XDATEMONTH, 184

XDATEYEAR, 184
 XDATEYEARDIF, 184
 XVALUE_FROM_SERIES, 323
 XVALUES_FROM_SERIES, 322
 Year, 669
 ZDATEDOW, 184

funkcje, 26, 62, 100

argumenty, 168, 173
 argumenty opcjonalne, 175
 bezargumentowe, 168
 deklaracja, 164
 informacje o formatowaniu komórki, 265
 jednoargumentowe, 171
 kategorie, 189
 nieokreślona liczba argumentów, 180
 niestandardowe, 190

- arkuszowe, 265
- przechowywanie, 190

 opis, 189
 osłonowe, 169, 192
 pobieranie tablic, 174
 ponowne przeliczanie, 170
 przypisanie tematów pomocy, 630
 rozszerzone funkcje daty, 183
 stosowanie, 161
 tworzenie, 99, 126, 159
 usuwanie błędów, 185
 wartość zwracana, 162
 wielofunkcyjne, 273
 wstawianie, 186
 wywołanie, 165
 z wieloma argumentami, 173
 zasięg, 165
 zwracanie

- tablic VBA, 176
- wartości błędu, 178

funkcje Windows API, 190

DrawMenuBar, 518
 FindExecutableA, 280
 FindWindowA, 518
 GetKeyboardState, 635
 GetKeyState, 193
 GetProfileStringA, 281, 282
 GetRegistry, 283
 GetSetting, 285
 GetSystemDirectory, 561
 GetSystemMetrics, 282
 GetWindowLong, 518
 GetWindowsDirectoryA, 192
 RegCloseKey, 283
 RegCreateKeyA, 283
 RegOpenKeyA, 283
 RegQueryValueExA, 283

RegSetValueExA, 283
 SaveSetting, 285
 SetWindowLong, 518
 ShellExecute, 363
 WriteRegistry, 284
 wywołanie, 279
 FV, 667

G

Get, 664
 GetAColor, 528
 GetAFolder, 419
 GetAllSettings, 667
 GetAttr, 667
 GetData, 232
 GetEnabled, 576
 GetEnabledMso, 589, 591
 GetExecutable, 280
 GetExitCodeProcess, 363
 GetImageMso, 590, 591
 GetImportFileName, 416
 GetImportFileName2, 417
 GetKeyboardState, 635
 GetKeyState, 193
 GetLabelMso, 590
 GetObject, 347, 667
 GetOpenFilename, 415
 GetPressed, 576
 GetPressedMso, 590
 GetProfileStringA, 281, 282
 GetRegistry, 283
 GetSaveAsFilename, 418
 GetScreentipMso, 590
 GetSetting, 285, 529, 667
 GetSupertipMso, 590
 GetSystemDirectory, 561
 GetSystemMetrics, 282
 GetUserRange, 234
 GetValue, 231, 264
 GetWindowLong, 518
 GetWindowsDirectoryA, 191, 192, 654
 GIF, 317, 530
 GoSub, 664
 GoTo, 111, 118, 664
 gra
   poker, 534
   układanka, 532

H

hasła, 42, 43
 Height, 466, 504, 524
 Help, 628

HelpFile, 629
 Hex, 667
 Hide, 441
 HideRowsAndColumns, 252
 HKEY_CLASSES_ROOT, 283
 HKEY_CURRENT_CONFIG, 283
 HKEY_CURRENT_USER, 283
 HKEY_LOCAL_MACHINE, 283
 HKEY_USERS, 283
 Hour, 667
 HTML, 318, 624
   Help, 626–628
   Help Viewer, 627

I

ID, 601
 identyfikacja
   formantów, 454
   katalogu domowego, 191
   typu zakresów, 229
   zakresu danych na wykresie, 321
 identyfikator języka, 656
 If, 110, 112, 664
 If...Then...Else, 113
 If...Then...ElseIf, 114
 IIf, 115, 667
 ikona polecenia menu podręcznego, 611
 ILE.NIEPUSTYCH, 240, 446
 Image, 327, 428, 575
   Picture, 434, 530
 imageMso, 574, 575, 595
 Immediate, 61, 81, 128, 150, 152
   uruchamianie procedur Sub, 137
   wywołanie funkcji, 168
 Imp, 101
 Implements, 664
 implikacja logiczna, 101
 Index, 599
 informacje
   o aktualnej rozdzielczości karty graficznej, 282
   o argumentach funkcji, 67
   o drukarce domyślnej, 281
   o formatowaniu komórki, 265
 InitialFilename, 419
 Initialize, 196, 447, 448, 453, 460
 Input, 664, 667
 InputBox, 231, 233, 406, 408, 667
 Insert/Class Module, 634
 instalacja dodatku, 545
 Installed, 556
 InStr, 667
 InStrRev, 667

Int, 667
 Integer, 92
 interakcja z innymi aplikacjami, 345
   AppActivate, 365
   Shell, 361
   ShellExecute, 363
   uruchamianie
     aplikacji z poziomu Excela, 361
     okien dialogowych Panelu sterowania, 365
   wyświetlanie okna folderu, 363
 interfejs użytkownika, 25, 35
   okna dialogowe, 405
 International, 655, 658–660
 IPmt, 668
 IRibbonControl, 574
 IRibbonUI, 586
 IRR, 668
 IsAddin, 537, 552
 IsArray, 668
 IsBold, 266
 IsDate, 242, 668
 IsEmpty, 242, 270, 668
 IsError, 668
 IsInCollection, 263
 IsItalic, 266
 ISLIKE, 271
 IsMissing, 175, 177, 668
 IsNull, 668
 ISNUMBER, 174
 IsNumeric, 242, 668
 IsObject, 668
 IsText, 179

J

Jednoplikowa strona sieci Web, 625
 język
   aplikacji, 656
   HTML, 318, 624
   MHTML, 625
   programowania ściśle deklarowany, 91
   strukturalny, 119
   VBA, 23, 47, 405, 512
 Join, 668
 JPEG, 317

K

karty, 25, 454
   aktywacja, 592
   graficzne, 46
 katalogi, 419
 kategorie funkcji, 188, 189

KeyDown, 449, 450
 KeyPress, 449
 KeyUp, 449, 450
 Kill, 664
 klasy, 631
   metry, 638
   stosowanie, 635
   tworzenie, 633
   właściwości, 636
 klawiatura, 25, 450
 klawisze, 193, 220
 klawisze skrótu, 37
 kliknięcie obiektu, 135
 kod RibbonX, 570
   CustomUI, 577
   IRibbonControl, 574
   Office 2007 Custom UI Part, 574
   Office 2010 Custom UI Part, 574
   procedury zwrotne, 574, 576
   tworzenie
     formantów, 579
     grupy, 579
     karty, 579
   wyświetlanie błędów, 570
 kody
   języków, 655
   klawiszy, 193, 221, 222
   spaghetti, 119
   źródłowe VBA, 25, 61, 88
 kolejność operatorów, 101
 kolekcje, 71, 108
   AddIns, 538, 548, 553
   AddIns2, 553
   Charts, 307
   CommandBars, 598
   Controls, 453
   Dialogs, 419
   Each...Next, 109
   PivotFields, 294
   Shapes, 306
   SparklineGroups, 341
   With...End With, 108
   Workbooks, 548
 kolory, 528
 komentarze, 87, 89, 163
   do zawartości komórek, 617
 kompatybilność aplikacji
   aplikacje dla wielu wersji narodowych, 655
   data i czas, 656
   język aplikacji, 656
   kreator sprawdzania zgodności, 652
   Macintosh, 653
   nazwy plików, 653

kompatybilność aplikacji
 obsługa języka w kodzie VBA, 657
 problemy ze zgodnością, 650
 wersje Excela, 651, 654

komunikaty błędów, 141

koniunkcja logiczna, 101

kontekstowe menu podręczne, 612

kontekstowy interfejs użytkownika, 25

kontener formantów, 428

kontynuacja polecenia w kolejnym wierszu, 88

konwersja typów danych, 94

kopiowanie zakresu, 226
 nieciągłego komórek, 249
 o zmiennej wielkości, 227

kreatory, 506
 Dalej, 508
 MultiPage, 507
 programowanie przycisków, 508
 sprawdzanie zgodności, 652
 Wstecz, 508
 wykonywanie zadań, 511
 zależności programowe, 509

L

Label, 429, 442, 490, 523

LanguageID, 656

LastInColumn, 269, 270

LastInRow, 269, 270

LastPrinted, 267, 268

LastSaved, 267, 268

LastSaved2, 268

LBound, 668

LCase, 668

Left, 668

Len, 668

Let, 664

LEWY, 175

LICZ.JEŻELI, 138

LICZ.WARUNKI, 269

Like, 271

Line Input, 664

linie siatki, 102, 255, 307, 431, 564

LinkedCell, 430

lista
 czcionek, 258
 pól tabeli przestawnej, 290, 297

ListBox, 429, 460, 469
 AddItem, 470
 aktywacja arkusza, 483
 BoundColumn, 480
 ColumnCount, 469
 ColumnHeads, 469

ControlSource, 469

identyfikacja zaznaczonych elementów, 473, 474

ListIndex, 461, 474

MultiSelect, 473, 474

przenoszenie elementów listy, 476

RowSource, 475, 480

Selected, 474

tworzenie listy elementów, 469–472

Value, 474

wiele list w jednej kontrolce, 475

wielokolumnowe formanty, 479

wybieranie wierszy arkusza, 481

zmiana kolejności elementów listy, 477

ListIndex, 461, 474

listy danych, 422

literały, 139

LITERY.WIELKIE, 105

Load, 440, 664

LoadPicture, 529

Loc, 668

Lock, 664

LOF, 668

Log, 668

lokalizacja wykresu, 303

Long, 92

Loop, 123

LoopFillRange, 245

LOS, 138, 170

losowo uporządkowane liczby, 275

Lset, 664

LTrim, 668

Ł

ładowanie formularza UserForm, 440

łańcuchy znaków, 98
 łączenie, 100
 o stałej długości, 99
 o zmiennej długości, 99

łączenie pliku pomocy z aplikacją, 629

M

Macintosh, 653

MacroOptions, 187, 189, 630

Main, 138

makra, 66

Makro, 129
 uruchamianie procedur Sub, 129

Maksymalizuj, 64

maksymalna wartość we wszystkich arkuszach, 274

MAX, 275

MAXALLSHEETS, 275

- Me, 440
- menedżer dodatków, 540, 545
- menu, 459
- menu Excela 2003, 604
- menu podręczne, 214, 229, 541, 597, 650
  - automatyczne
    - tworzenie, 611
    - usuwanie, 611
- Cell, 598–606
  - dodawanie elementu, 606
  - usuwanie elementu, 608
- CommandBar, 597
  - odwołania do formantów, 599
  - właściwości formantów, 601
- CommandBars, 598
- dostosowywanie, 36, 603
- elementy
  - ukrywanie, 612
  - wyłączanie, 222, 606, 612
  - wyświetlanie, 598, 601
- FaceID, 611
- ikony poleceń, 611
- podmenu
  - dodawanie, 608
  - usuwanie, 610
- resetowanie, 603
- VBA, 603
- zdarzenia, 611
- metody, 70, 75, 638
- MHTML, MIME HyperText Markup Language, 625
- Microsoft
  - Excel 16.0 Object Library, 134
  - Forms 2.0 Object Library, 134
  - HTML Help Workshop, 615
  - Office 16.0 Object Library, 134
  - Office Code Compatibility Inspector, 652
  - Office Compatibility Pack, 651
  - Microsoft Visual Studio Tools for Office, 24
- Mid, 664, 668
- Minute, 668
- MIRR, 668
- MkDir, 664
- Mod, 100
- modalne okna dialogowe, 493
- moduły, 196
  - wywołanie procedury, 132
  - zmienne, 96
- moduły klas, 331, 495, 631
  - dodawanie kodu VBA, 634
  - programowanie
    - metod, 638
    - właściwości obiektów, 636
    - tworzenie, 633
    - wstawianie, 634
    - zdarzenia, 638
- modyfikacja
  - danych wykresu, 319
  - dodatku, 546
  - kodu VBA, 59
  - komórki, 208
  - właściwości formantów, 431–433
  - Wstążki, 576, 587
- monitorowanie
  - zdarzeń poziomu aplikacji, 218
  - zmian w wybranym zakresie komórek, 209
- Month, 122, 668
- MonthName, 668
- MouseDown, 329
- MouseMove, 329
- MouseOver, 337
- MouseUp, 329
- MoveRange1, 227
- MP3, 490
- MsgBox, 81, 87, 102, 149, 411, 668
  - emulacja funkcji, 512
  - stałe przycisków, 412
  - wartości zwracane, 413
- msoBarTypeMenuBar, 597
- msoBarTypeNormal, 597
- msoBarTypePopUp, 597
- msoLanguageIDUI, 656
- MultiPage, 429, 462, 487, 501, 503, 506
  - karty, 488
  - kreatory, 507
  - Style, 488
  - Value, 488
- MultiSelect, 469, 473, 474
- mysz
  - zdarzenia, 449

N

- Name, 310, 664
- natychmiastowe zakończenie procedury, 126
- nazwa
  - aktywnego skoroszytu, 73
  - arkusza, 73, 147
  - pliku, 26, 653
  - procedury, 127
  - zakresu, 26
  - zmiennej, 90, 94
- nazwane argumenty, 74
- negacja logiczna, 101
- New Page, 454

- NewSheet, 195, 201, 203
  - NewWorkbook, 196, 216
  - Next, 109, 119
  - niemodalne okna
    - dialogowe, 493
    - formularzy UserForm, 439
  - nieoficjalne systemy pomocy, 615
  - nierównoważność logiczna, 101
  - niestandardowe
    - funkcje arkusza, 163
    - menu podręczne, 36, 229
    - uruchamianie procedur Sub, 131
    - okna dialogowe, 37, 425
    - paski narzędzi, 592
    - procedury Function, 164
    - typy danych, 105
  - NoDupes, 473
  - Not, 101, 102, 255
  - Nothing, 311, 639
  - Now, 668
  - NPer, 668
  - NPV, 668
  - Number, 141
  - NumLock, 633
- 0**
- obiekty, 70, 103, 108
    - AddIn, 554
    - Chart, 304, 332
    - ChartObject, 304
    - CommandBar, 420, 597
    - Err, 141
    - metody, 80
    - nadrzędne, 268
    - przypisanie do zmiennej, 104
    - Range, 75
    - Sparkline, 341
    - SparklineGroup, 341
    - With...End With, 108
    - właściwości, 80
  - Object, 92
  - Object Browser, 83, 215
  - obrazy, 428
    - FaceID, 611
    - imageMso, 574, 575
  - obsługa
    - błędów, 34, 141, 235
      - Err, 141, 143
      - Error, 141
      - On Error, 141
      - On Error GoTo ErrorHandler, 142
      - On Error Resume Next, 141, 144
    - języka w kodzie VBA, 657
    - przycisków formularza UserForm, 525
    - skoroszytów trójwymiarowych, 274
    - zdarzeń, 137, 195, 440, 447, 558, 574, 611
      - dla wykresów, 329, 331
      - wyłączanie obsługi zdarzeń, 197
  - ochrona skoroszytu, 42, 155
  - Oct, 668
  - odczytywanie
    - zakresów, 243
    - zawartości rejestru systemu Windows, 283
  - Odkrywanie, 420
  - odwołania
    - do innego skoroszytu, 133
    - do innych plików z poziomu dodatku, 561
    - do formantów formularza UserForm, 452
    - do komórek, 173
    - do obiektów, 80
    - do zakresu, 76
  - odwrócone tabele przestawne, 300
  - Office 2007 Custom UI Part, 574
  - Office 2010 Custom UI Part, 574
  - Offset, 78, 79
  - okna dialogowe, 405, 512
    - formatowanie komórek, 421
    - formularze UserForm, 425
    - modalne, 493
    - niemodalne, 493
    - odkrywanie, 420
    - Panelu sterowania, 365
    - wprowadzania danych, 405–408
    - wyświetlanie, 363, 419
  - okno powitalne, 463
  - określanie
    - numeru wersji Excela, 651
    - skojarzeń plików, 279, 280
    - typu danych, 93, 242
    - typu zaznaczonego zakresu, 235
    - wymagań użytkownika, 33
  - OLE Automation, 134
  - On Error, 141, 144, 239, 664
  - On Error GoTo, 235
  - On Error GoTo ErrorHandler, 142
  - On Error Resume Next, 141, 144, 235, 473
  - On...GoSub, 665
  - On...GoTo, 665
  - OnAction, 578, 601
  - OnKey, 196, 220–222
  - OnTime, 196, 219, 464
  - Open, 195, 201, 202, 665
  - OperatingSystem, 653

operator, 88, 100
 And, 101, 102
 Eqv, 101
 Imp, 101
 Like, 271
 Mod, 100
 Not, 101, 102, 255
 Or, 101
 Xor, 101

operatory
 kolejność wykonywania, 101
 logiczne, 101
 porównania, 101
 przypisanie, 100

opis funkcji, 189

Option
 Base, 102, 178, 665
 Compare, 665
 Explicit, 94, 558, 665
 Private, 665
 Private Module, 126, 127

Optional, 175

OptionButton, 38, 429, 433, 441, 443

optymalizacja wydajności dodatków, 558

Or, 101

Otwieranie, 415

P

pakiet zgodności formatu plików, 651

Panel sterowania, 365

ParamArray, 180

Parent, 268

Partition, 668

pasek
 narzędzi, 518, 592
 edytora VBE, 60
 Szybki dostęp, 422
 kod VBA, 593
 tworzenie, 592

przewijania, 429
 stanu, 497

Path, 363

PathExists, 262

PathSeparator, 262

pętla, 87, 118
 Do Until, 123, 124
 Do While, 122
 For Each...Next, 109, 144
 For...Next, 119
 While Wend, 124
 zła, 118

Picture, 434, 529, 530, 595, 611

PIERWIASTEK, 106

PivotCache, 296

PivotCaches, 292

PivotFields, 292, 294

PivotItems, 292

PivotTables, 292

PivotTableUpdate, 207

planowanie
 aplikacji, 34
 zdarzeń, 219

plik arkusza, 31

pliki
 CHM, 615
 GIF, 530
 HTML, 624
 MHTML, 625
 MP3, 490
 przetwarzanie grupy plików, 259
 skojarzenia plików, 279, 280
 ścieżka pliku, 261
 XLAM, 548
 XLSM, 548

Pmt, 668

PNG, 317

pobieranie
 listy czcionek, 258
 nazwy pliku, 415
 wartości z zamkniętego skoroszytu, 264
 zakresu wyznaczonego przez użytkownika, 233

podglądanie zabezpieczonego dodatku, 551

Pokaż błędy interfejsu użytkownika dodatku, 570

pokrętko, 430

pola
 danych, 291
 kategorii, 291

pole
 grupy, 428
 kombi, 428
 listy, 429
 tekstowe, 337, 430, 618
 wyboru, 427

polecenia, 25
 Wstążki, 589

porównania, 101

potęgowanie, 101

powielanie wierszy, 240

powiększanie arkusza, 467

półprzezroczyste formularze UserForm, 531

Ppmt, 668

Print, 150, 665

PrintEmbeddedCharts, 335

- Private, 95, 126, 127, 164, 191, 665
- problemy ze zgodnością aplikacji, 650
- Procedure Separator, 68
- procedury, 111, 125, 164, 221
  - argumenty, 125
  - Main, 138
  - prywatne, 127
  - publiczne, 127
  - przekazywanie argumentów, 138
  - wywołanie, 125
    - w innym module, 132
    - w innym skoroszytcie, 133
  - Function, 62, 159, 162, 164
  - obsługi zdarzeń, 137, 196, 440, 445
    - argumenty, 199
    - tworzenie, 198
- Property, 635
  - Get, 634, 637, 665
  - Let, 637, 665
  - Set, 637, 665
- Sub, 62, 87, 126, 145
  - deklaracja, 126
  - natychmiastowe zakończenie, 126
  - nazwy, 127
  - tworzenie, 150
  - uruchamianie, 128
  - zasięg, 126
  - zwrotne, 570, 574
- programowanie
  - metod, 638
  - strukturalne, 119
  - w języku VBA, 77, 87, 140, 254
  - właściwości obiektów, 636
- Project Explorer, 61
  - dodawanie modułu, 62
  - Modules, 62
  - projekt, 61
- projekt, 49, 61
- projektowanie aplikacji arkusza kalkulacyjnego, 31
  - bezpieczeństwo, 35
  - dokumentacja, 44
  - dostosowywanie menu podręcznego, 36
  - etapy projektowania, 32
  - formanty ActiveX, 38
  - interfejs użytkownika, 35
  - klawisze skrótu, 37
  - niestandardowe okna dialogowe, 37
  - obsługa błędów, 34
  - określanie wymagań użytkownika, 33
  - struktura danych, 34
  - system pomocy, 44
  - wersja Excela, 34, 45
  - wersje językowe, 46
  - wydajność, 35
  - wygląd aplikacji, 43
- Properties, 433
- Property
  - Get, 634, 637, 665
  - Let, 637, 665
  - Set, 637, 665
- Protect, 74
- ProtectStructure, 155
- przechwytywanie błędów, 141
- przeglądarka obiektów, 83
- Przejdź do — specjalnie, 142
- przekazywanie argumentów, 138
  - przez odwołanie, 139
  - przez wartość, 139
- przekształcanie dodatku w skoroszyt, 547
- przenoszenie
  - wykresu, 309
  - zakresów, 227
  - zawartości tablic jednowymiarowych, 246
  - zawartości zakresu do tablicy typu Variant, 247
- przetwarzanie
  - arkuszy, 251
  - dat, 99
  - dodatków za pomocą kodu VBA, 553
  - grupy plików, 259
  - kolekcji, 109
  - komórek zaznaczonego zakresu, 237
  - skoroszytów, 251
  - wykresów, 312
  - zakresów, 226, 228
- przewijane etykiety, 622
- przewijanie
  - arkusza, 467
  - wykresów, 339
- przezroczystość okna, 531
- przycisk, 508
  - dzielony, 564
  - opcji, 429
  - polecenia, 428, 444
  - przełącznika, 430
- przypisanie, 87, 100
  - obiektu do zmiennej, 104
  - tematów pomocy do funkcji VBA, 630
- Przypisz makro, 136
- PtrSafe, 191
- Public, 95, 97, 104, 126, 127, 140, 164, 665
- Public WithEvents, 526
- pułapki, 185
- puste wiersze, 240
- Put, 665
- PV, 668

Q

QBColor, 668
 QueryClose, 441, 448, 465
 quick-sort, 259

R

RaiseEvent, 665
 RandomIntegers, 276
 Randomize, 665
 Range, 75, 76, 81, 104, 242
   Address, 74
   Cells, 76, 77
 RangeNameExists, 262
 RangeNameExists2, 262
 RangeRandomize, 277
 RangeToVariant, 247
 Rate, 668
 ReDim, 103, 665
 RefEdit, 429, 461, 462
 References, 133, 134
 RegCloseKey, 283
 RegCreateKeyA, 283
 RegOpenKeyA, 283
 RegQueryValueExA, 283
 RegSetValueExA, 283
 rejestr systemu Windows, 283
   odczytywanie zawartości, 283
   zapisywanie zawartości, 283
 Rejestrator makr, 47, 147
   wykresy, 304
 Rem, 89, 665
 Replace, 668
 Require Variable Declaration, 67
 Reset, 665
 Resize, 329
 Resume, 665
 Return, 664
 ReversePivot, 301, 302
 RGB, 668
 Ribbon, 25
 RibbonX, 570
 Right, 668
 Rmdir, 665
 Rnd, 668
 Round, 669
 RowSource, 470, 475, 480
 rozdzielczość karty graficznej, 282
 rozszerzone funkcje daty, 183
 równoważność logiczna, 101
 RSet, 665
 RTrim, 669

Run, 128, 131, 134, 166, 550
 rundll32.exe, 366
 RZYMSKIE, 106

S

SaveAllGraphics, 318
 SaveAllWorkbooks, 251
 SaveSetting, 285, 529, 665
 Schowek, 564
 ScreenUpdating, 154, 328, 441, 558
 ScrollBar, 38, 429, 467, 468, 528
 ScrollBarZoom, 468
 ScrollColumns, 468
 ScrollRow, 468
 Second, 669
 Seek, 665, 669
 sekwencje zdarzeń, 196
 Select, 115, 195, 229, 230, 329, 665
   Case, 115
   Case Else, 115
 SelectByValue, 248
 SelectCurrentRegion, 230
 Selected, 474
 Selection, 73, 235, 236
 SelectionChange, 195, 207, 213, 321
 SendKeys, 665
 separator, 272, 658
 seria danych, 320
 SERIE, 319–322, 340
 Series, 319
   Values, 321
 SeriesChange, 195, 329
 SeriesCollection, 323
 SERIESNAME_FROM_SERIES, 322
 Set, 104, 665
 SetAttr, 665
 SetWindowLong, 518
 Sgn, 669
 Shape, 73, 306, 309, 337
 Shapes, 306
   AddChart, 306
 SheetActivate, 196, 199–203, 216, 494
 SheetBeforeDoubleClick, 201, 216
 SheetBeforeRightClick, 201, 216
 SheetCalculate, 201, 216
 SheetChange, 196, 201, 216
 SheetDeactivate, 196, 201, 216
 SheetExists, 263
 SheetFollowHyperlink, 201, 216
 SheetOffset, 274
 SheetPivotTableUpdate, 201, 216
 SheetSelectionChange, 201, 216, 494, 495
 Shell, 361, 362, 669

- ShellExecute, 363, 364
- Shift, 193
- Show, 438, 439, 463
- ShowDataForm, 423
- ShowInstalledFonts, 258
- Sin, 669
- Single, 92
- skojarzenia plików, 279, 280
- skoroszyt
  - przetwarzanie, 251
  - zamykanie, 251
  - zapisywanie, 251
  - zdarzenia, 201
- SLN, 669
- słowo kluczowe, 88, 91
  - As, 96, 140
  - ByRef, 140
  - ByVal, 139
  - Call, 131
  - Case, 116
  - Const, 97
  - Declare, 191
  - Dim, 95, 105
  - Do, 122, 123
  - Else, 113
  - ElseIf, 114
  - End, 97
  - For, 119
  - Function, 159, 160, 164
  - GoTo, 111, 118
  - If, 110, 112
  - Loop, 123
  - Me, 440
  - Next, 109, 119
  - Optional, 175
  - ParamArray, 180
  - Private, 95, 126, 164, 191
  - PtrSafe, 191
  - Public, 97, 127, 140, 164
  - ReDim, 103
  - Rem, 89
  - Select, 115
  - Set, 104
  - Static, 95, 97, 126, 164
  - Step, 120
  - Sub, 126
  - Then, 110, 112
  - To, 102
  - Type, 105
  - Until, 123
  - While, 122
  - With, 104, 108
  - WithEvents, 215
- SmartArt, 136
- sortowanie, 145
  - arkuszowe, 259
  - bąbelkowe, 150, 259
  - szybkie, quick-sort, 259
  - tablicy, 259
  - zliczające, 259
- SortSheets, 156, 157
- SourceData, 319
- Space, 669
- spaghetti, 119
- Sparkline, 341
- SparklineGroup, 341
- SparklineGroups, 341
- sparklines, 340
- Spc, 669
- SpecialCells, 142
- SpecialEffect, 499, 520
- SPELLDOLLARS, 272, 273
- SpinButton, 429, 430, 447, 450
  - TextBox, 450
  - zdarzenia, 449
- SpinDown, 449, 450
- SpinUp, 447, 449, 450
- splash screen, 463
- Split, 262, 669
- sprawdzanie
  - poprawności danych, 210
  - przynależności obiektu do kolekcji, 263
  - stanu skoroszytu, 216
  - stanu wykresu, 311
  - zgodności, 293, 652
- Sqr, 106, 669
- stałe, 90, 97
  - deklaracja, 97
  - predefiniowane, 98
- startFromScratch, 579
- StatFunction, 273
- Static, 95, 97, 126, 164, 665
- StatusBar, 497
- Step, 120
- sterowanie
  - ponownym przeliczaniem funkcji, 170
  - wykonywaniem kodu, 111
- Stop, 665
- stosowanie formantów w arkuszu, 430
- Str, 669
- StrComp, 669
- StrConv, 669
- String, 92, 99, 669
- StrReverse, 669

- struktura
    - danych, 34
    - plików aplikacji, 34
  - Sub, 62, 81, 87, 112, 126, 139, 665
  - SUMA, 138, 181, 183
  - suma logiczna, 101
  - Switch, 669
  - SYD, 669
  - symulacja paska narzędzi, 518
  - synchronizacja arkuszy, 254
  - SynchSheets, 254
  - system pomocy w aplikacjach, 44, 82, 615
    - arkusz, 620
    - etykiety, 621
    - formularze UserForm, 621
    - Help, 628
    - HTML Help, 626, 627
    - kategorie, 615
    - komentarze do zawartości komórek, 617
    - komponenty Excela, 617
    - łączenie pliku pomocy z aplikacją, 629
    - nieoficjalny, 615
    - pliki HTML, 624
    - pliki MHTML, 625
    - poła tekstowe, 618
    - pole kombi, 623
    - przewijane etykiety, 622
    - przypisanie tematów pomocy do funkcji VBA, 630
    - wybór tematów pomocy, 623
    - wyświetlanie tekstu pomocy, 621, 624
  - sablony formularzy UserForm, 456
  - Szybki dostęp, 422
- Ś**
- ścieżka pliku, 261
- T**
- Tab, 436, 669
  - Tab Order, 437
  - tabele bazy danych, 291
  - tabele przestawne, 289
    - CreatePivotTable, 292, 296
    - dane źródłowe, 291
    - jednoczesne tworzenie, 298
    - kompatybilność, 293
    - Narzędzia tabel przestawnych, 297
    - odwrócone, 300
    - optymalizacja wygenerowanego kodu, 292
    - PivotCache, 296
    - PivotCaches, 292
    - PivotFields, 292, 294
    - PivotItems, 292
    - PivotTables, 292
    - Pola tabeli przestawnej, 290
    - ReversePivot, 301, 302
    - tworzenie, 290
  - tabele znormalizowane, 291
  - TabIndex, 437
  - tablice, 102
    - deklaracja, 102
    - dynamiczne, 103
    - Option Base, 102
    - sortowanie, 259
    - wielowymiarowe, 103
  - TabStrip, 430, 487
  - Tag, 452
  - Tan, 669
  - techniki programowania, 254
  - Terminate, 441, 448
  - TestGetValue2, 264
  - testowanie, 150, 154
    - aplikacji, 40
    - dodatków, 546
    - formularzy UserForm, 438, 457
    - okna dialogowego, 445
    - poleceń języka VBA, 61
    - wersji beta, 41, 566, 629, 640
  - Text, 78
  - TextBox, 430, 442, 491
    - SpinButton, 450
  - Then, 110, 112
  - ThisWorkbook, 73, 197, 199, 463, 537
  - Time, 665, 669
  - Timer, 244, 669
  - TimeSerial, 669
  - TimeValue, 669
  - To, 102
  - ToggleButton, 430
  - TogglePageBreakDisplay, 576
  - ToggleWrapText, 255
  - Toolbox
    - Additional Controls, 488
    - dodawanie
      - formantów ActiveX, 455
      - kart, 454
    - dostosowywanie formantów, 454
    - łączenie formantów, 454
  - ToolTipText, 601
  - TRANSPONUJ, 177, 247
  - Transpose, 247, 471
  - TRANSPOSE, 247

Trim, 669
 trójwymiarowe skoroszyty, 274
 True, 255
 tryb

- karty graficznej, 46
- projektowania, 431
- tylko do odczytu, 42

 tworzenie

- dodatków, 541
- formularzy UserForm, 425, 441, 457
  - półprzezroczystych, 531
- funkcji, 99, 126, 159
- kart, 579
- klas, 633
- klawiszy skrót, 37
- kodu języka VBA, 59, 149
- menu podręcznego, 612
- kreatorów, 506
- listy elementów formantu ListBox, 469
- modułów klas, 331, 633
- odwołań, 133
- okien dialogowych, 37
- okna powitalnego, 463
- pasków narzędzi, 592
- procedur, 111, 125, 150, 164, 221
- procedur obsługi zdarzeń, 198, 445
- wskaźnika postępu zadania, 498
- systemu pomocy, 44
- szablonów formularzy UserForm, 456
- tabel przestawnych, 290
  - jednoczesne, 298
  - odwróconych, 300
  - złożonych, 294
- wykresów, 306, 335, 340

 typ danych, 90–93

- Boolean, 92
- Byte, 92
- Currency, 92
- Date, 92, 99, 100
- Decimal, 92
- Double, 92
- Integer, 92
- Long, 92
- Object, 92
- Single, 92
- String, 92
- Variant, 92

 Type, 105, 665
 TypeName, 669
 typy

- danych użytkownika, 105
- zaznaczeń zakresów, 235

U

uaktualnianie zawartości ekranu, 154
 UBound, 669
 UCase, 105, 154, 262, 669
 udostępnienie skoroszytu, 42
 układanka, 532
 ukrywanie

- arkuszy, 42
- dokumentów, 42
- elementów menu podręcznego, 612
- formularza UserForm, 441
- formuł, 42
- kolumn, 42
- kolumn przed wydrukiem, 205
- komórek arkusza, 252
- linii siatki, 102
- wierszy, 42

 Uncomment Block, 90
 unikatowe liczby całkowite, 275
 Unload, 440, 665
 Unlock, 664
 Until, 123
 uodpornianie aplikacji na błędy, 41
 UpdateDynamicRibbon, 586
 uruchamianie

- aplikacji z poziomu Excela, 361
- edytora VBE, 50
- okien dialogowych Panelu sterowania, 365
- procedur Sub, 128
  - Immediate, 137
  - klawisz skrót Ctrl, 130
  - kliknięcie obiektu, 135
  - Makro, 129
  - Run Sub/UserForm, 128
  - Wstążka, 131
  - wywołanie, 131

 UsedRange, 240
 UserForm, 37, 405, 415, 425, 459, 517

- Activate, 447
- animacja etykiet, 490
- automatyczna aktualizacja, 495
- Caption, 498
- ControlTipText, 622
- definiowanie klawiszy skrót, 437
- dodawanie
  - formantów, 426
  - procedur obsługi zdarzeń, 445
- formanty, 426
  - kolejność przechodzenie, 436
  - modyfikacja, 431
  - odwołania, 452
  - zewnętrzne, 488
  - zmiana położenia, 515

UserForm

- formularze, 440, 517
    - półprzezroczyste, 531
    - wstawianie, 426
    - wyświetlanie, 438, 439
    - zamykanie, 440
    - zmiana wielkości, 465
  - Initialize, 447
  - kreatory, 506
  - menu, 459
  - MultiPage, 487
  - niemodalne okna dialogowe, 493
  - obsługa
    - wielu przycisków, 525
    - zdarzeń, 440, 445
  - okno powitalne, 463
  - powiększanie arkusza, 467
  - przewijanie arkusza, 467
  - samodzielny wskaźnik postępu zadania, 498
  - symulacja paska narzędzi, 518
  - system pomocy w aplikacjach, 621
  - szablony, 456
  - Tag, 452
  - testowanie, 438, 445, 457
  - tworzenie, 425, 441, 457
  - ukrywanie, 441
  - wskaźnik postępu zadania, 497
  - wybór koloru, 528
  - wykresy, 327, 529
  - zaznaczanie zakresów, 461
- ustawienia międzynarodowe, 655
- usuwanie
  - błędów, 61, 67, 185
  - elementu podręcznego Cell, 608
  - elementu z kolekcji ChartObjects, 311
  - podmenu, 610
  - problemów, 154
  - pustych wierszy, 240

V

- Val, 669
- Value, 78, 435
- Values, 319, 322
- VALUES_FROM_SERIES, 322, 323
- Variant, 92, 114, 162, 176, 247
- VarType, 669
- VBA, Visual Basic for Applications, 23, 47, 134, 405, 512
  - błędy, 141
  - definiowanie typów danych, 91
  - deklaracja zmiennych, 87
  - długość polecenia, 88

- funkcje, 100, 105
  - kolejność operatorów, 101
  - kolekcje, 70, 108
  - komentarze, 87, 89
  - konwersja typów danych, 94
  - łańcuchy znaków, 98
  - metody, 72
  - moduły klas, 631
  - nazwy zmiennych, 90
  - obiekty, 70, 103, 108
  - obsługa błędów, 141
  - obsługa języka aplikacji, 657
  - operatory, 88, 100
    - logiczne, 101
    - porównania, 101
  - Option Explicit, 94
  - pętle, 118–124
  - procedury, 111, 125, 164, 221
    - Sub, 87
    - wywołanie, 131
    - zwrotne, 570
  - projekt, 49, 61
  - przetwarzanie dat, 99
  - przypisanie, 100
  - słowa kluczowe, 91
  - stałe, 90, 97, 412
  - sterowanie wykonywaniem kodu, 111
  - tablice, 102
  - typy danych, 90, 92
    - użytkownika, 105
  - właściwości, 72
  - wyrażenia, 100
  - zmienne, 90, 95
    - globalne, 97
    - lokalne, 95
    - obiektowe, 103
    - statyczne, 97
- VBA7, 654
- vbAbort, 413
  - vbAbortRetryIgnore, 412
  - vbCancel, 413
  - vbCritical, 412
  - vbCrLf, 256
  - vbDefaultButton1, 412
  - vbDefaultButton2, 412
  - vbDefaultButton3, 412
  - vbDefaultButton4, 412
  - VBE, 48
  - vbExclamation, 412
  - vbFormControlMenu, 465
  - vbIgnore, 413
  - vbInformation, 412
  - vbModeless, 464, 493

vbMsgBoxHelpButton, 412
 vbNo, 107, 413
 vbOK, 413
 vbOKCancel, 412
 vbOKOnly, 412
 vbQuestion, 107, 412
 vbRetry, 413
 vbRetryCancel, 412
 vbSystemModal, 412
 vbYes, 107, 413
 vbYesNo, 107, 412
 vbYesNoCancel, 412
 ViewCustomViews, 589
 Volatile, 265
 VSTO, 24

W

warstwa rysunkowa, 38
 wartości logiczne, 255
 wbudowane funkcje VBA, 105
 wcięcia, 67
 Weekday, 116, 669
 WeekdayName, 669
 wersje
   Excela, 45, 651
   językowe, 46
 While Wend, 124, 665
 widoczność plików
   XLAM, 548
   XLSM, 548
 Width, 524
 Width #, 665
 Win64, 654
 WindowActivate, 201, 216
 WindowDeactivate, 201, 216
 WindowResize, 201, 216
 Windows API, 190, 279
   64-bitowa wersja Excela, 191
   funkcje, 191
 Windows Explorer, 363
 Windows Media Player, 488
   tryb niemodalny, 489
   URL, 489
 With, 104, 108, 665
 WithEvents, 215
 Wklej, 335
 właściwości, 72, 80, 636
   Accelerator, 438
   ActiveCell, 72
   do odczytu i zapisu, 637
   Formuła, 78
   lokalne, 658
   Offset, 78
   Parent, 268
   Range, 75
   TabIndex, 437
   Tag, 452
   tylko do odczytu, 637
   typu logicznego, 255
 włączenie obsługi zdarzeń poziomu aplikacji, 215
 WordArt, 136
 Workbook, 304
 Workbook_Open, 611
 WorkbookActivate, 216
 WorkbookAddinInstall, 216
 WorkbookAddinUninstall, 216
 WorkbookBeforeClose, 196, 216
 WorkbookBeforePrint, 216
 WorkbookBeforeSave, 216
 WorkbookDeactivate, 216
 WorkbookIsOpen, 263
 WorkbookNewSheet, 196, 216
 WorkbookOpen, 216
 Workbooks, 548
 Worksheet, 75
   Range, 76
   UsedRange, 240
 WorksheetFunction, 106
 Worksheets, 76
 wprowadzanie
   danych, 25, 405
   kodu źródłowego języka VBA, 64, 430, 435, 438,
   452, 457
   wartości do komórki, 231, 232
 wrapper function, 169, 192
 Write #, 665
 WriteReadRange, 244
 WriteRegistry, 284
 wskaźnik postępu zadania, 497
   formularz UserForm, 501
   MultiPage, 503
   procedura startowa, 501
   UpdateProgress, 502
   wyświetlanie, 503
 Wstaw funkcję, 161
 wstawianie
   formularza UserForm, 426
   funkcji, 166, 186
   kategorie funkcji, 188
   opis funkcji, 189
   modułu klasy, 634
 Wstążka, 25, 563
   aktywacja karty, 592
   błędy kodu RibbonX, 570
   dostosowywanie, 36, 565

- Wstążka
  - dynamicMenu, 585
  - formanty, 578
  - karty, 25
  - modyfikacja, 587
  - procedury Sub, 131
  - przyciski dzielone, 564
  - tworzenie
    - grupy, 579
    - karty, 579
  - VBA, 589
- wstępne rejestrowanie makr, 147
- wybór
  - katalogu, 419
  - koloru, 528
- wydajność, 35
  - dodatków, 558
  - systemu, 46
- wygląd aplikacji, 43
- wykonywanie
  - poleceń ze starego menu, 421, 423
  - procedur Sub, 128, 137
- wykresy, 303, 306
  - aktywacja, 308
  - animowane, 339
  - arkusze wykresu, 307
  - Chart, 304, 332
  - ChartObject, 304, 314
  - deaktywacja, 310
  - drukowanie, 334
  - eksportowanie, 317, 318
  - formularze UserForm, 327, 529
  - identyfikacja zakresu danych, 321
  - lokalizacja wykresu, 303
  - modyfikacja danych, 319
  - procedury obsługi zdarzeń, 331, 332
  - przebiegu w czasie, 340, 341
  - przenoszenie, 309
  - przetwarzanie wszystkich wykresów, 312
  - Rejestrator makr, 304
  - seria danych, 320
  - sprawdzanie stanu aktywacji, 311
  - statyczne, 335
  - usuwanie elementów, 311
  - wyrównywanie, 314
  - wyświetlanie etykiet danych, 324
  - wyświetlanie tekstu, 337
  - zapisywanie do pliku GIF, 317, 530
  - zdarzenia, 329
  - zmiana danych, 319
  - zmiana rozmiarów wykresu, 314
- wykrywanie
  - błędów, 185
  - wciśnięcia klawisza Shift, 193
- wyłączanie
  - menu podręcznego, 222, 606, 612
  - obsługi zdarzeń, 197
  - przycisku Zamknij, 465
- wymagania użytkownika, 33
- wymuszanie deklarowania wszystkich zmiennych, 94
- wyrażenia, 100
- wyrównanie
  - formantów, 432
  - wykresów, 314
- wyszukiwanie
  - formantu, 600
  - obrazów FaceID, 611
  - zdarzeń, 215
- wyświetlanie
  - błędów kodu RibbonX, 570
  - czasu, 255
  - daty, 255
    - wydrukowania pliku, 267
    - zapisania pliku, 267
  - etykiet danych na wykresie, 324
  - formularza
    - UserForm, 438
    - wprowadzania danych, 422, 423
  - komunikatów, 107, 411
  - komunikatów o błędach, 155
  - linii siatki, 102
  - menu podręcznych, 598
  - okien
    - dialogowych, 419, 444
    - folderu, 363
    - niemodalnych, 439
  - pomocy
    - w formacie HTML Help, 628
    - w oknie przeglądarki sieciowej, 624
  - wskaźnika postępu zadania, 497
  - wykresów w formularzu UserForm, 327, 529
- wywołania funkcji Windows API, 279
- wywołanie procedury
  - Sub, 125, 135
    - zawartej w innym module, 132
    - zawartej w innym skoroszytcie, 133
  - Function z poziomu, 165
  - formuły arkusza, 166
  - formuły formatowania warunkowego, 166
  - innej procedury, 131, 165
  - okna Immediate, 168
- wyznaczanie ostatniej niepustej komórki, 269

X

XDATE, 184
 XDATEADD, 184
 XDATEDAY, 184
 XDATEDIF, 184
 XDATEMONTH, 184
 XDATEYEAR, 184
 XDATEYEARDIF, 184
 xl4DigitYears, 660
 XLA, 538, 545
 xlAlternateArraySeparator, 659
 XLAM, 538, 545, 548
 xlColumnSeparator, 659
 xlCommentIndicatorOnly, 618
 xlCountryCode, 655, 659
 xlCountrySetting, 659
 xlCurrencyBefore, 660
 xlCurrencyLeadingZeros, 660
 xlCurrencyMinusSign, 660
 xlCurrencySpaceBefore, 660
 xlCurrencyTrailingZeros, 660
 xlDateSeparator, 659
 xlDayCode, 659
 xlDayLeadingZero, 660
 xlDecimalSeparator, 658, 659
 xlDisabled, 155
 xlErrDiv0, 179
 xlErrNA, 179
 xlErrName, 179
 xlErrNull, 179
 xlErrNum, 179
 xlErrRef, 179
 xlErrValue, 179
 XLFile, 638
 xlHourCode, 659
 XLL, 545
 xlLandscape, 98
 xlLeftBrace, 659
 xlLeftBracket, 659
 xlListSeparator, 659
 xlLowerCaseColumnLetter, 659
 xlLowerCaseRowLetter, 659
 xlMDY, 660
 xlMetric, 660
 xlMinuteCode, 659
 xlMonthCode, 659
 xlMonthLeadingZero, 660
 xlNonEnglishFunctions, 660
 xlRightBrace, 659
 xlRightBracket, 659
 xlRowField, 296
 xlRowSeparator, 659

xlSecondCode, 659
 xlSeries, 338
 XLSM, 537, 544, 545, 548
 xlThousandsSeparator, 659
 xlTimeLeadingZero, 660
 xlTimeSeparator, 659
 xlToLeft, 229
 xlToRight, 229
 xlUp, 229, 270
 xlUpperCaseColumnLetter, 659
 xlUpperCaseRowLetter, 659
 xlYearCode, 659
 XMLcode, 587
 Xor, 101
 XVALUE_FROM_SERIES, 323
 Xvalues, 319
 XValues, 319, 322, 335
 XVALUES_FROM_SERIES, 322

Y

Year, 669

Z

zakresy, 226

- identyfikacja typu, 229, 235, 242
- kopiowanie zakresu, 226
  - nieciągłego, 249
  - o zmiennej wielkości, 227
- odczytywanie, 243
- określanie zawierania się zakresów, 242
- pobieranie zakresu wyznaczonego przez użytkownika, 233
- przenoszenie zawartości, 227
  - tablic jednowymiarowych, 246
  - do tablic typu Variant, 247
- przetwarzanie, 228, 237
- usuwanie pustych wierszy, 240
- zapisywanie, 243, 245
- zaznaczanie, 229, 235
  - na podstawie wartości, 248
- zliczanie komórek, 235

 zamiana wartości na słowa, 272
 Zamknij, 465
 zamykanie

- formularza UserForm, 440
- wszystkich skoroszytów, 251

 zapisywanie

- wszystkich skoroszytów, 251
- wykresu do pliku GIF, 317, 530

 zakresów, 243, 245
 zawartości rejestru systemu Windows, 283

- zasięg
  - funkcji, 165
  - procedury, 126
  - zmiennych, 95
- zastrzeżone słowa kluczowe, 91
- zaznaczanie
  - komórek na podstawie wartości, 248
  - zakresów, 229, 461
- zdarzenia, 137, 195, 440, 611
  - aplikacji, 196, 215
  - arkuszy, 195
  - formularzy UserForm, 196
  - klawiatury, 220, 450
  - menu podręczne, 611
  - moduły klas, 638
  - monitorowanie, 209, 218
  - myszy, 449
  - obsługa zdarzeń, 137, 195, 215, 329, 440, 447, 494, 558, 574, 611
  - sekwencje zdarzeń, 196
  - skoroszytu, 195, 201
  - wykonywanie procedury, 137
  - wykresu, 195
  - wyłączanie obsługi zdarzeń, 197
  - wyszukiwanie, 215
- zdarzenie, 137, 195, 440, 611
  - Activate, 201, 202, 207, 329, 447, 448
  - AddInInstall, 201, 558, 560
  - AddInUninstall, 201, 558
  - AfterCalculate, 216
  - AfterPrint, 205
  - AfterSave, 201
  - AfterUpdate, 449
  - BeforeClose, 201, 205
  - BeforeDoubleClick, 207, 214, 329
  - BeforeDragOver, 449
  - BeforeDropOrPaste, 449
  - BeforePrint, 201, 204
  - BeforeRightClick, 207, 214
  - BeforeSave, 195, 201, 203
  - BeforeUpdate, 449
  - Button_Click, 193
  - Calculate, 195, 207, 329
  - Change, 207, 208, 209, 447–451
  - Click, 508
  - Deactivate, 201, 204, 207, 329, 448
  - Enter, 449, 450
  - Error, 449
  - Exit, 449
  - FollowHyperlink, 207
  - Initialize, 196, 447, 448, 453
  - KeyDown, 449, 450
  - KeyPress, 449
  - KeyUp, 449, 450
  - MouseDown, 329
  - MouseMove, 329
  - MouseOver, 337
  - MouseUp, 329
  - NewSheet, 195, 201, 203
  - NewWorkbook, 196, 216
  - OnKey, 196, 220
  - OnTime, 196, 219
  - Open, 195, 201, 202
  - PivotTableUpdate, 207
  - QueryClose, 441, 448, 465
  - Resize, 329
  - Select, 195, 329
  - SelectionChange, 195, 207, 213
  - SeriesChange, 195, 329
  - SheetActivate, 196, 201, 203, 216, 494, 495
  - SheetBeforeDoubleClick, 201, 216
  - SheetBeforeRightClick, 201, 216
  - SheetCalculate, 201, 216
  - SheetChange, 196, 201, 216
  - SheetDeactivate, 196, 201, 216
  - SheetFollowHyperlink, 201, 216
  - SheetPivotTableUpdate, 201, 216
  - SheetSelectionChange, 201, 216, 494, 495
  - SpinDown, 449, 450
  - SpinUp, 447, 449, 450
  - Terminate, 441, 448
  - WindowActivate, 201, 216
  - WindowDeactivate, 201, 216
  - WindowResize, 201, 216
  - Workbook_Open, 611
  - WorkbookActivate, 216
  - WorkbookAddInInstall, 216
  - WorkbookAddInUninstall, 216
  - WorkbookBeforeClose, 196, 216
  - WorkbookBeforePrint, 216
  - WorkbookBeforeSave, 216
  - WorkbookDeactivate, 216
  - WorkbookNewSheet, 196, 216
  - WorkbookOpen, 216
- ZDATEDOW, 184
- zgodność aplikacji, 649
- zliczanie komórek, 235, 269
- złe pętle, 118
- złożone tabele przestawne, 296
- zmiana
  - danych prezentowanych na wykresie, 319
  - kolejności tabulacji formantów, 436
  - wielkości formularza UserForm, 465
- zmiennne, 67, 87, 90
  - deklaracja, 87, 93
  - globalne, 97

konwersja typów danych, 94	?, 81, 168
lokalne, 95	\, 100, 393
nazwy, 90	^, 100, 101
obiektywne, 103, 104	_, 26, 64, 88
obowiązujące na obszarze całego modułu, 96	+, 100
publiczne, 140	<, 101
statyczne, 97	<=, 101
wymuszanie deklarowania, 94	<>, 101
zasięg, 95	=, 100, 101
Znajdowanie i zamienianie, 465	>, 101
znaki	>=, 101
#, 280	apostrofu, 90
&, 100, 600	kropki, 104
*, 100	spacji, 76
-, 100	tabulacji, 414
/, 100	Zoom, 468

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

VBA dla Excela: niemożliwe staje się proste!

Możliwości arkusza MS Excel są imponujące. Uważa się, że nikt na świecie nie zna jego wszystkich funkcji i narzędzi. Mimo to wiele osób odczuwa potrzebę wykroczenia poza standardowo dostępne opcje Excela. Często jest to automatyzacja jakiegoś żmudnego zadania albo utworzenie narzędzia do specjalnych celów. I właśnie dla takich użytkowników przygotowano VBA — język, w którym można napisać prosty program do przetwarzania danych, własny dodatek do Excela albo nawet profesjonalną aplikację. A do tego programowania w VBA można nauczyć się błyskawicznie!

Ta książka jest jedynym w swoim rodzaju źródłem wiedzy o VBA i jego wykorzystywaniu do najróżniejszych zadań. Bardzo złożone zagadnienia zaprezentowano tu w prosty i przystępny sposób, koncentrując się na praktycznym wykorzystywaniu kodu VBA. Znalazło się tutaj wiele wskazówek, porad i ciekawych rozwiązań, które w połączeniu z pełnymi kodami programów i przykładowymi skoroszytami umożliwiają szybkie zrozumienie poszczególnych kwestii. Pokazano krok po kroku, jak pisać programy do automatyzacji wielu zadań w Excelu. Książka zawiera wszystkie wiadomości potrzebne do nauki rejestrowania prostych makr, pisania kodu, a także do tworzenia wyrafinowanych narzędzi i aplikacji.

W tej książce między innymi:

- dynamiczna praca ze skoroszytami i z arkuszami
- automatyzacja operacji na tabelach przestawnych i wykresach
- przetwarzanie danych z plików i innych źródeł
- seryjna korespondencja elektroniczna bezpośrednio z Excela
- projektowanie elementów interfejsu i korzystanie ze Wstążki
- tworzenie i udostępnianie własnych dodatków do Excela

MICHAEL ALEXANDER specjalizuje się w zaawansowanej analizie biznesowej z użyciem MS Access i MS Excel. Napisał kilka książek o tej tematyce. Uzyskał certyfikat MCAD (Microsoft Certified Application Developer) oraz tytuł MVP (Most Valuable Professional).

DICK KUSLEIKA jest wielokrotnym zdobywcą tytułu MVP. Od ponad 20 lat zajmuje się pakietem Microsoft Office, a swoją ogromną wiedzę dzieli się na forach internetowych, konferencjach i w książkach. Opracowuje systemy bazujące na programach Access i Excel oraz szkoli w zakresie zaawansowanej obsługi Office.

  helion.pl	<i>Sprawdź nasze szkolenia!</i> AKADEMIA IT & BUSINESS HELIONSZKOLENIA.PL	KOD KORZYŚCI <i>Sięgnij po więcej!</i> ISBN 978-83-283-6634-3 9 788328 366343
 HELION SA ul. Kosciuszki 1c 44-100 Gliwice tel.: 32 230 98 63 helion@helion.pl		
INFORMATYKA W NAJLEPSZYM WYDANIU		Cena: 99,00 zł

WILEY